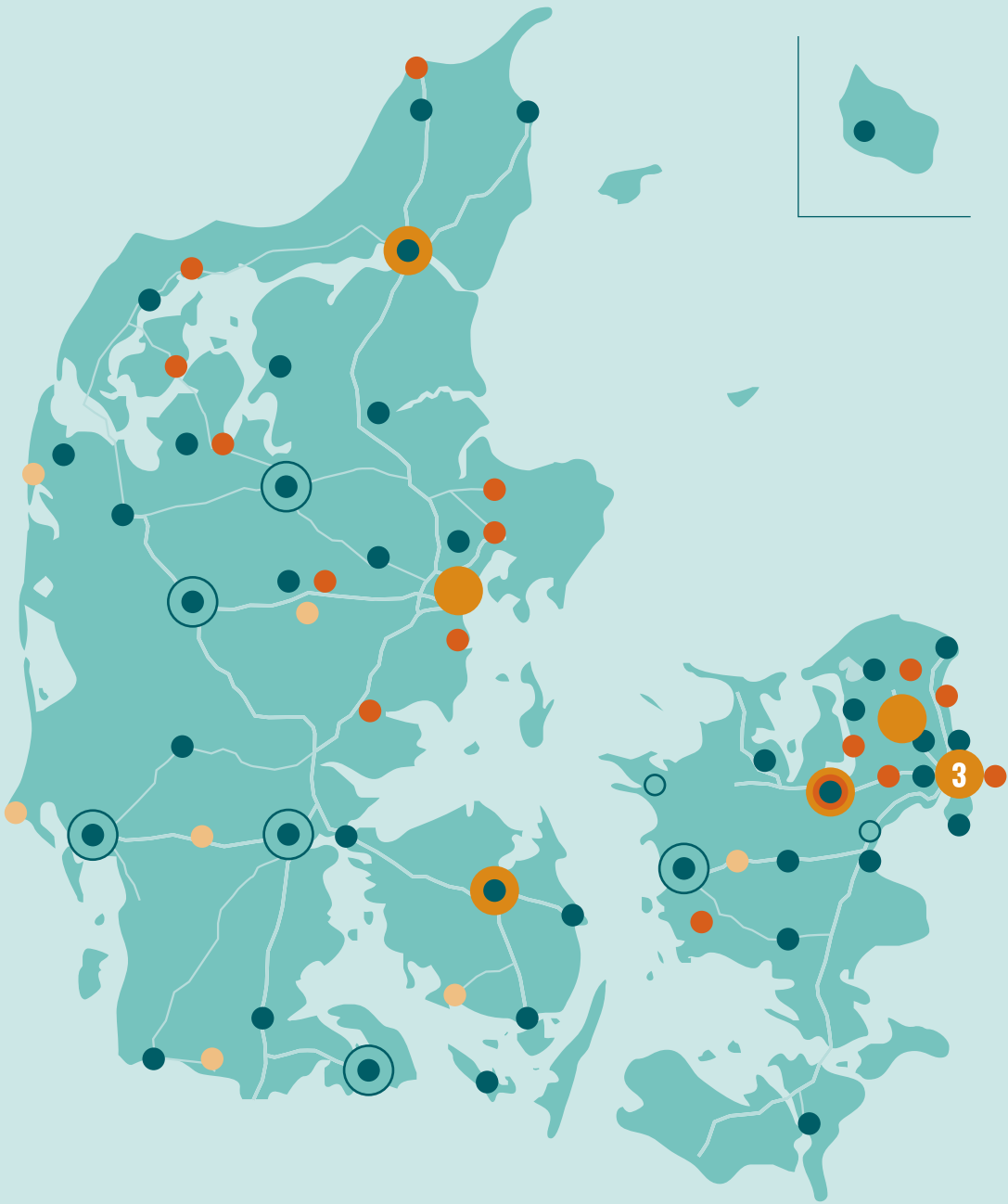

TAL OM DANSKE UNIVERSITETER 2024

TAL OM DANSKE UNIVERSITETER 2024

UNIVERSITETERNES AKTIVITETER

- Hovedcampus
- Regionalt campus
- Uddannelses- eller forskningsfaciliteter
- Hospital med medicinstuderende
- Forsøgsstation

UNIVERSITETSSEKTOREN I DANMARK

8

UNIVERSITETER

146.200

STUDERENDE

35.500

MEDARBEJDERE (ÅRSVÆRK)

34,4

MIA. KR. OMSÆTNING

22.700

KANDIDATDIMITTENDER (HERAF 5.100 UDENLANDSKE STUDERENDE)

Udgivet af
Danske Universiteter
Fiolstræde 44, 1. th.
1171 København K
www.dkuni.dk

Juni 2025
ISBN: 978-87-90470-32-6
Redaktion: Daniel Wie Krog
Grafisk tilrettelægning: Peter Waldorph
Oplag: 650
Tryk: Step Print Power

Denne publikation kan ved tydelig
kildeangivelse frit kopieres.

INDHOLD

FORORD / 11

1. UDDANNELSE / 12

2. FORSKNING / 38

3. ARBEJDSMARKED / 64

4. STUDENTERMOBILITET OG INTERNATIONALISERING / 86

5. ØKONOMI OG PERSONALE / 102

APPENDIKS / 116

KILDEOVERSIGT / 130

NØGLEBEGREBER / 134

**Jesper
Langergaard**
*Direktør for
Danske
Universiteter*

Danmarks otte universiteter bidrager med ny, banebrydende viden, som kommer hele samfundet til gode. Uddannelserne er tæt knyttet til stærke og internationalt anerkendte forskningsmiljøer, hvilket sikrer høj faglig kvalitet og relevans.

I september 2024 udkom rapporten ”The future of European competitiveness” også kaldet Draghi-rapporten, der understregede, at stærke forsknings- og innovationsmiljøer er afgørende for, at EU kan konkurrere globalt. Det har skabt øget interesse for indsigt i den danske universitetssektor. For at imødekomme behovet for data og dokumentation indsamler Danske Universiteter hvert år centrale nøgletal om universiteternes uddannelser, forskning og økonomi.

Tal om danske universiteter 2024 viser blandt andet, at der er sket et skift i uddannelserne, hvor tekniske og naturvidenskabelige uddannelser fylder mere og humaniora fylder mindre i uddannelseslandskabet. Gennem de seneste ti år er optaget på humaniora faldet med 42 procent. Når universiteternes kandidatdimittender træder ud på arbejdsmarkedet, finder flere end 6 ud af 10 beskæftigelse i den private sektor.

Optaget af engelsksprogede studerende steg i 2024, hvor flere udlændige påbegyndte en kandidatuddannelse. Flere engelsksprogede studerende bliver ligeledes i Danmark, når de har færdiggjort deres uddannelse, for at arbejde.

Udviklingen på forskningsområdet Danmark bærer præg af flere private forskningsmidler, som typisk kommer fra fonde. Herudover hjemtager universiteterne flere midler fra EU. Danmark hjemtager f.eks. flest midler pr. indbygger fra European Research Council (ERC), hvor ansøgninger om forskningsmidler alene vurderes ud fra forskningens kvalitet.

De danske universiteter har en samlet årlig omsætning på 34,4 milliarder kroner og beskæftiger omkring 35.500 medarbejdere. Gennem forskning, undervisning og vidensformidling bidrager de aktivt til samfundets udvikling og styrker innovation og vækst i erhvervslivet.

Denne publikation er tiltænkt alle, der interesserer sig for den danske universitetssektor, og kan bruges som opslagsværk, hvor de enkelte afsnit eller tabeller kan læses uafhængigt af hinanden. Eventuelle spørgsmål eller kommentarer kan rettes til Danske Universiteters sekretariatet.

Rigtig god læselyst

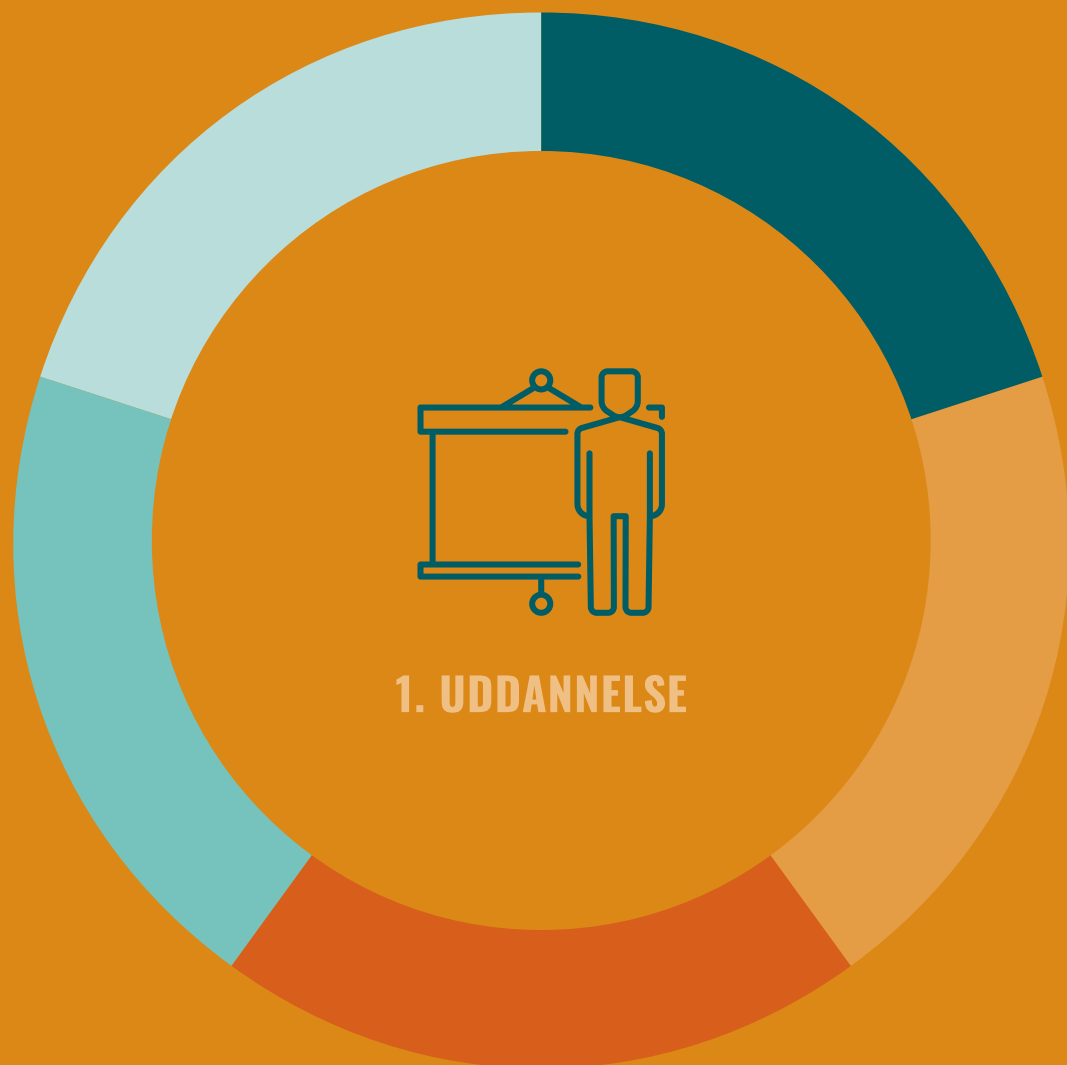
Det er en af universiteternes hovedopgaver at udbyde forskningsbaserede uddannelser på bachelor- og kandidatniveau. Forskningsbaseret uddannelse betyder, at uddannelsen gennemføres i tæt kontakt med aktive forskere, som dermed kan sikre, at dimittender fra universiteternes uddannelser har haft adgang til den nyeste viden på deres respektive fagområder. I dette kapitel er samlet en række nøgletal om universiteternes uddannelser og den udvikling, der er sket på uddannelsesområdet i de seneste år. Nøgletallene omhandler blandt andet optag, produktion, kønsfordeling, adgangsgrundlag og internationale sammenligninger. Til slut i kapitlet findes temaer om universiteternes professionsbacheloruddannelser og erhvervskandidatuddannelser.

Hovedpointer

- Optaget på universiteternes bacheloruddannelser er faldet med 13 procent siden 2014. Faldet er størst på humaniora, hvor optaget i 2024 var 42 procent lavere end i 2014.
- Uddannelser indenfor teknik og naturvidenskab fylder en større andel af bachelor-optaget end tidligere.
- 22 procent af de færdiguddannede kandidater har ikke gået i dansk grundskole eller på en dansk ungdomsuddannelse.
- Frafaldet på første år for bachelorstuderende har været faldende.
- I Danmark har 15,4 procent af de 25-64-årige en uddannelse på kandidatniveau, for OECD er gennemsnittet 14,7 procent.
- Udgifter til videregående uddannelsesinstitutioner som andel af BNP er lavere i Danmark end gennemsnittet i OECD.
- Universiteterne har knap 10.000 studerende på professionsbacheloruddannelser, primært diplomingeniørstuderende.
- 608 studerende blev optaget på en erhvervskandidatuddannelse i 2024. Omtrent to tredjedele af erhvervskandidaterne optages på revisionsområdet og en sjettedel optages inden for sygepleje.

Temaer i kapitlet

- Bacheloroptag
- Kandidatproduktion
- Bachelorproduktion
- Kandidatoptag
- Adgangskvotienter
- De studerende
- Internationale sammenligninger
- Professionsbacheloruddannelser på universiteterne
- Erhvervskandidatuddannelser

BACHELOROPTAG

Universiteterne har oplevet et faldende optag på bacheloruddannelserne siden 2014. I alt var bacheloroptaget i 2024 på 27.644 studerende mod 31.663 studerende i 2014, svarende til et fald på 13 procent. Den midlertidige stigning i 2020 skyldes, at den daværende regering ønskede et større optag på uddannelserne i forbindelse med coronaepidemien. Den overordnede udvikling dækker over markant forskellige udviklinger i optaget på tværs af universiteternes fagområder (se figur 1.2). Fra 2025 indføres en sektordimensionering, hvor optaget på universiteternes akademiske bacheloruddannelser skal sænkes med 10,2 procent ift. det gennemsnitlige optag i perioden 2018-2022.

Figur 1.1 Bacheloroptag på universiteterne i alt

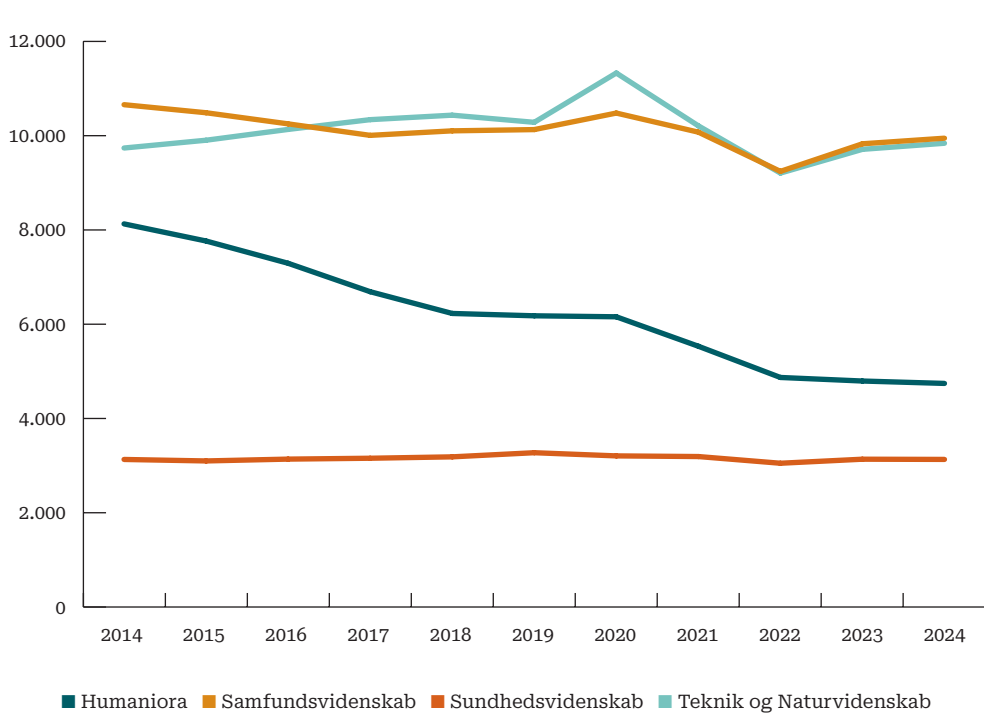

Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, tabel F: Studieaktivitet, sektorniveau
Anmærkning: Professionsbacheloruddannelser, der udbydes af universiteterne, indgår i opgørelsen. Universiteterne udbyder f.eks. diplomingeniøruddannelser, tandplejer mv. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

BACHELOROPTAG

Samlet set er universiteternes optag på bacheloruddannelserne faldet med 13 procent siden 2014. Faldet fordeler sig dog meget forskelligt på tværs af hovedområder. Optaget på humanistiske bacheloruddannelser er faldet fra 8.137 studerende i 2014 til 4.735 i 2024, hvilket svarer til et fald på 42 procent. Optaget er ligeledes faldet på de samfundsvidenskabelige uddannelser, hvor 10.665 blev optaget i 2014 mod 9.945 i 2024. Det svarer til et fald på 7 procent. For de tekniske og naturvidenskabelige bacheloruddannelser samt sundhedsvidenskab ligger bacheloroptaget på samme niveau som i 2014.

Figur 1.2 Optag på Universiteternes bacheloruddannelser fordelt på hovedområder

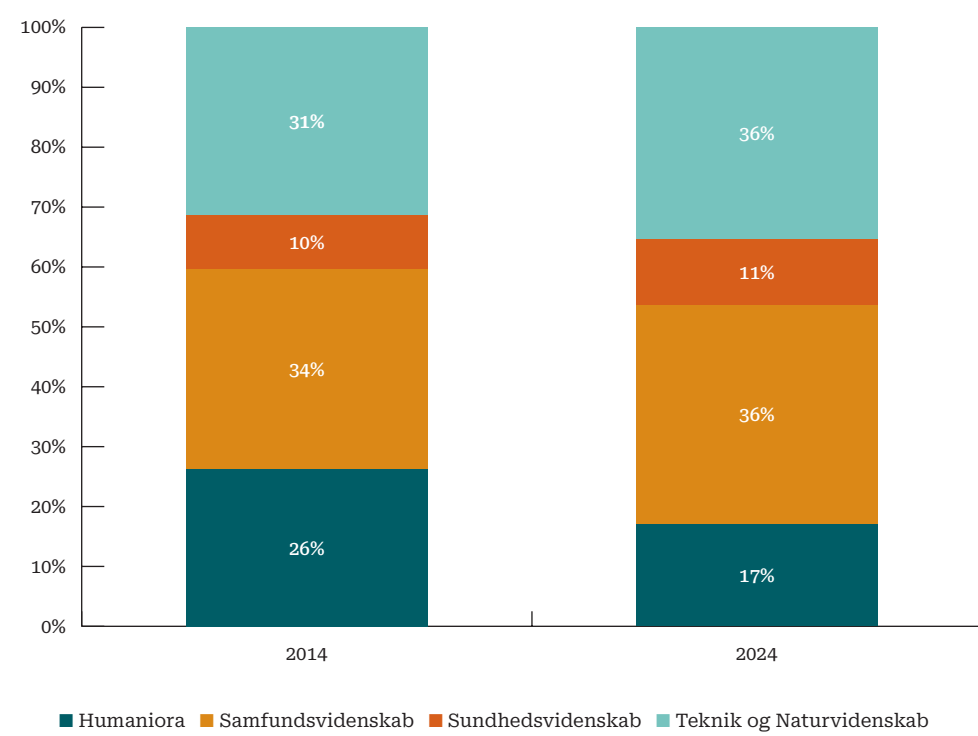

Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, tabel F: Studieaktivitet, sektorniveau
Anmærkning: Professionsbacheloruddannelser, der udbydes af universiteterne, indgår i opgørelsen. Universiteterne udbyder f.eks. diplomingeniøruddannelser, tandplejer mv. Der er gjort brug af universiteternes egen hovedområdeinddeling. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

BACHELOROPTAG

Det faldende optag på humaniora (se figur 1.2) betyder, at andelen af studerende, der optages på en humanistisk bacheloruddannelse, er faldende, mens optaget inden for de resterende hovedområder udgør en voksende andel af bacheloroptaget. I 2014 blev ca. hver fjerde studerende optaget på en humanistisk bacheloruddannelse, mens det i dag er omtrent hver sjette.

Figur 1.3 Udvikling i hovedområdernes andele af bacheloroptaget

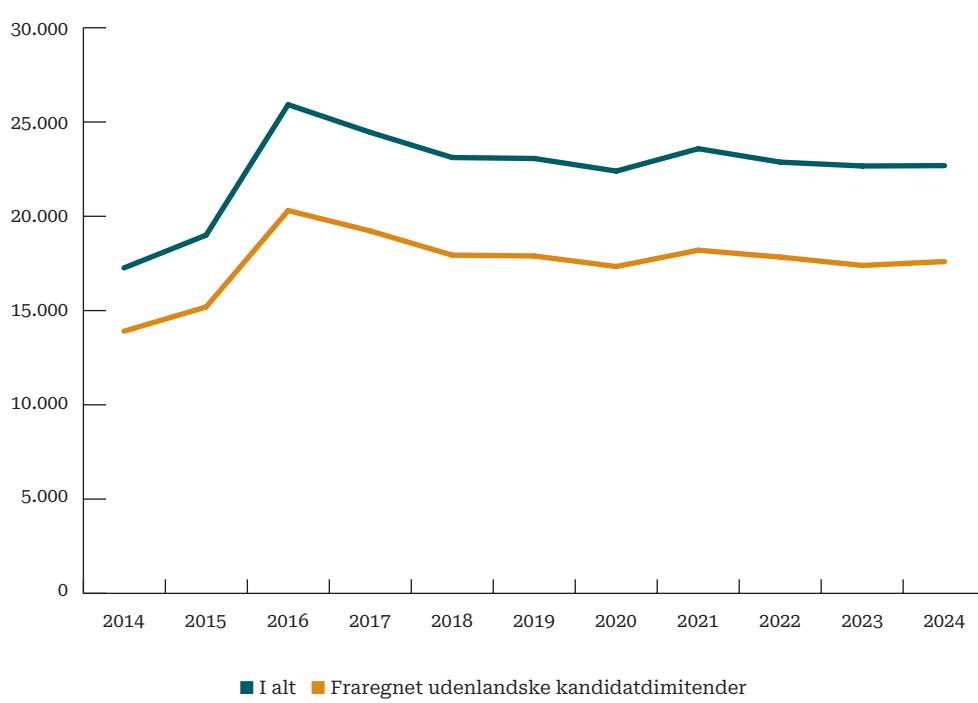
Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, tabel F: Studieaktivitet, sektorniveau

Anmærkning: Professionsbacheloruddannelser, der udbydes af universiteterne, indgår i opgørelsen. Universiteterne udbyder f.eks. diplomingeniøruddannelser, tandplejer mv. Der er gjort brug af universiteternes egen hovedområdeinddeling. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

KANDIDATPRODUKTION

Antallet af dimittender fra universiteternes kandidatuddannelser toppede i 2016, hvor 25.943 færdiggjorde en kandidatgrad fra et af de danske universiteter. Den store pludselige stigning i 2016 formodes at hænge sammen med fremdriftsreformen, som betød, at mange forsinkede studerende skulle færdiggøre deres universitetsstudie. Siden 2016 er antallet af færdiguddannede kandidater faldet til 22.691 i 2024, svarende til et fald på 12,5 procent. Dog har kandidatproduktionen været relativt stabil i de senere år. Omtrent 5.000 af kandidatdimittenderne på de danske universiteter har i de senere år været udenlandske studerende, der ikke har gået i dansk grundskole eller på en dansk ungdomsuddannelse.

Figur 1.4 Kandidatproduktion i alt og fraregnet udenlandske studerende

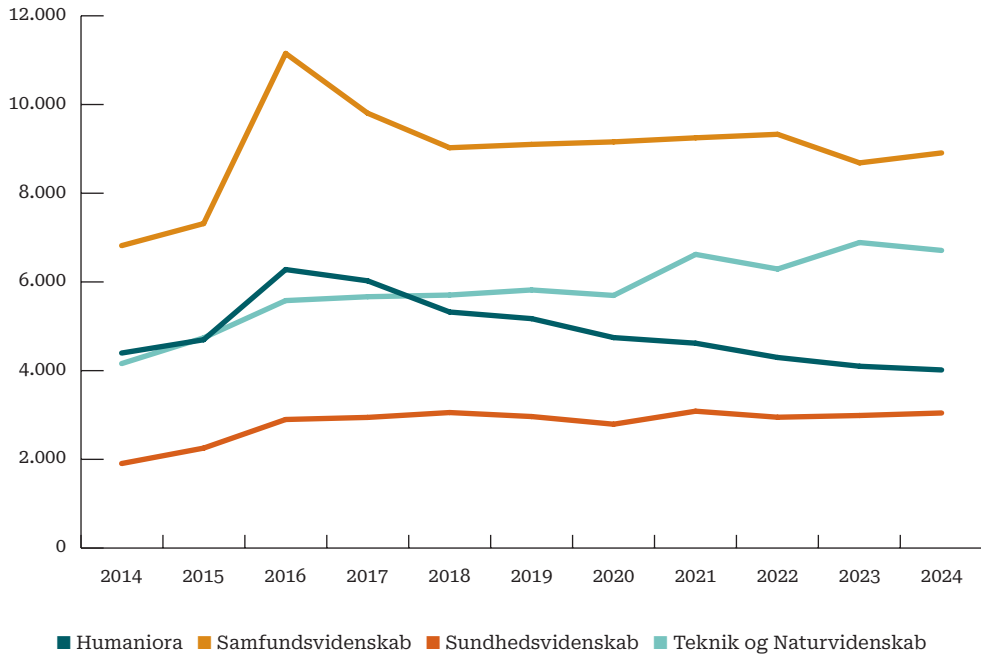
Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, tabel F: Studieaktivitet, sektorniveau og Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus.

Anmærkning: Udenlandske studerende er defineret som dimittender, der ikke har gået i grundskole eller på en ungdomsuddannelse i Danmark. Erhvervskandidater indgår i opgørelsen af produktionen. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

KANDIDATPRODUKTION

Siden 2018 har universiteterne uddannet omtrent 23.000 kandidater årligt. De fleste uddannes fra samfundsvidenskabelige uddannelser efterfulgt af de tekniske og naturvidenskabelige uddannelser. Sundhedsvidenskabelige og humanistiske kandidatuddannelser uddanner færrest kandidater. I de senere år har kandidatproduktionen fra sundhedsvidenskab og samfundsvidenskab været relativt stabil, mens der omvendt er sket en væsentlig stigning for de tekniske og naturvidenskabelige kandidatuddannelser og et stort fald for de humanistiske kandidatuddannelser. Ift. toppen i 2016 uddannes der i dag 34 procent færre kandidater fra humaniora, mens de tekniske og naturvidenskabelige uddannelser uddanner 19 procent flere kandidater end i 2016. Årsagen til den markante ”pukkel” i 2016 og til dels 2017 er, at mange forsinkede studerende måtte færdiggøre deres uddannelse pga. implementeringen af fremdriftsreformen.

Figur 1.5 Kandidatproduktion fordelt på hovedområde

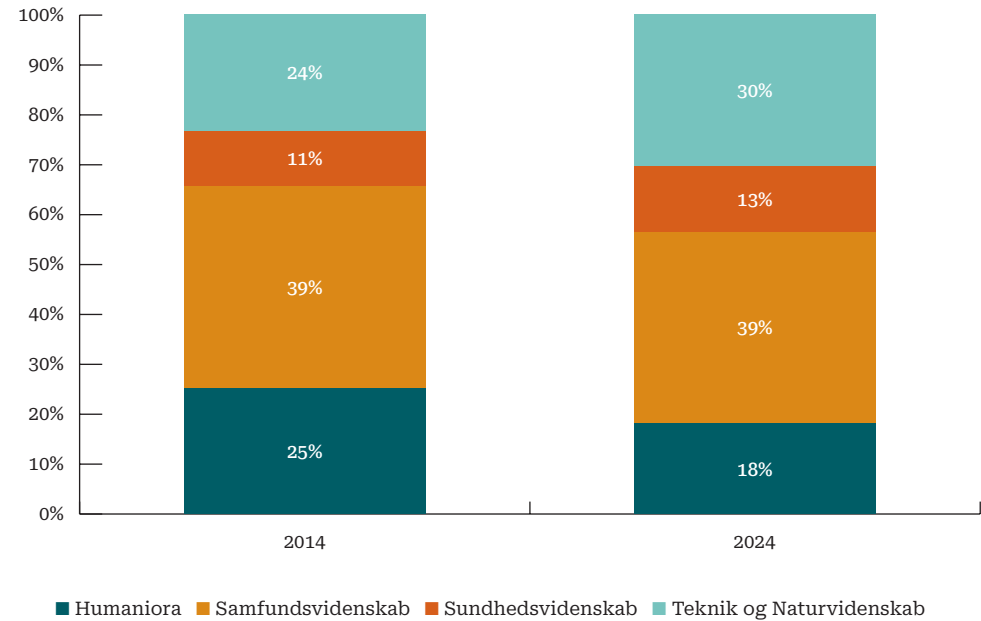

Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, tabel F: Studieaktivitet, sektorniveau
Anmærkning: Erhvervskandidater indgår i opgørelsen af produktionen. Der er gjort brug af universiteternes egen hovedområdeinddeling. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

KANDIDATPRODUKTION

Der er sket en betydelig ændring af sammensætningen af de kandidatuddannede fra universiteterne. I dag uddannes en faldende andel fra humaniora, mens en voksende andel bliver kandidat i sundhedsvidenskabelige, naturvidenskabelige og tekniske uddannelser. I 2024 blev ca. hver sjette kandidat uddannet fra en humanistisk kandidatuddannelse, mens der i 2014 var tale om hver fjerde. Samtidig udgør de naturvidenskabelige og tekniske kandidatuddannelser i dag knap en tredjedel af kandidatproduktionen, mens det i 2014 var omtrent hver fjerde kandidat, der blev uddannet indenfor teknik og naturvidenskab. Yderligere er andelen af sundhedsfaglige kandidater vokset med 2 procentpoint, mens andelen af samfundsvidenskabelige kandidater er uændret på 39 procent.

Figur 1.6 Udvikling i hovedområders andel af kandidatproduktionen

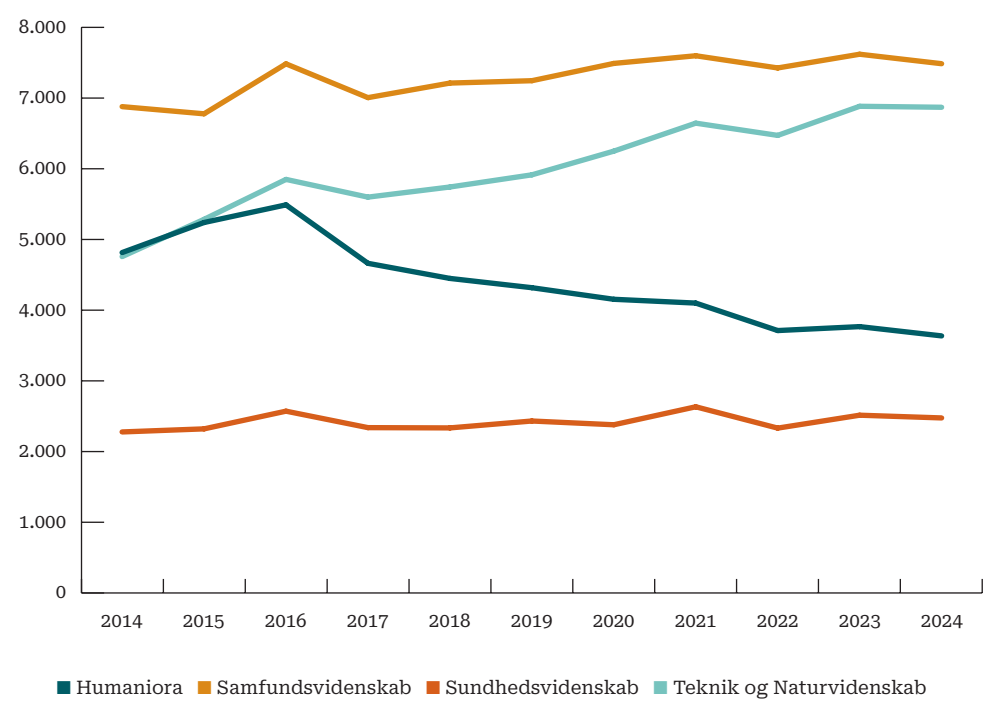

Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, tabel F: Studieaktivitet, sektorniveau
Anmærkning: Erhvervskandidater indgår i opgørelsen af produktionen. Der er gjort brug af universiteternes egen hovedområdeinddeling. Grundet afrunding summer tallene for 2014 ikke til 100. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

BACHELORPRODUKTION

I alt gennemførte 20.471 studerende en bacheloruddannelse ved et af de otte danske universiteter i 2024. Det er 9 procent flere end i 2014, hvor der blev uddannet 18.712 bachelorer. I samme periode er antallet af bachelorer fra humaniora faldet med 22 procent, mens antallet af uddannede bachelorer inden for de tekniske og naturvidenskabelige fag er steget med 45 procent.

Figur 1.7 Bachelorproduktion fordelt på hovedområde

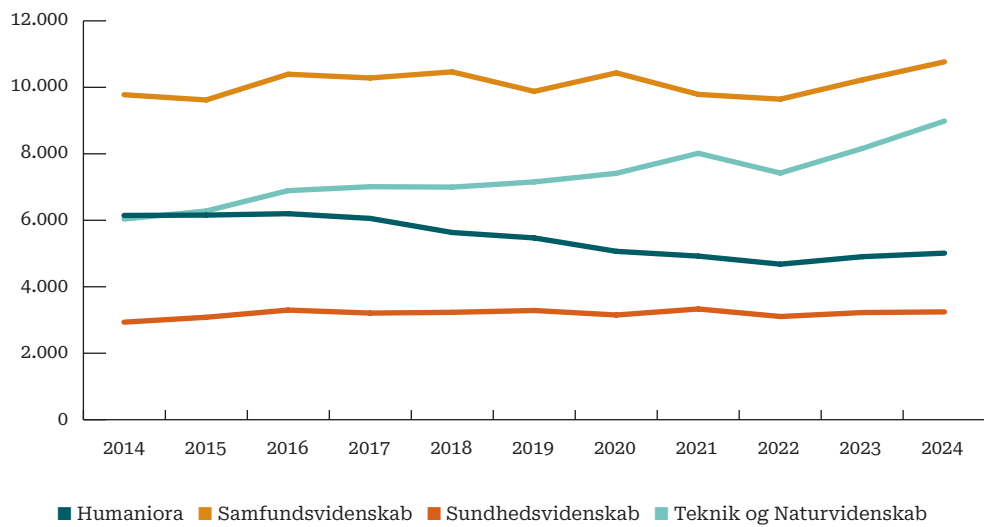
Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, tabel F: Studieaktivitet, sektorniveau

Anmærkning: Professionsbacheloruddannelser, der udbydes af universiteterne, indgår i opgørelsen. Universiteterne udbyder f.eks. diplomingeniøruddannelser, tandplejer mv. Der er gjort brug af universiteternes egen hovedområdeinddeling. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

KANDIDATOPTAG

Universiteterne optog i 2024 i alt 28.068 studerende på en kandidatuddannelse, hvilket svarer til en stigning på 13 procent siden 2014. Universiteterne optager væsentligt flere kandidater, end der uddannes bachelorer, hvilket skyldes, at mange kandidatoptagne optages på baggrund af en bacheloreksamen fra udlandet eller fra en professionsbacheloruddannelse. Det øgede optag kan hænge sammen med, at bacheloroptaget blev midlertidigt øget under coronaepidemien, og at studerende fra coronaårgangene har gennemført deres bacheloruddannelse og herefter søger ind på kandidatuddannelsen. Yderligere er der også sket en stigning af bachelorer fra udlandet, som er optaget på en kandidatuddannelse i Danmark. Selvom optaget generelt er steget, er der væsentlige forskelle for de enkelte hovedområder. Kandidatoptaget på tekniske og naturvidenskabelige uddannelser er steget med 50 procent, mens optaget på humanistiske fag er faldet med 19 procent siden 2014. For samfundsvidenskab og sundhedsvidenskab er kandidatoptaget steget med hhv. 11 og 12 procent ift. 2014.

Figur 1.8 Optag på universiteternes kandidatuddannelser, fordelt på hovedområde

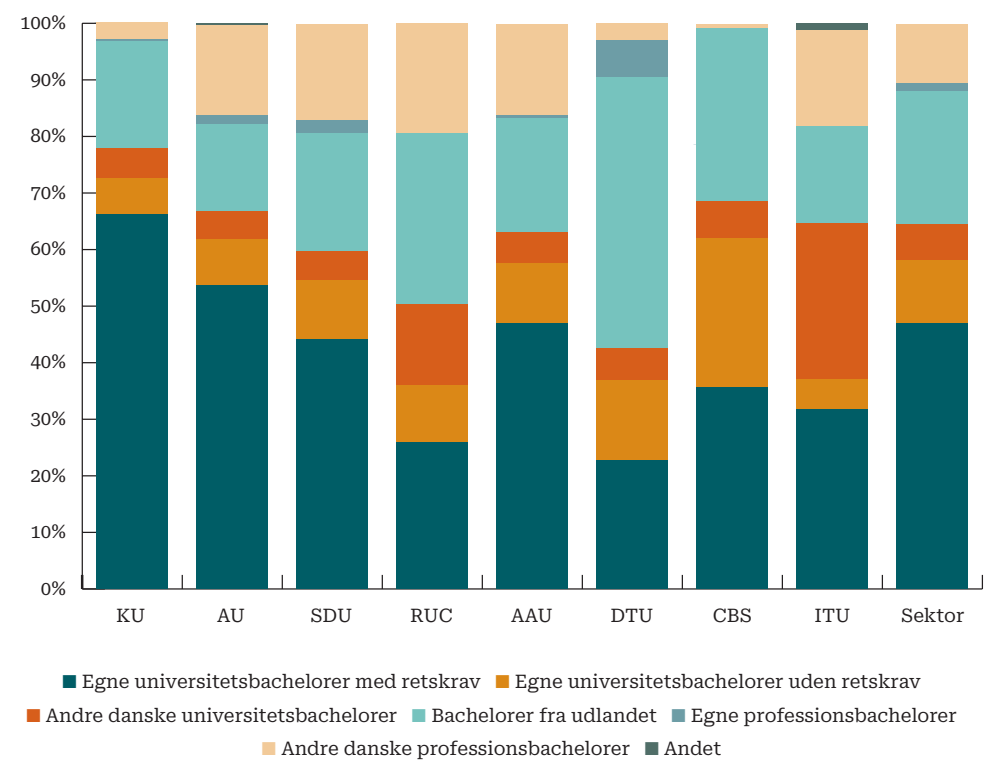
Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, tabel F: Studieaktivitet, sektorniveau

Anmærkning: Erhvervskandidater indgår ikke i opgørelsen. Figur 1.21 indeholder en selvstændig opgørelse for optagne på erhvervskandidatordningen. Der er gjort brug af universiteternes egen hovedområdeinddeling. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

KANDIDATOPTAG

Der er forskel på, hvilken uddannelsesbaggrund de kandidatoptagne har på de enkelte universiteter. F.eks. optager Københavns Universitet og Aarhus Universitet flest kandidater med retskrav fra en bacheloruddannelse. Danmarks Tekniske Universitet optager sammen med Roskilde Universitet og Copenhagen Business School relativt flest bachelorer fra udlandet. IT-Universitetet skiller sig ud ved, at ca. en fjerdedel af de optagne på kandidatuddannelserne er bachelorer fra andre danske universiteter. 10 procent af de optagne på kandidatuddannelserne har en professionsbacheloruddannelse fra en anden institution som adgangsgrundlag til kandidatuddannelsen på universitetet.

Figur 1.9 Rekruttering til universiteternes kandidatuddannelser, fordelt på universiteter, 2024

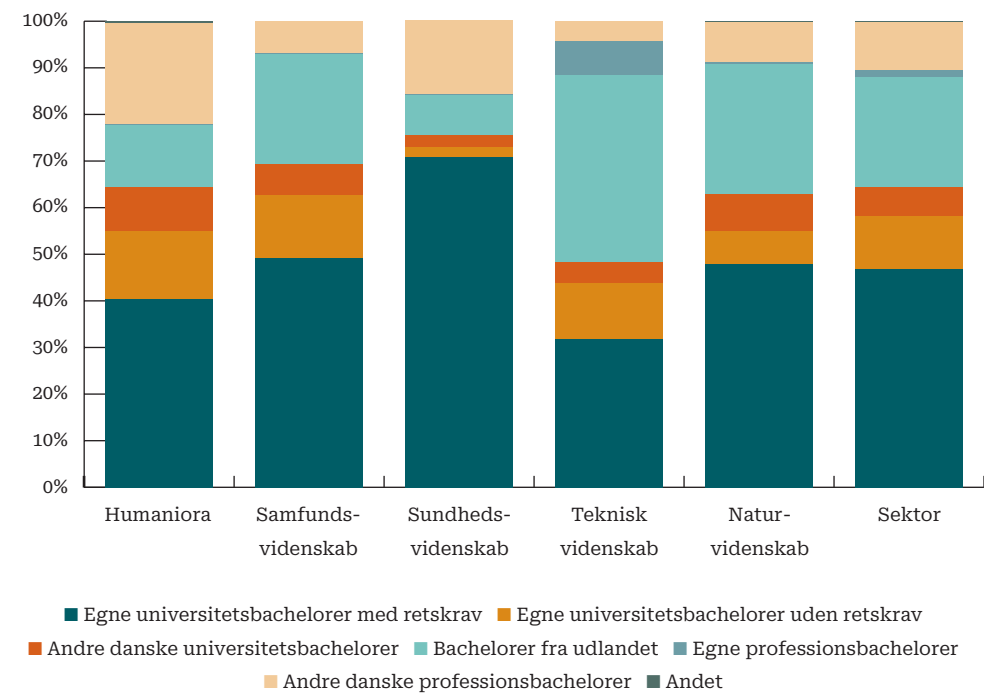

Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, tabel F: Studieaktivitet
Anmærkning: Erhvervskandidater indgår ikke i figuren. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

KANDIDATOPTAG

Ligesom de enkelte universiteter har markante forskelle i de kandidatstuderendes adgangsgrundlag, er der også betydelige forskelle i adgangsgrundlaget for kandidatuddannelser på forskellige fagområder. På humanistiske kandidatuddannelser blev 22 procent optaget på baggrund af en professionsbacheloruddannelse (f.eks. lærer og pædagog). 16 procent af de optagne på universiteternes sundhedsfaglige kandidatuddannelser var ligeledes professionsbachelorer (f.eks. sygeplejersker). På det tekniske hovedområde findes den største andel optagne med en bachelorgrad fra udlandet, men sundhedsvidenskab har færrest med en udenlandsk bachelorgrad. Omvendt optager kandidatuddannelserne på sundhedsvidenskab den største andel med retskrav. For sundhedsvidenskab havde 71 procent af de optagne retskrav på optagelse på kandidatuddannelsen.

Figur 1.10 Rekruttering til universiteternes kandidatuddannelser, fordelt på hovedområde, 2024

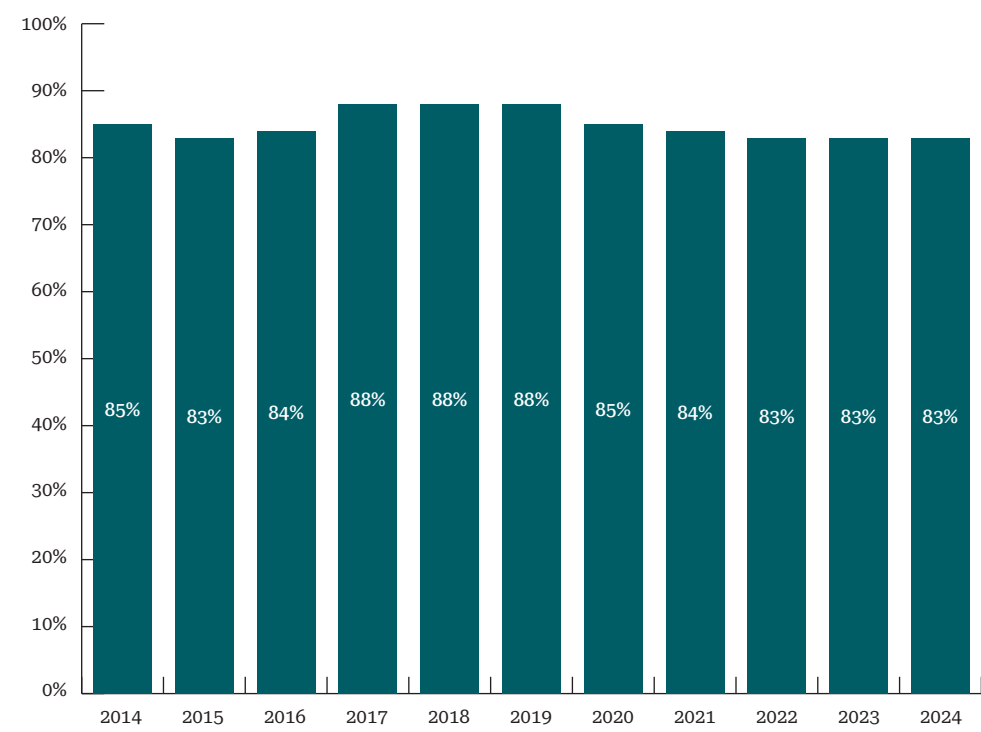

Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, Tabel F: Studieaktivitet
Anmærkning: Erhvervskandidater indgår ikke i figuren. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

KANDIDATOPTAG

I 2024 var det omtrent 83 procent af bachelordimittender, der umildbart efter afsluttet bacheloruddannelse påbegyndte et kandidatstudium. I perioden 2017-2019 var det omtrent 88 procent, der gik direkte til en kandidatuddannelse. Faldet kan hænge sammen med, at retskravet til en kandidatuddannelse blev udvidet fra 1 til 3 år efter afsluttet bacheloruddannelse fra 2019.

Figur 1.11 Overgangsprocenter for studerende, der fortsætter direkte på en kandidatuddannelse efter fuldført bacheloruddannelse

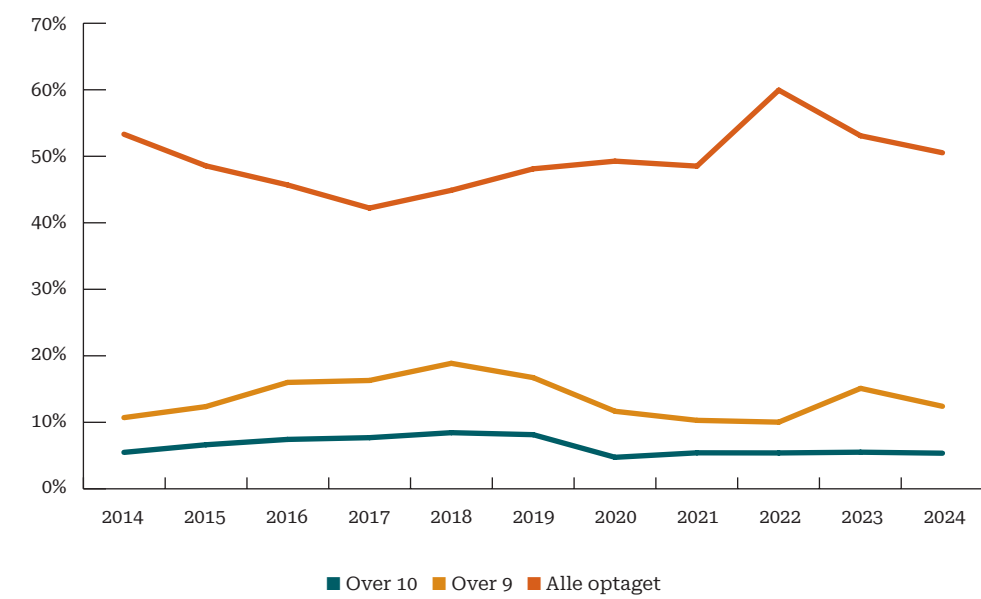
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Anmærkning: Direkte overgange fra bachelor til kandidat er defineret ved, at der går mellem 0 og 1 år fra fuldført bacheloruddannelse til påbegyndt kandidatuddannelse. Kun universiteternes akademiske bacheloruddannelse er medregnet i opgørelsen, da de er de eneste bacheloruddannelser, som udløser et retskrav til kandidatuddannelser.

ADGANGSKVOTIENTER

Det er kun en mindre del af universiteternes uddannelsesudbud, der har høje adgangskvotienter. I de senere år har andelen af bacheloruddannelser med adgangskvotient på over 10 har været stabil på omkring 5 procent, mens andelen af bacheloruddannelser med adgangskvotienter på over 9 faldt fra 15 procent i 2023 til 12 procent i 2024. Andelen af uddannelser med ”alle optaget” faldt til 50 procent. Dvs. for halvdelen af universiteternes uddannelser var det nok at leve op til uddannelsernes individuelle adgangskrav. Samtidig er et karaktergennemsnit over 9 tilstrækkeligt til at komme ind på 7 ud af 8 universitetsuddannelser.

Figur 1.12 Andel universitetsuddannelser med adgangskvotienter over hhv. 9 og 10 samt andel uddannelser hvor alle kvalificerede ansøgere blev optaget

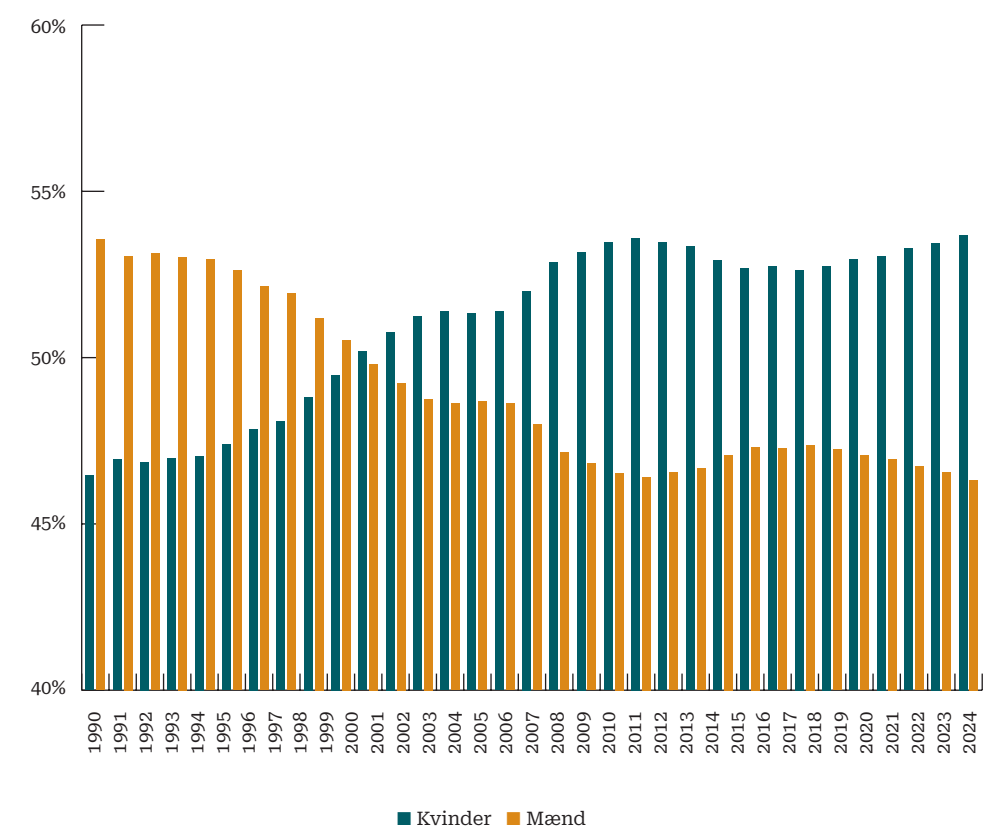
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet: Den Koordinerede Tilmelding

Anmærkning: I 2024 blev kvote 1 anvendt til optagelsen på 396 uddannelsesudbud på universiteterne. I kvote 1 behandles ansøgere på baggrund af karaktergennemsnit fra ungdomsuddannelsen, mens kvote 2 giver mulighed for at inddrage andre kvalifikationer. Faldet i adgangskvotienterne i forbindelse med 2020-optaget formodes at hænge sammen med afskaffelsen af hurtigstartsbonus, hvor ansøgere kunne gange deres gennemsnit med 1,08, hvis de søgte om optagelse på en videregående uddannelse kort efter afsluttet ungdomsuddannelse. Yderligere blev der udbudt flere pladser i 2020 i forbindelse med corona.

DE STUDERENDE

Andelen af kvinder blandt de universitetsstuderende er løbende steget. I 1990 var 46,5 procent af de studerende kvinder, i år 2000 kom kvinder i overtal og i 2024 var 54,3 procent af de studerende kvinder. Selvom kønsandelen samlet set er relativt lige, så dækker den over store forskelle inden for forskellige fagområder (se figur 1.14).

Figur 1.13 Udviklingen i kønsfordelingen blandt universitetsstuderende

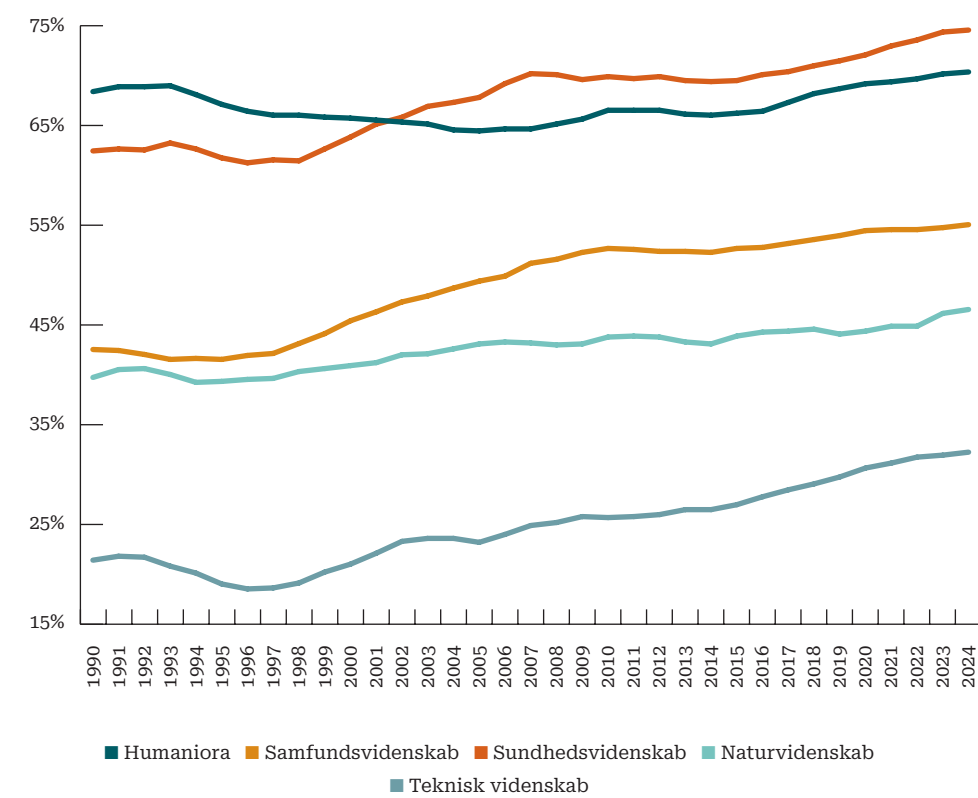

Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus
Anmærkning: Andelen er beregnet på baggrund af bestanden af henholdsvis kvindelige og mandlige studerende hvert år.

DE STUDERENDE

Historisk har andelen af kvinder været stigende på uddannelserne inden for alle universiteternes hovedområder. F.eks. er andelen af kvinder på det tekniske hovedområde vokset fra 18,5 procent i 1996 til 32,3 procent i 2024. Der er størst andel kvinder på hhv. humaniora med 70,4 procent og sundhedsvidenskab med 74,6 procent i 2024.

Figur 1.14 Udviklingen i kønsfordelingen blandt universitetsstuderende fordelt på hovedområder

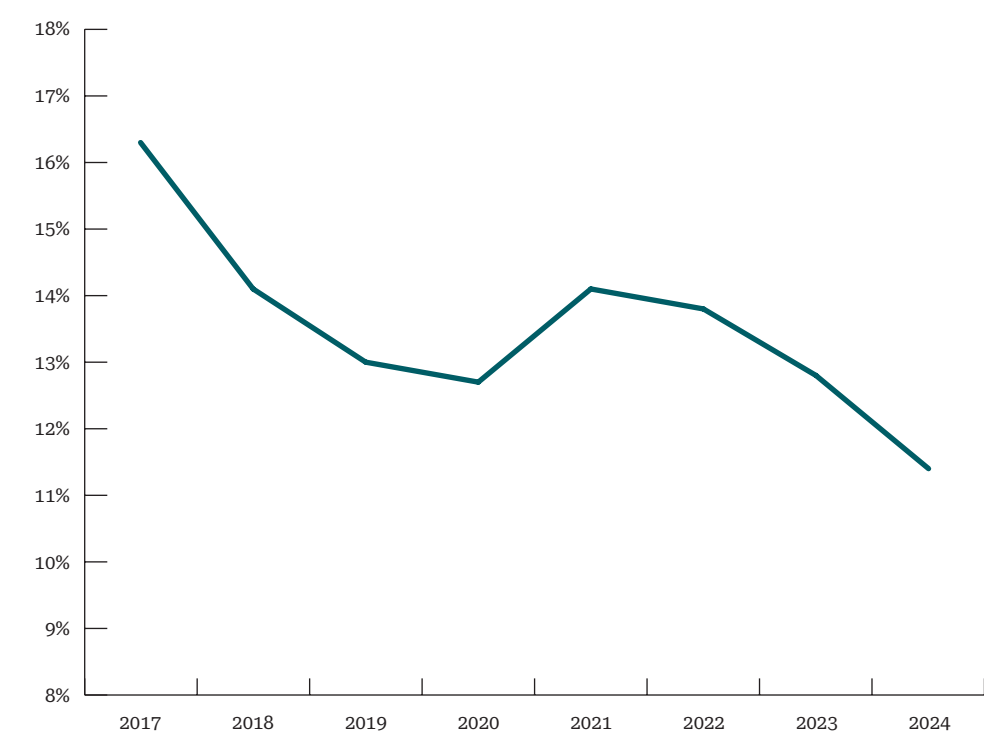

Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus
Anmærkning: Andelen er beregnet på baggrund af bestanden af henholdsvis kvindelige og mandlige studerende hvert år. Hovedområdeinddelingen er baseret på Danmarks Statistiks hovedområdeinddeling.

DE STUDERENDE

I de seneste år har frafaldet på første år for universiteternes bacheloruddannelser været faldende. I 2024 faldt 11,4 procent af de studerende, der startede på en bachelor-uddannelse, fra i løbet af første år. Tidligere lå niveauet fra frafald højere, hvor 16,3 procent faldt fra i løbet af første år i 2017.

Figur 1.15 Udviklingen i førsteårsfrafaldet for universiteternes bacheloruddannelser

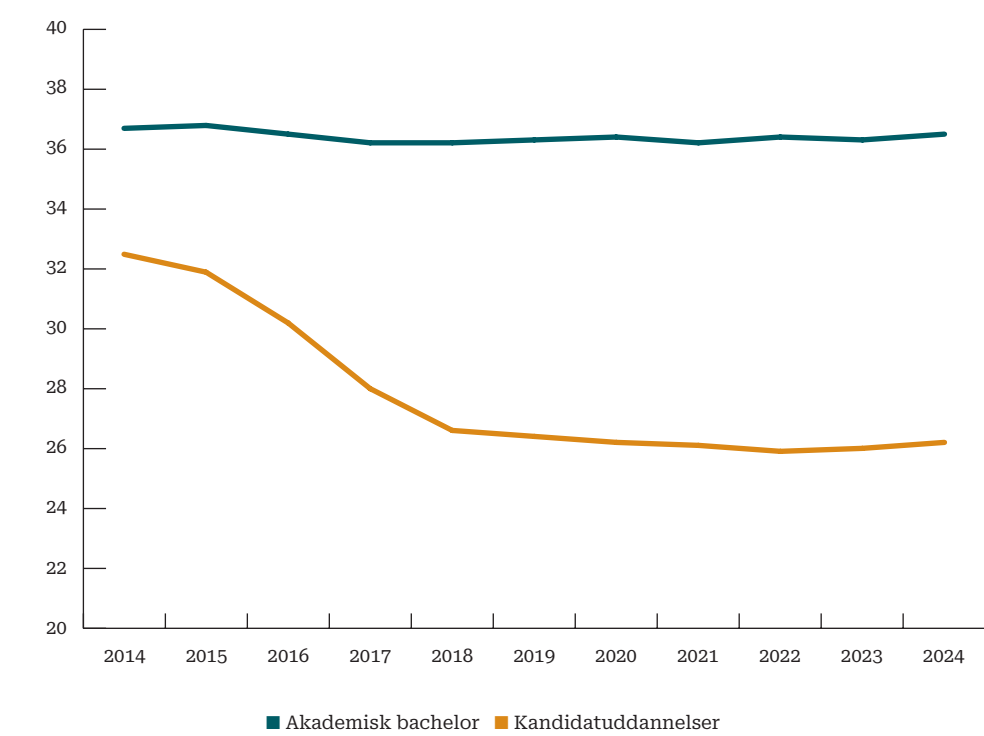
Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, tabel F: Studieaktivitet, sektorniveau

Anmærkning: Universiteternes frafald opgøres som den procentdel af KOT-optaget, der 1 år efter optagelse ikke er indskrevet på institutionen. Professionsbacheloruddannelser, der udbydes af universiteterne, indgår i opgørelsen. Universiteterne udbyder f.eks. diplomingeniøruddannelser, tandplejer mv. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

DE STUDERENDE

Kandidatstuderende gennemfører deres uddannelse hurtigere end tidligere. Den gennemsnitlige studietid for kandidatstuderende er faldet fra 31,9 måneder i 2014 til 26,2 måneder i 2024. Faldet skete særligt i perioden, efter fremdriftsreformen blev implementeret.

Figur 1.16 Gennemsnitlig studietid for universiteternes bachelor- og kandidatuddannelser, opgjort i måneder

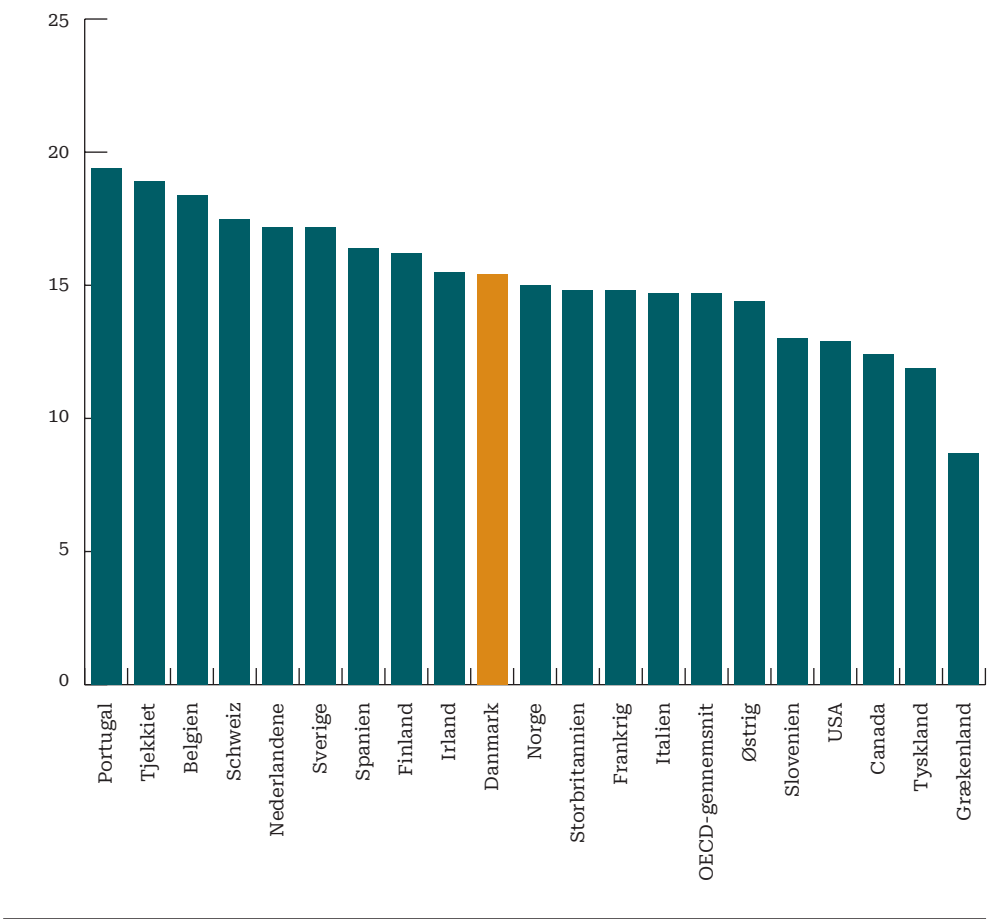
Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Anmærkning: Den normerede studietid for bachelorkandidater er som regel 34 måneder og for kandidatuddannelser 22 måneder, men enkelte uddannelser har længere studietid.

INTERNATIONALE SAMMENLIGNINGER

I Danmark har 15,4 procent af de 25-64-årige gennemført en kandidatuddannelse. Danmark ligger dermed 0,7 procentpoint over OECD-gennemsnittet i andelen af den voksne befolkning med en uddannelse på kandidatniveau.

Figur 1.17 Andele med uddannelse på kandidatniveau i udvalgte lande, 2023, 25-64-årige

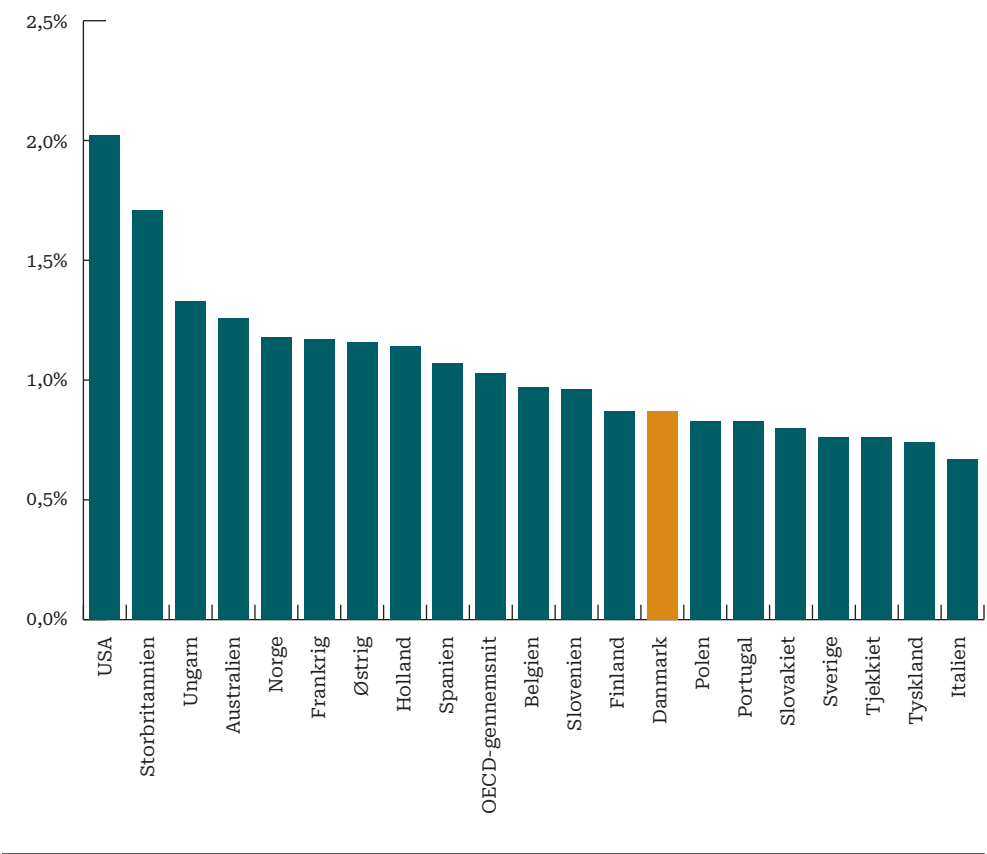

Kilde: OECD, Education at a Glance 2024
Anmærkning: Kandidatuddannelser er uddannelser på ISCED-niveau 7. I Danmark svarer det til lange videregående uddannelser.

INTERNATIONALE SAMMENLIGNINGER

Udgifterne til videregående uddannelsesinstitutioner i Danmark ligger på et lavere niveau end gennemsnittet i OECD. I Danmark udgør udgifterne til videregående uddannelse 0,87 procent af BNP, mens gennemsnittet i OECD er på 1,03 procent af BNP. USA og UK har med afstand de største investeringer i videregående uddannelsesinstitutioner, hvor beløb svarende til hhv. 2,02 og 1,71 procent af BNP investeres i videregående uddannelse.

Figur 1.18 Udgifter til videregående uddannelse, andel af BNP

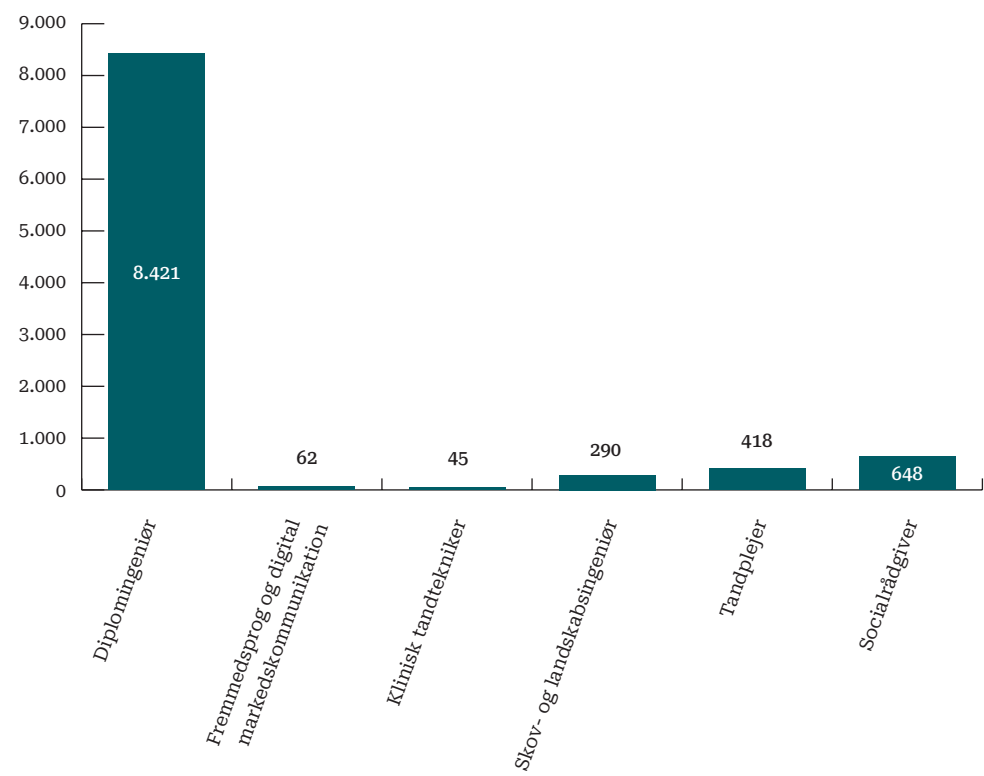

Kilde: OECD, Education at a Glance 2024
Anmærkning: Udgifter til SU og forskningsmidler er ikke medregnet i udgifterne til videregående uddannelse. Opgørelsen dækker alle typer videregående uddannelsesinstitutioner.

PROFESSIONSBACHELORUDDANNELSER PÅ UNIVERSITETERNE

Knap 10.000 studerende på universiteterne læser en professionsbacheloruddannelse. Langt de fleste findes på forskellige diplomingeniøruddannelser, men der findes også andre professionsuddannelser på universiteterne. F.eks. ligger professionsuddannelserne som tandplejer og klinisk tandtekniker sammen med tandlægeuddannelserne på universiteterne.

Figur 1.19 Studenterbestand på universiteternes professionsbacheloruddannelser, 2024

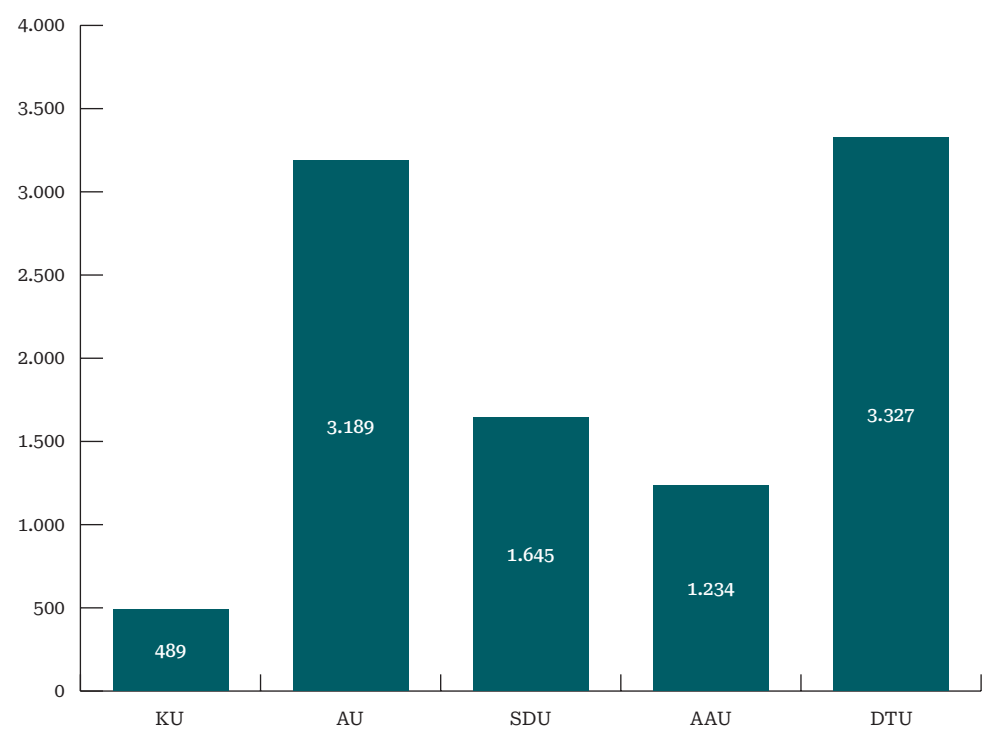

Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus
Anmærkning: Diplomingeniør dækker over 42 forskellige diplomingeniøruddannelser på universiteterne inden for en række forskellige tekniske fagområder, f.eks. byggeri, softwareteknologi og maskinteknik. Bestanden er opgjort pr. 1. oktober 2024.

PROFESSIONSBACHELORUDDANNELSER PÅ UNIVERSITETERNE

Fem ud af otte danske universiteter har studerende på professionsbacheloruddannelser. Aarhus Universitet, Syddansk Universitet, Aalborg Universitet og Danmarks Tekniske Universitet udbyder diplomingeniøruddannelser, som udgør langt størstedelen af professionsbacheloruddannelserne på universiteterne. Københavns Universitet driver Skovskolen og Aalborg universitet har en socialrådgiveruddannelse. Professionsuddannelser som tandplejer og klinisk tandtekniker er placeret på universiteterne i forbindelse med tandlægeskolerne i Aarhus og København.

Figur 1.20 Studenterbestand på universiteternes professionsbacheloruddannelser fordelt på institution, 2024

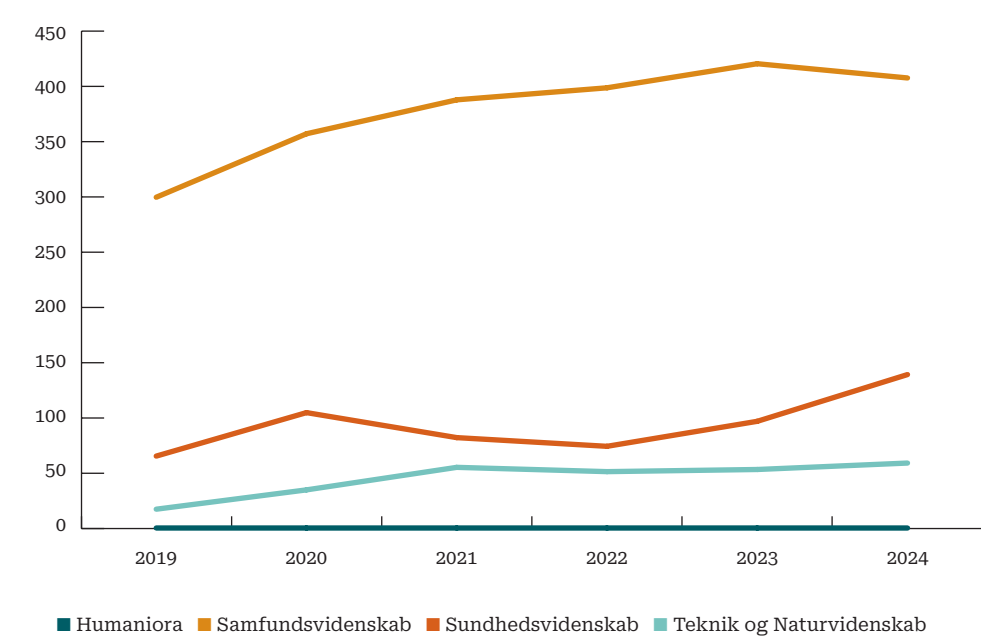

Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus
Anmærkning: Bestanden er opgjort pr. 1. oktober 2024.

ERHVERVSKANDIDATER

I 2024 blev 608 studerende optaget via erhvervskandidatordningen. Det svarer til omtrent 2 procent af det samlede kandidatoptag. Optaget har været langsomt stigende i de senere år, hvor der f.eks. i 2024 blev optaget 36 flere studerende på ordningen ift. 2023. Erhvervskandidaten er mest udbredt på det samfundsvidenskabelige hovedområde, særligt på det revisionsfaglige område (se figur 1.22). Ordningen har også en udbredelse på det sundhedsfaglige område, særlig inden for sygepleje (se figur 1.23). Forligskredsens bag kandidatreformen har sat som mål, at 20 procent af en kandidatårgang skal optages via erhvervskandidatordningen eller en anden ny form for erhvervsrettet kandidatuddannelse.

Figur 1.21 Optag på universiteternes erhvervskandidatuddannelser, fordelt på hovedområde

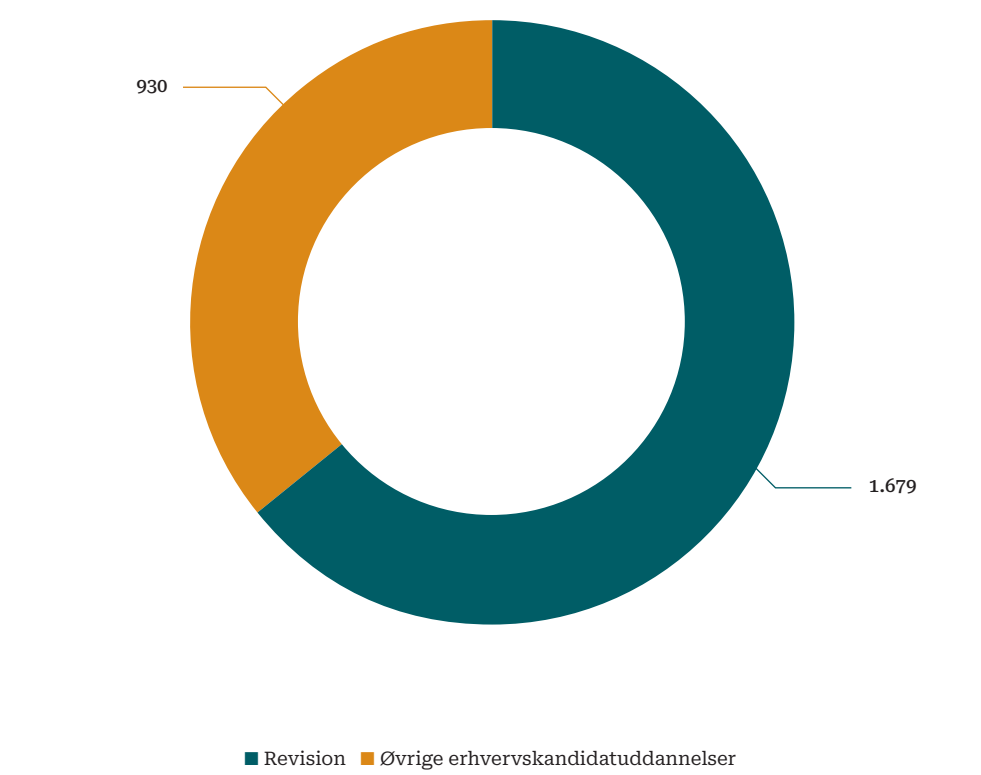
Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, tabel F: Studieaktivitet, sektorniveau

Anmærkning: Siden 2018 har universiteterne haft mulighed for at oprette erhvervskandidatuddannelser, hvor et 4-årigt kandidatstudie kombineres med et studierelevant deltidsjob på mindst 25 timer om ugen. Erhvervskandidatstuderende kan ikke modtage SU. Der er gjort brug af universiteternes egen hovedområdeinddeling. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

ERHVERVSKANDIDATUDDANNELSER

I alt blev der i perioden 2020-2024 optaget 2.609 studerende via erhvervskandidatordningen. Omtrent to tredjedele blev optaget inden for revision, mens den resterende tredjedel blev optaget på andre uddannelser (se figur 1.23).

Figur 1.22 Optag på erhvervskandidat inden for revision eller øvrige uddannelser, sum af perioden 2020-2024

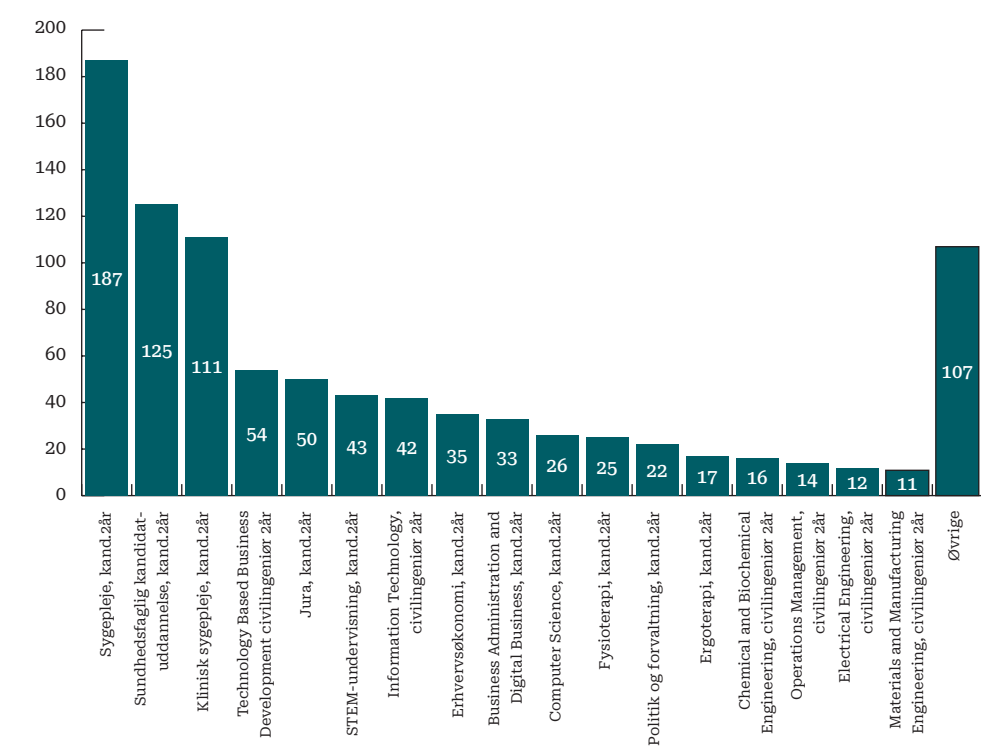
Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Anmærkning: Siden 2018 har universiteterne haft mulighed for at oprette erhvervskandidatuddannelser, hvor et 4-årigt deltidsstudie kombineres med et studierelevant deltidsjob på mindst 25 timer om ugen.

ERHVERVSKANDIDATUDDANNELSER

I gennem den femårige periode 2020-2024 blev 930 studerende optaget på en erhvervs-kandidatuddannelse uden for revisionsområdet. 17 erhvervskandidatuddannelser ud over revision havde et samlet optag på 10 eller flere studerende. Af den tredjedel erhvervskandidater, der optages uden for revisionsområdet optages flest på uddannelser i sygepleje. Kandidatuddannelserne i sygepleje udgør omtrent 16 procent af optaget på erhvervskandidatuddannelserne i perioden 2020-2024.

Figur 1.23 Antal optagne på erhvervskandidatuddannelser, sum af optaget i perioden 2020-2024, eksklusive kandidat i revision

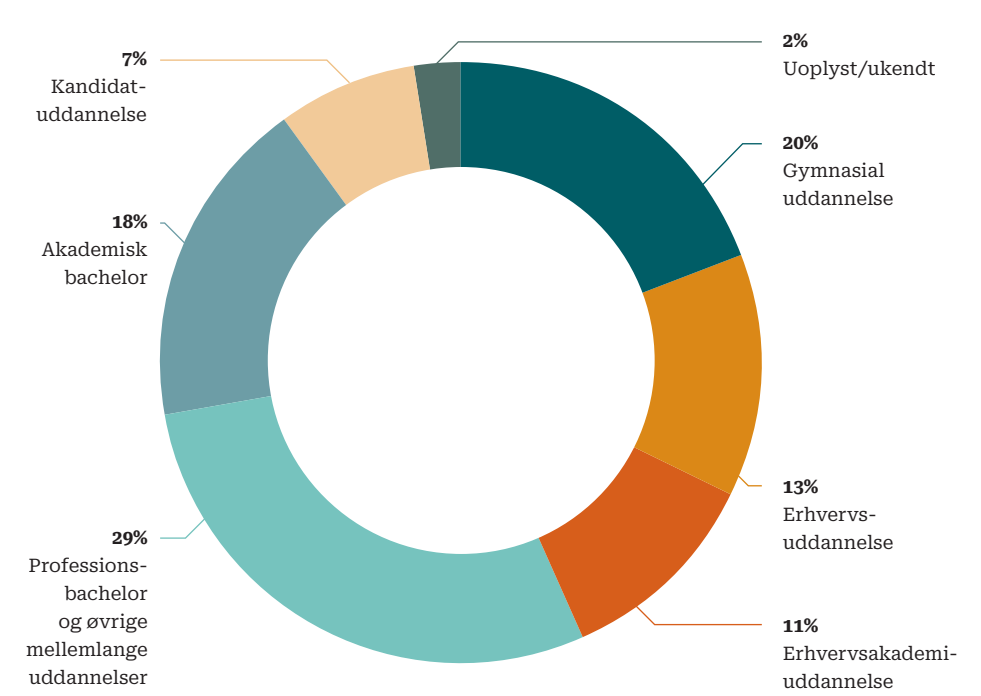

Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus
Anmærkning: Siden 2018 har universiteterne haft mulighed for at oprette erhvervskandidat-uddannelser, hvor et 4-årigt deltidsstudie kombineres med et studierelevant deltidsjob på mindst 25 timer om ugen. Uddannelser med under 10 optagne i den femårige periode 2020-2024 indgår i øvrige.

ERHVERVSKANDIDATUDDANNELSER

Der er betydelig variation i de studerendes uddannelsesmæssige baggrund for optagne på erhvervskandidatuddannelser. 29 procent havde en professionsuddannelse som seneste heltidsuddannelse og 18 procent en akademisk bachelor. Den seneste uddannelse er ikke nødvendigvis den adgangsgivende. Grunden til at mange optagne har gymnasiale, erhvervsuddannelser og erhvervsakademiuddannelser er sandsynligvis, at mange på revisionsområdet optages med baggrund i deltids-uddannelsen HD. Grader opnået i udlandet kan ligeledes give adgang uden at indgå i nedenstående.

Figur 1.24 Seneste heltidsuddannelse for optagne på erhvervskandidatuddannelser i perioden 2020-2024

Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus
Anmærkning: Siden 2018 har universiteterne haft mulighed for at oprette erhvervskandidat-uddannelser, hvor et 4-årigt deltidsstudie kombineres med et studierelevant deltidsjob på mindst 25 timer om ugen.

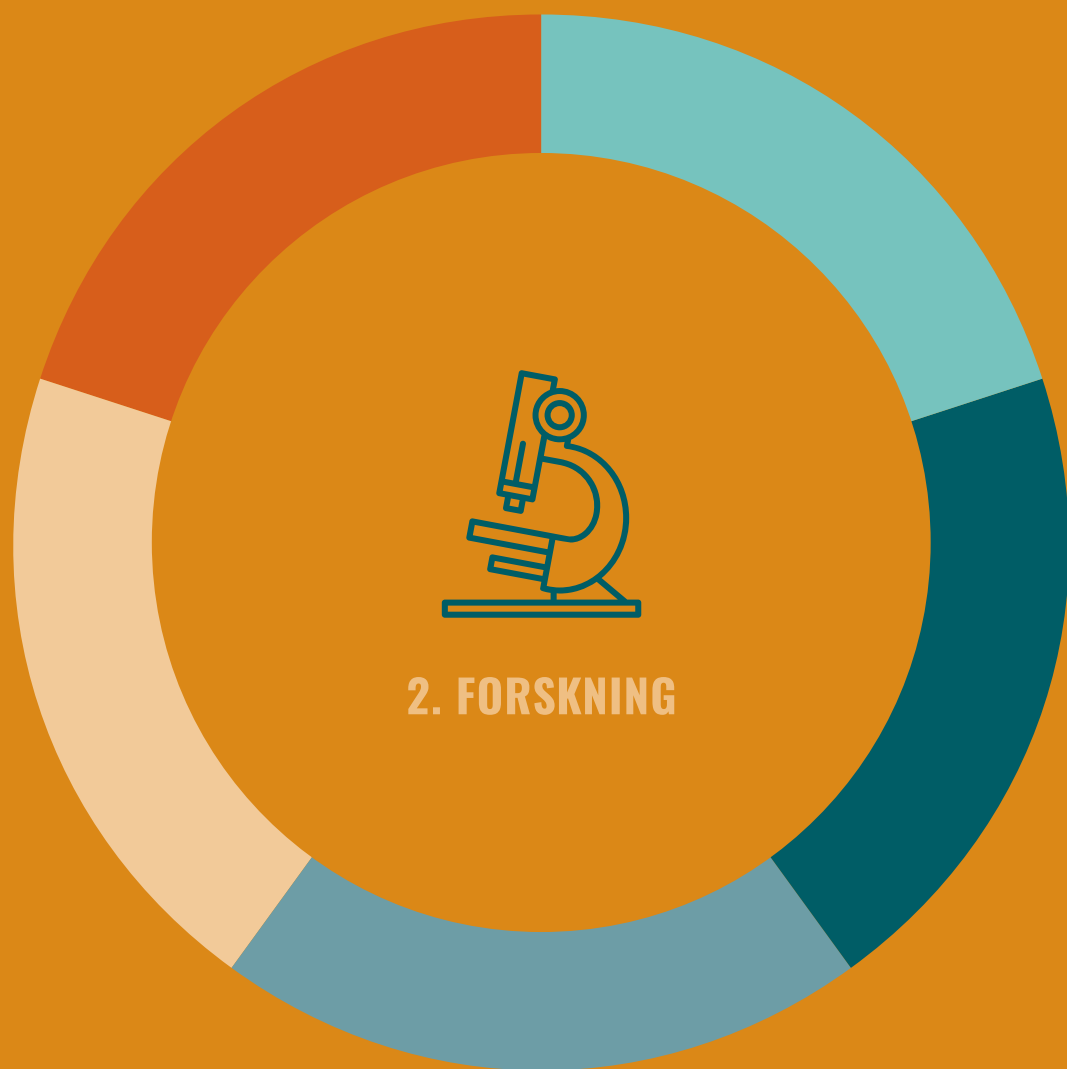
Universiteterne spiller en afgørende rolle for samfundsudviklingen ved at levere nyskabende forskning på internationalt topniveau, der bidrager til at løse fremtidens udfordringer med blandt andet klima, demokrati, sundhed og sikkerhed. Forskningen udgør samtidig grundlaget for universiteternes forskningsbaserede uddannelser. Forskningen spiller sammen med erhvervslivet og leverer fundamentet til fremtidens væksteventyr. Her i kapitlet findes nøgletal om centrale udviklinger inden for forskningsområdet som f.eks. forskningsfinansiering, ph.d.-uddannelse og samspillet med den private sektor.

Hovedpointer

- I 2024 udgjorde offentlige forskningsbevillinger 0,98 procent af BNP i Danmark.
- Forskningsaktiviteter udgør en større andel af den kinesiske økonomi sammenlignet med EU. Det er særligt erhvervslivets engagement, der driver den forskel.
- Universiteternes forskningsindtægter fra private kilder er steget med 149 procent siden 2013.
- Universiteternes basismidler udgør en faldende andel af forskningsfinansieringen.
- Forskningsreserven er vokset markant i de senere år og udgjorde i 2025 i alt 5,5 mia. kr.
- 86 procent af indskrivningerne på ph.d.-uddannelser sker inden for de sundhedsvidenskabelige, tekniske og naturvidenskabelige hovedområder.
- Danmark er blandt de lande, der klarer sig bedst i konkurrencen om at hjemtage midler fra EU-programmer. Når ansøgninger alene vurderes ud fra excellence i European Research Council (ERC) hjemtager Danmark flest midler pr. indbygger.

Temaer i kapitlet

- Investeringer i forskning
- Ph.d.-uddannelse
- Opfindelser og teknologioverførsel
- Universiteternes videnskabelige publikationer
- Dansk forskning i internationalt perspektiv
- Universitetsbaseret iværksætteri

INVESTERINGER I FORSKNING

I 2024 udgjorde det offentlige forskningsbudget 0,98 procent af BNP, sammenlignet med 0,90 procent i 2022 og 1,09 procent i 2014. Skiftende regeringer har haft som mål, at Danmark skal investere et beløb svarende til 1 procent af BNP i forskning. Da forskningsbudgettet fastsættes på baggrund af estimater af det fremtidige BNP, er der usikkerhed om, hvor stort et forskningsbudget, som skal til for at nå 1 procent i offentlige forskningsinvesteringer, da man ikke med sikkerhed kan vide, hvad BNP bliver på budgetteringstidspunktet.

Figur 2.1 Det offentlige forskningsbudget i procent af BNP

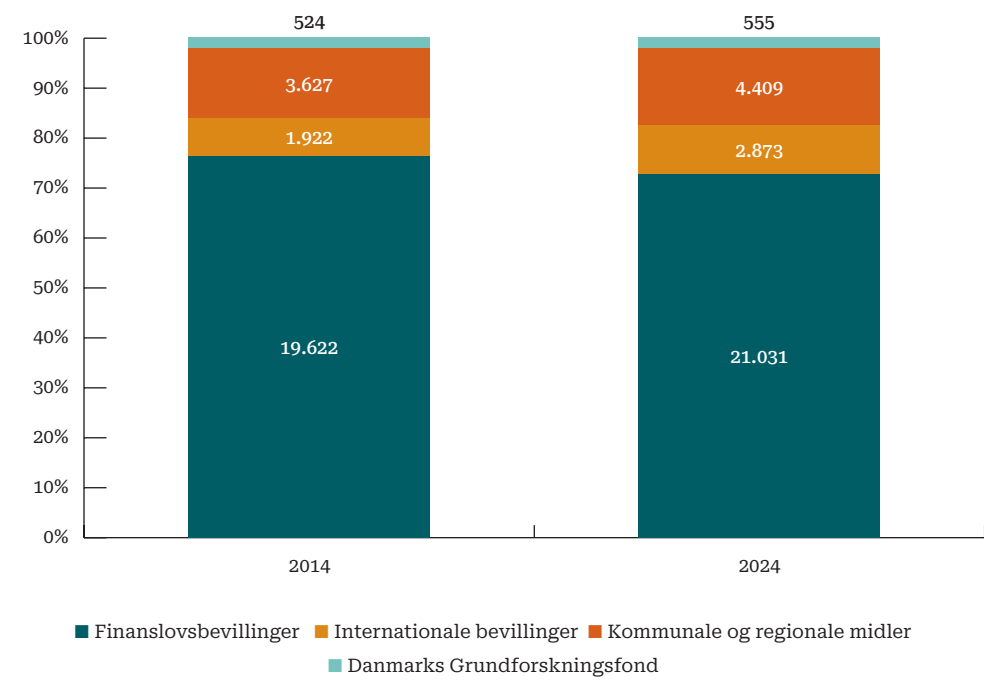
Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken (tabel: FOUBUD)

Anmærkning: Budgettet for offentlige forskningsbevillinger i Danmark omfatter budgetterede udgifter til forskning og udvikling på finanslovens konti samt et estimat for budgetterne i kommuner og regioner beregnet på baggrund af forskningsudgifter i de tidligere år. Hertil kommer bevillinger fra Danmarks Grundforskningsfond samt internationale bevillinger fra primært EU. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

INVESTERINGER I FORSKNING

I alt udgjorde det offentlige forskningsbudget 28.867 mio. kr. i 2024, til sammenligning var forskningsbudgettet på 25.912 mio. kr. i 2014. Den største andel af forskningsbudgettet stammer fra bevillinger på finansloven, som i 2024 udgjorde 21.031 mio. kr. På finanslovsbevillingen finder man blandt andet universiteternes basismidler, tilskud til andre forskningsinstitutioner, tilskud til offentlige forskningsfonde og forskningsreserven. Udover finansloven består forskningsbudgettet af forventede tilskud fra Grundforskningsfonden på 555 mio. kr. i 2024 og et estimat af kommuner og regioners forskningsbudgetter på 4.409 mio. kr. samt et estimat for internationale bevillinger på 2.873 mio. kr., som primært dækker over forventede EU-bevillinger.

Figur 2.2 Det offentlige forskningsbudget i 2014 og 2024

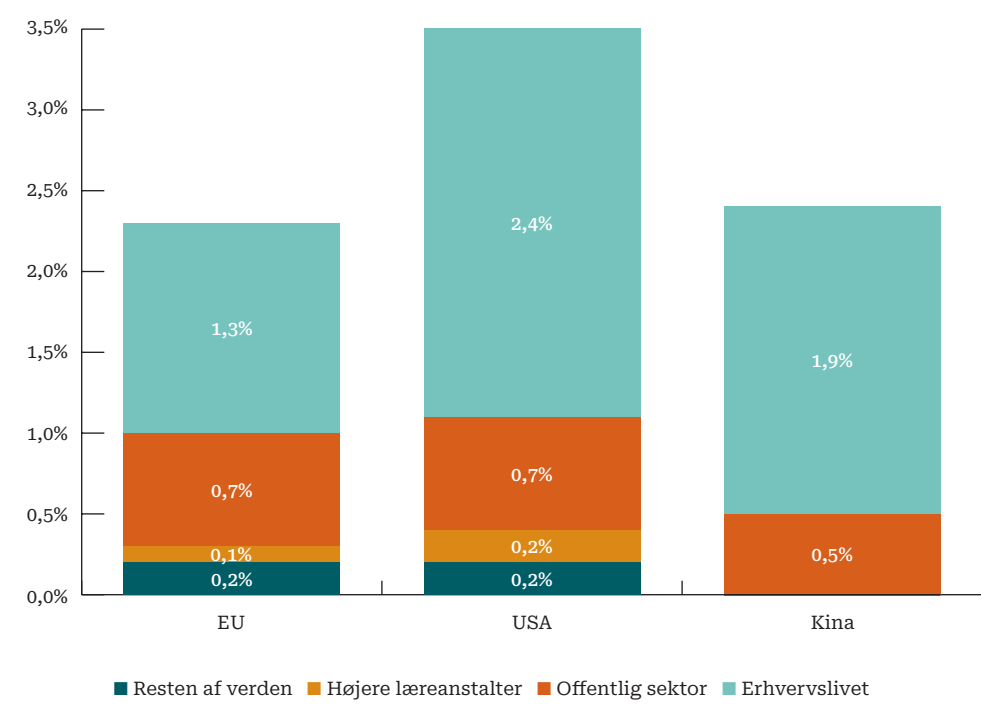
Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken (tabel: FOUBUD)

Anmærkning: Opgjort i faste priser. Budgettet for offentlige forskningsbevillinger i Danmark omfatter budgetterede udgifter til forskning og udvikling på finanslovens konti samt et estimat for budgetterne i kommuner og regioner beregnet på baggrund af forskningsudgifter i de tidligere år. Hertil kommer bevillinger fra Danmarks Grundforskningsfond samt internationale bevillinger fra primært EU. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

INVESTERINGER I FORSKNING

I Draghi-rapporten fra 2024 om Europas fremtidige konkurrenceevne nævnes blandt andet Europas relativt lave forskningsintensitet. Særligt investeringer fra erhvervslivet er lavere i EU ift. USA, hvor erhvervslivet i EU samlet set investerede beløb svarende til 1,3 procent af BNP, investerer USA og Kinas erhvervsliv hhv. 2,4 og 1,9 procent af BNP. De relativt lave investeringer i EU tilskrives i Draghi-rapporten, at EU's erhvervsliv er domineret af virksomheder med lav forskningsaktivitet f.eks., er kun 10 ud de 50 virksomheder i verden, der investerer mest i forskning fra EU-lande. Kun få lande i EU lever op til målsætningen om at medlemslandene skal investere mindst 3 procent af BNP i forskning og udvikling (se figur 2.4).

Figur 2.3 EU, USA og Kinas investeringer i forskning og udvikling i procent af BNP, 2021

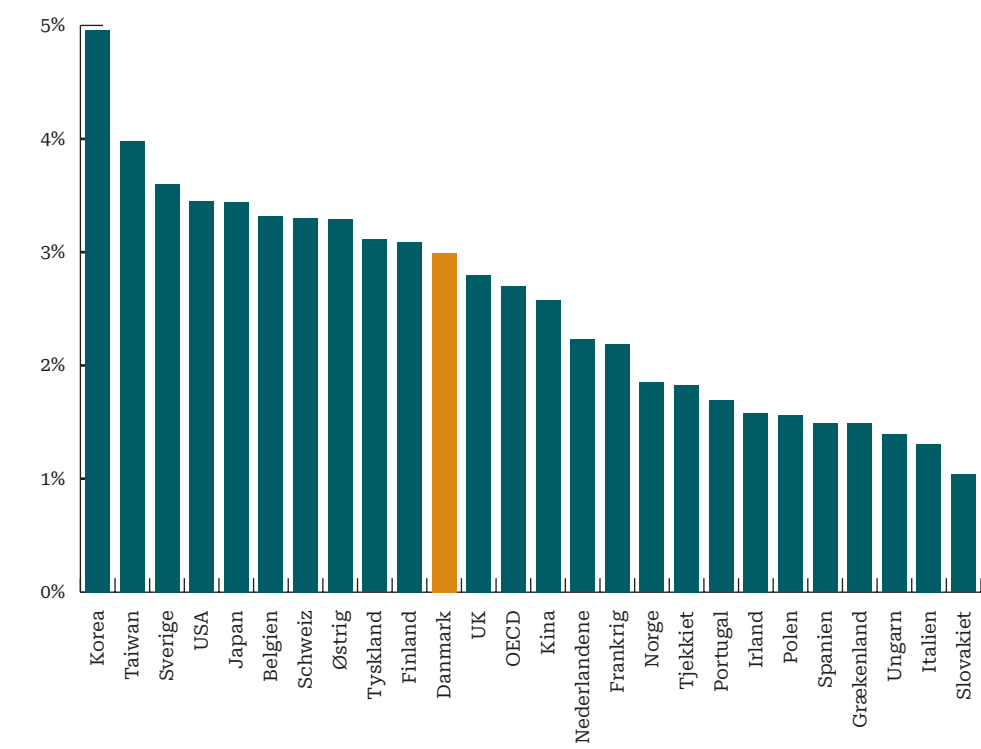

Kilde: EU-Kommissionen, The Future of European competitiveness på baggrund af Eurostat og OECD
Anmærkning: Den private non-profit sektor er lagt under højere læreanstalter.

INVESTERINGER I FORSKNING

Sverige, Belgien, Østrig, Tyskland og Finland var de eneste EU-lande, der i den seneste opgørelse af forskningsinvesteringer lever op til Barcelona-målsætningen om at investere mindst et beløb, svarende til mindst tre procent af BNP. Danmarks investeringer var i 2023 på 2,99 procent og er dermed meget tæt på målsætningen. Gennemsnittet i OECD-lande er, at forskningsinvesteringerne svarer til 2,7 procent af BNP. Sverige er det EU-land, der investerer mest i forskning med investeringer på 3,60 procent af BNP.

Figur 2.4 Samlede investeringer i forskning og udvikling opgjort som procentdel af BNP, 2023 eller nyeste tilgængelige data, udvalgte lande

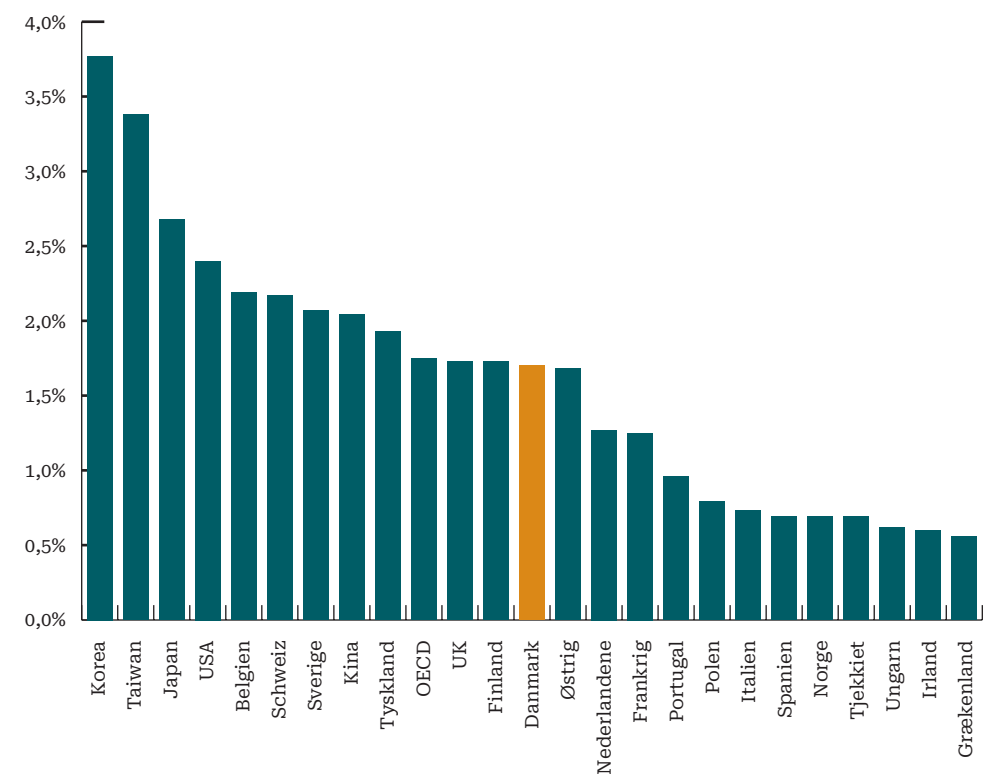

Kilde: OECD
Anmærkning: Barcelona-målsætningen er en forpligtelse på at investere midler svarende til mindst tre procent af BNP i forskning og udvikling.

INVESTERINGER I FORSKNING

I 2023 udgjorde de samlede forskningsinvesteringer fra det danske erhvervsliv 47,6 mia. kr., svarende til 1,70 procent af BNP i Danmark. Sammenlignet med andre lande ligger Danmarks investeringer relativt lavt og under OECD-gennemsnittet i forskningsintensiteten i erhvervslivet. I Kina og USA investerer erhvervslivet f.eks. mere end i Danmark. I Europa er det erhvervslivet i Belgien, Schweiz, Sverige og Tyskland, der investerer mest i forskning.

Figur 2.5 Erhvervslivets investeringer i forskning og udvikling opgjort i procent af BNP, udvalgte lande

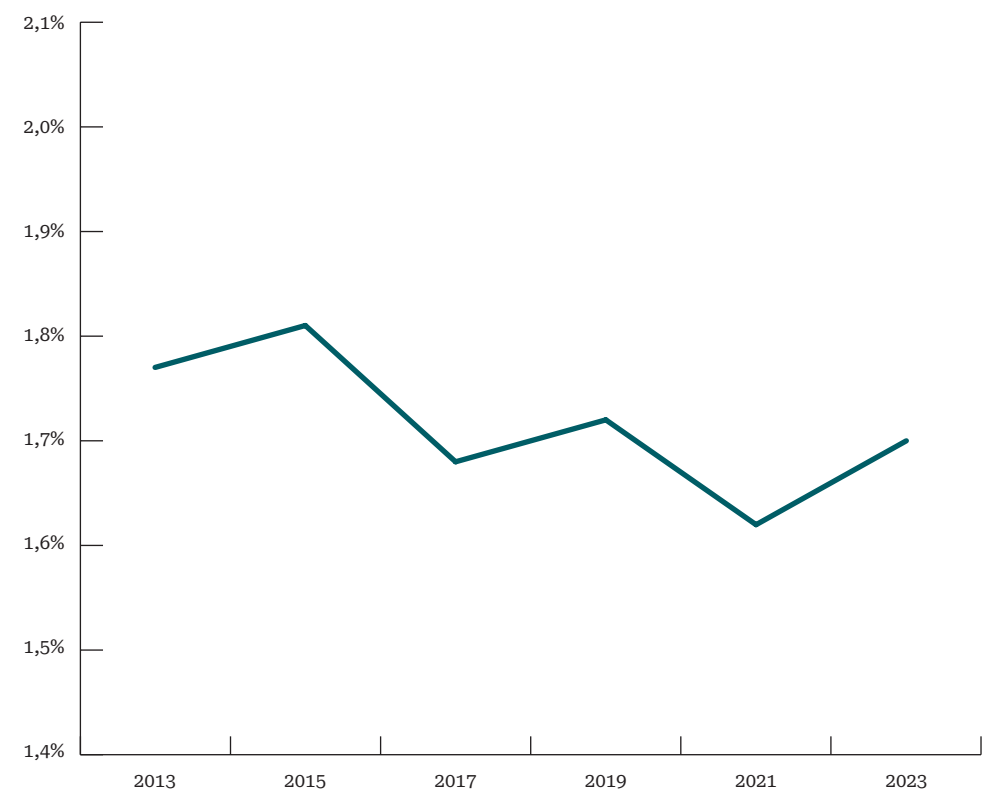

Kilde: OECD og Danmarks Statistik, Statistikbanken (tabel RDCE01, NAHD21) og egne beregninger
Anmærkning: Opgjort for 2023 eller senest tilgængelige år. Tallet for Danmark stammer fra Danmarks Statistik.

INVESTERINGER I FORSKNING

Opgjort som andel af BNP investerede dansk erhvervsliv 1,70 procent af BNP i forskning og udvikling. I 2015 udgjorde investeringerne 1,81 procent af BNP. Forskningsintensiteten i erhvervslivet har dermed været faldende, selvom investeringerne nominelt har været stigende. Erhvervslivets investeringer i forskning og udvikling har dermed haft lavere vækstrater end BNP-væksten gennem det seneste årti på trods af, at forskningsintensiteten steg mellem i 2023 ift. 2021-opgørelsen.

Figur 2.6 Udvikling i erhvervslivets forskningsinvesteringer opgjort som andel af BNP

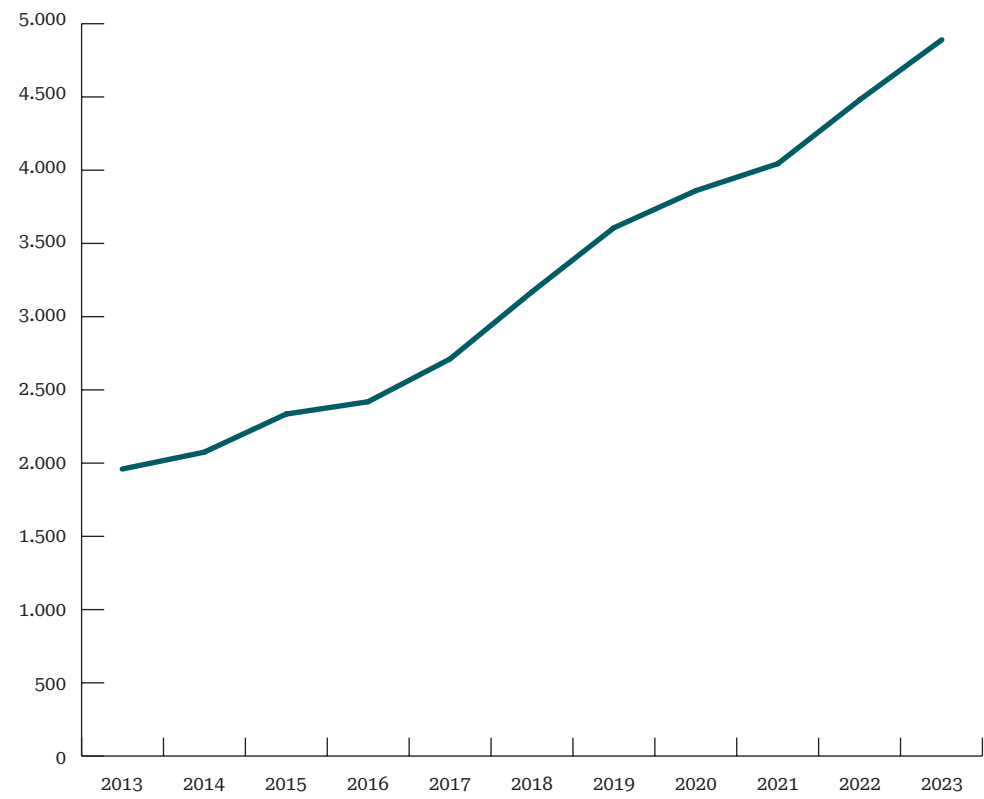

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken (tabel RDCE01, NAHD21) og egne beregninger
Anmærkning: Erhvervslivets forskningsinvesteringer opgøres kun i ulige år.

INVESTERINGER I FORSKNING

Gennem den seneste tiårige periode er universiteternes indtægter fra danske private kilder steget fra 1.961 mio. kr. i 2013 til 4.889 mio. kr. i 2023, svarende til en stigning på 149 procent. Midlerne i figuren er private midler, som finansierer forskning, der udføres af universiteterne. De private midler er en væsentlig årsag til, at der er stor forskel på hvor stor en andel forskning, der finansieres af det offentlige og andelen, som udføres af den offentlige sektor herunder universiteterne.

Figur 2.7 Universiteters forskningsindtægter fra danske private kilder, mio. kr.

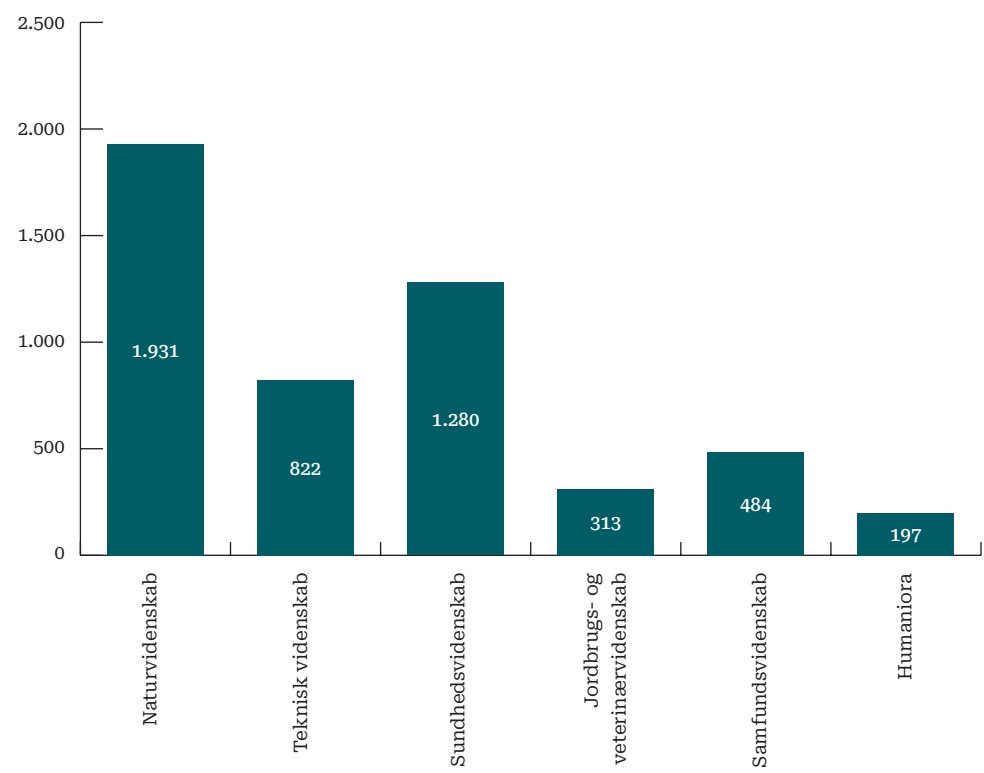

Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, tabel A: Indtægter, sektorniveau
Anmærkning: Opgjort i faste priser. De danske private kilder dækker primært over private fonde. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

INVESTERINGER I FORSKNING

I alt blev omkostninger for 5.027 mio. kr. finansieret af virksomheder, fonde og organisationer i 2023. Størstedelen af omkostningerne, var inden for det naturvidenskabelige, tekniske eller sundhedsfaglige hovedområde, som samlet set stod for 80 procent af finansieringen fra virksomheder, organisationer og fonde. Det humanistiske hovedområde modtog til sammenligning 4 procent.

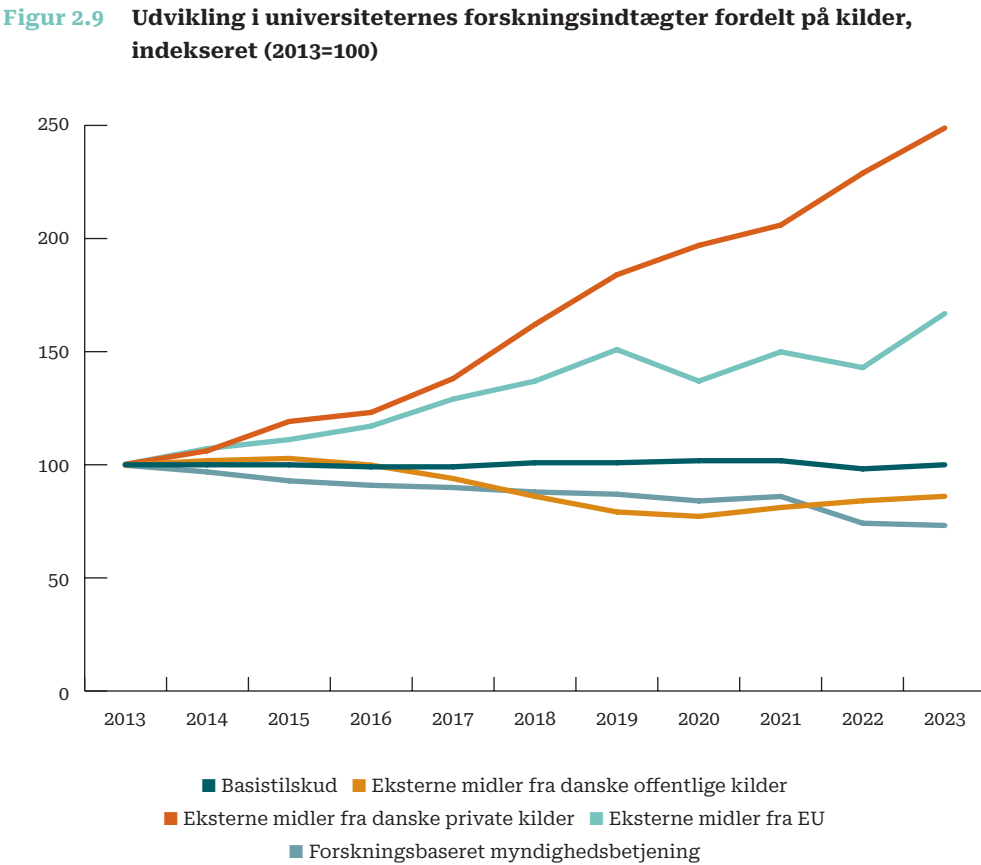
Figur 2.8 Eksternt finansierede forsknings- og udviklingsomkostninger på højere læreanstalter, finansieret af danske virksomheder samt organisationer og fonde, fordelt på hovedområde, mio. kr., 2023

Kilde: Danmarks Statistik: Forskning og Udvikling i det offentlige, tabelsamling 2023 – foreløbige tal
Anmærkning: Højere læreanstalter inkluderer også andre videregående uddannelsesinstitutioner udover universiteterne.

INVESTERINGER I FORSKNING

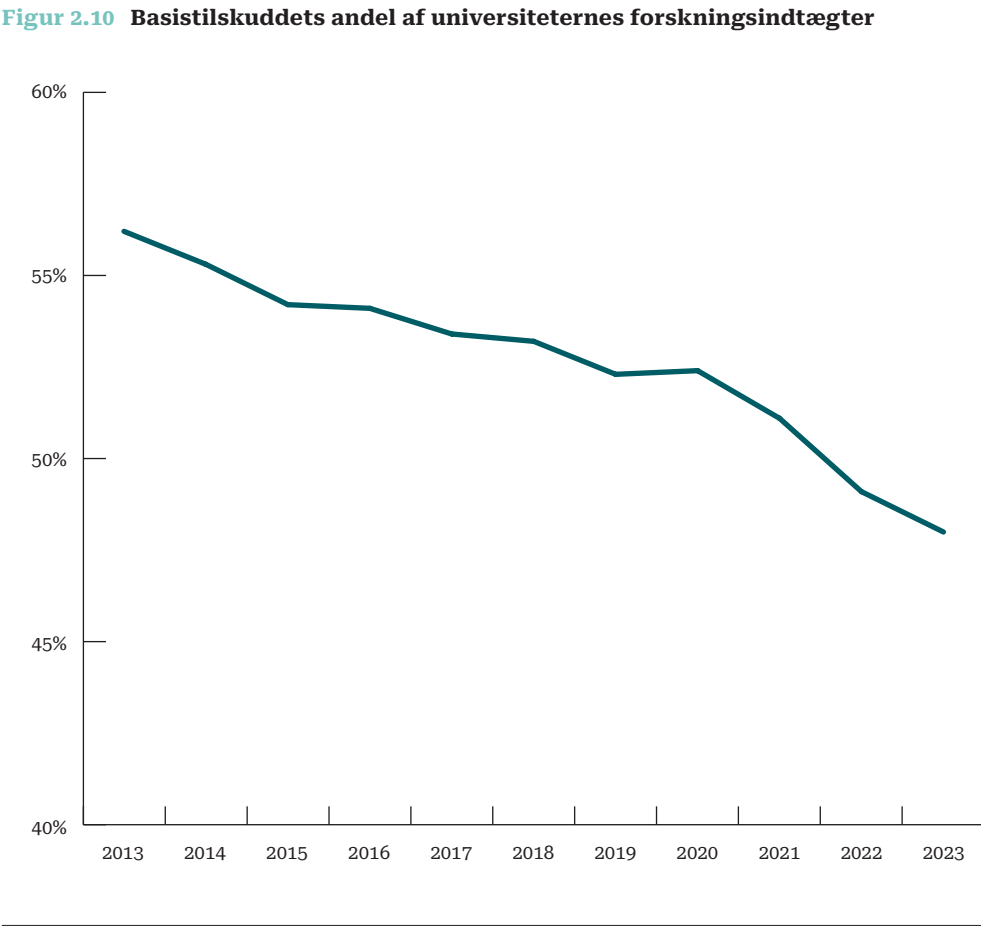
Gennem de seneste ti år er det særligt universiteternes forskningsindtægter fra private kilder og EU, der er vokset, mens basismidlerne til forskning er uændrede og indtægter af eksterne midler fra offentlige kilder og indtægter relateret til myndighedsbetjening er faldet. Indtægterne fra danske private kilder er steget med 149 procent siden 2013, mens forskningsindtægter fra EU er steget med 67 procent. De offentlige eksterne midler er faldet med 14 procent og indtægter fra forskningsbaseret myndighedsbetjening er faldet med 27 procent gennem den seneste tiårige periode.

Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, tabel A: Indtægter, sektorniveau
Anmærkning: Opgjort i faste priser. De danske private kilder dækker primært over private fonde. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

INVESTERINGER I FORSKNING

Basistilskuddet til forskning udgør en faldende andel af universiteternes forskningsindtægter. I 2023 udgjorde basismidlerne 48 procent af indtægterne, mens de i 2013 udgjorde 56 procent. Udviklingen skyldes primært, at universiteternes forskningsindtægter fra private kilder og EU er steget, mens basismidlerne er på samme niveau som i 2013 (se evt. figur 2.7 og 2.9).

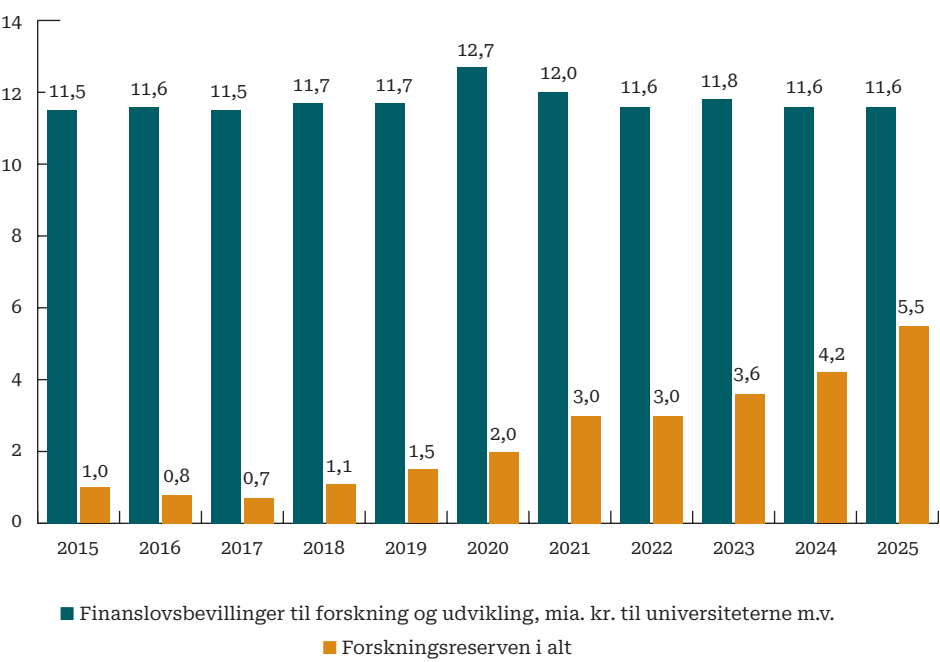

Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, tabel A: Indtægter, sektorniveau
Anmærkning: Opgjort i faste priser. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

INVESTERINGER I FORSKNING

Forskningsreservens størrelse er vokset til at udgøre omtrent halvdelen af finanslovens bevillinger til universiteterne. Finanslovens bevillinger til Universiteter m.v. har været stabile på omtrent 11,5 mia. kr. siden 2015, med undtagelse af 2020. I 2024 indgik regeringen og alle Folketingets partier en aftale om fordeling af Forskningsreserven for 2025. I 2025 slår Forskningsreserven rekord med 5,5 mia. kr. som fordeles til forskellige strategiske initiativer f.eks. grøn forskning, klimateknologi kvanteforskning, sundhedsforskning og arktisk forskning. Som et nyt initiativ i 2025-aftalen blev 0,5 mia. kr. tildelt som fri forsknings- og innovationsmidler.

Figur 2.11 Udvikling i finanslovens FoU-bevillinger til universiteter mv. og størrelsen af Forskningsreserven, mia. kr.

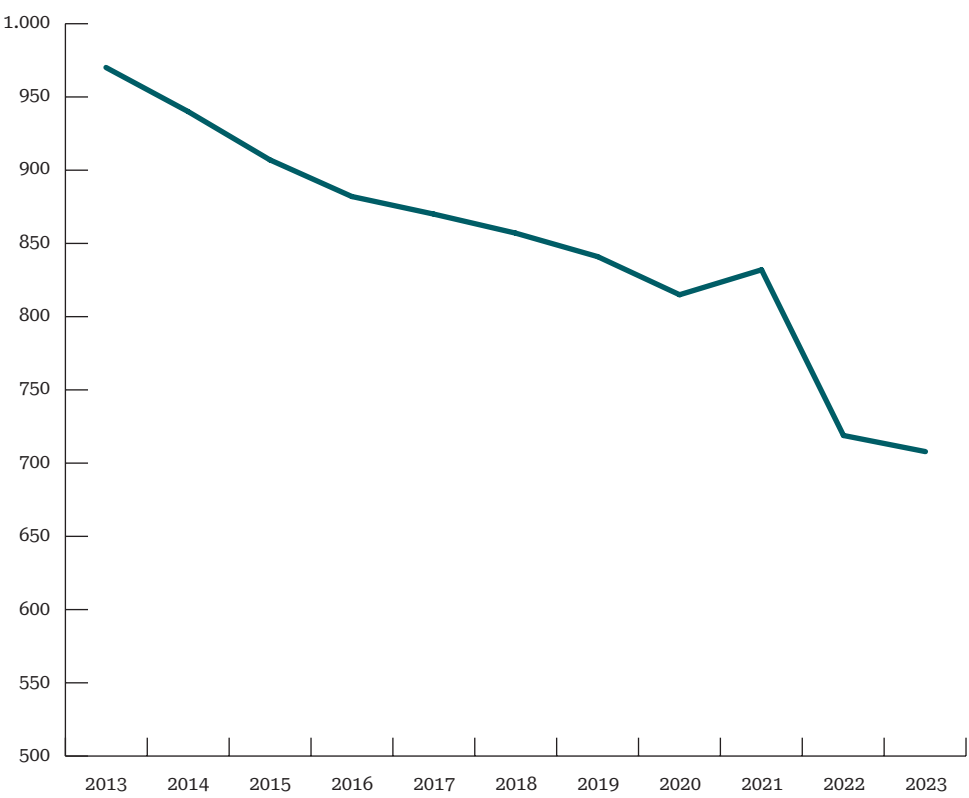
Kilde: Danmarks Statistisk: Statistikbanken (tabel FOUBUD4) og Tænk tanken DEA: Forskningsreservens størrelse og struktur over tid

Anmærkning: Opgjort i faste priser. Forskningsreserven vokser, da Danmark har et mål om at den offentlige sektor skal investere 1 procent af BNP i forskning. Da BNP er vokset, mens f.eks. basismidler på finansloven er uændrede ligger relativt flere midler på Forskningsreserven for at leve op til 1-procentsmålsætningen.

INVESTERINGER I FORSKNING

Universiteterne udfører en række forsknings- og rådgivningsopgaver for forskellige myndigheder, f.eks. på landbrugsområdet. Universiteterne modtager et særskilt tilskud til at udføre disse opgaver, men tilskuddet til myndighedsbetjening er underlagt årlige besparelser på 2 procent. Tilskuddet til myndighedsbetjening er faldet fra 970 mio. kr. i 2013 til 708 mio. kr. i 2023, svarende til et fald på 27 procent.

Figur 2.12 Universiteternes indtægter fra forskningsbaseret myndighedsbetjening, mio. kr.

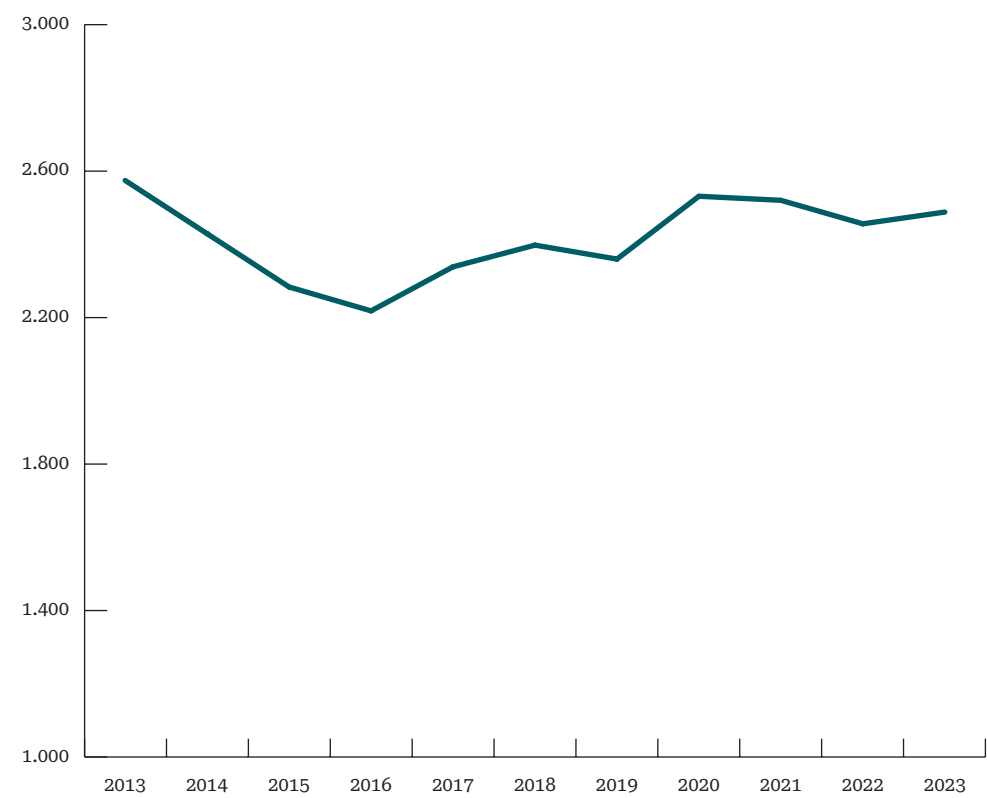
Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, tabel A: Indtægter, sektorniveau

Anmærkning: Opgjort i faste priser. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

PH.D.-UDDANNELSE

Tilgangen på universiteternes ph.d.-uddannelser har været stabil i de seneste år, hvor der har været en tilgang på omtrent 2.300-2.500 ph.d.-studerende årligt. I 2023 blev 2.488 ph.d.-studerende indskrevet på universiteterne.

Figur 2.13 Udvikling i tilgangen til ph.d.-uddannelser

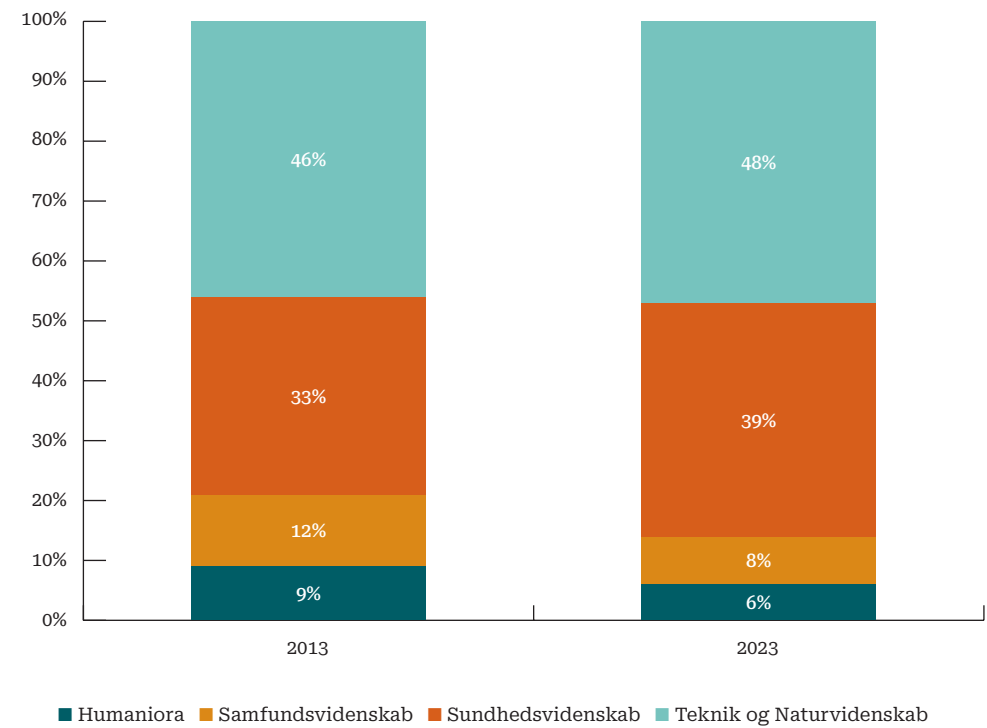

Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, tabel I: Forskeruddannelse, sektorniveau
Anmærkning: Ph.d.-tilgangen er opgjort efter antal nyindskrevne ph.d.-studerende i det givne kalenderår uanset finansieringskilde. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

PH.D.-UDDANNELSE

I 2023 skete 86 procent af ph.d.-tilgangen inden for enten det sundhedsvidenskabelige, naturvidenskabelige eller tekniske hovedområde mens hhv. 8 og 6 procent af tilgangen var til samfundsvidenskab og humaniora. I 2013 udgjorde samfundsvidenskab og humaniora hhv. 12 og 9 procent af tilgangen, mens det sundhedsvidenskabelige, naturvidenskabelige eller tekniske hovedområde i alt udgjorde 79 procent af tilgangen.

Figur 2.14 Ph.d.-tilgangen fordelt på hovedområde

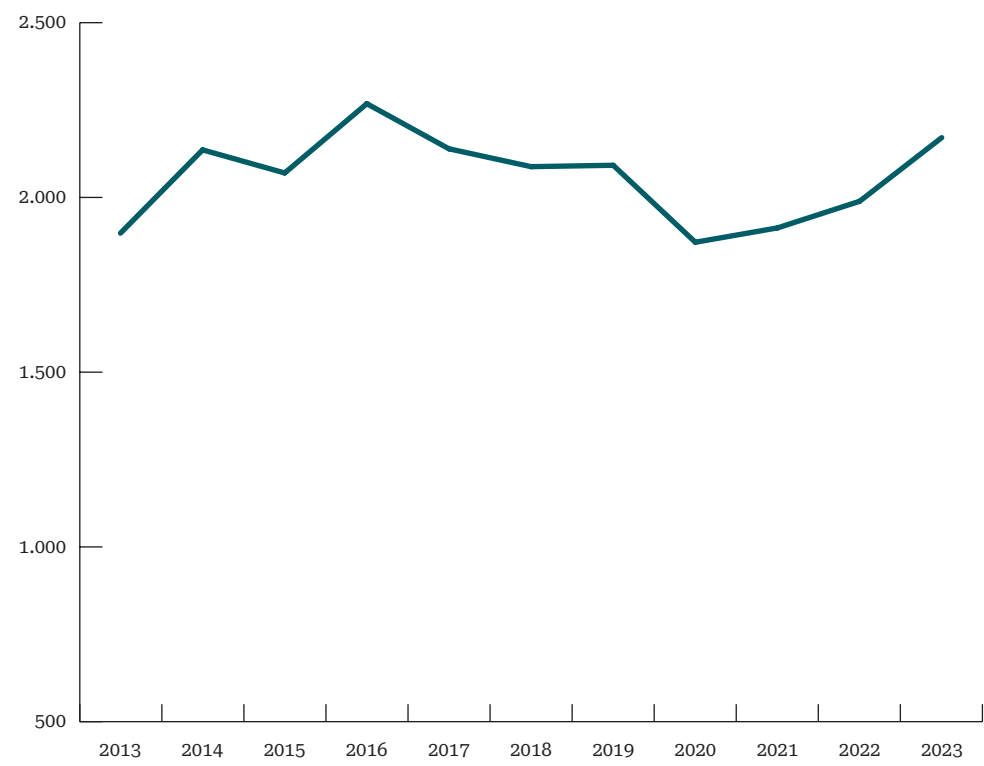

Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, tabel I: Forskeruddannelse, sektorniveau
Anmærkning: Ph.d.-tilgangen er opgjort efter antal nyindskrevne ph.d.-studerende i det givne kalenderår uanset finansieringskilde. Grundet afrunding summer tallene ikke til 100. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

PH.D.-UDDANNELSE

I de senere år har antallet af tildelte ph.d.-grader ligget i spændet mellem 1.900 til 2.200 grader årligt. I seneste opgørelse for 2023 steg antallet af tildelte grader til 2.171 efter en periode med et lavere antal tildelte grader.

Figur 2.15 Udvikling i antal tildelte ph.d.-grader

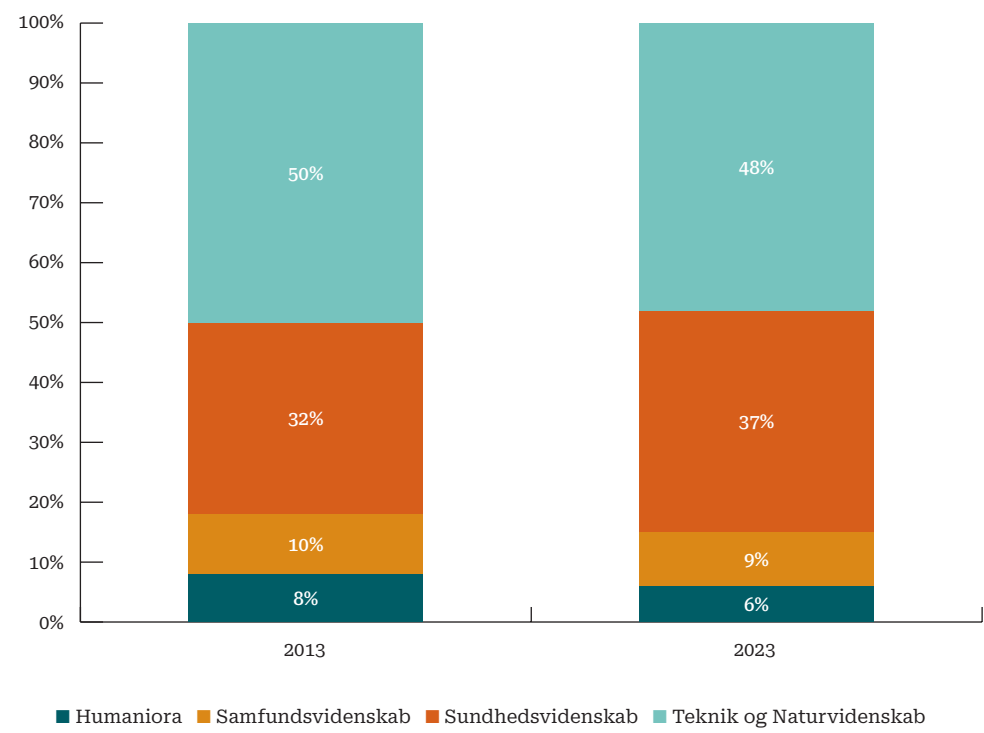

Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, tabel I: Forskeruddannelse, sektorniveau
Anmærkning: Tildelte ph.d.-grader er opgjort efter antallet af tildelte ph.d.-grader i det givne kalenderår. En ph.d.-grad tæller først med, når den er godkendt af Akademisk Råd.
Bagvedliggende tal findes i appendiks.

PH.D.-UDDANNELSE

Langt den største andel ph.d.-grader tildeles inden for hovedområderne sundhedsvidenskab, naturvidenskab og teknisk videnskab, som i alt udgjorde 85 procent af graderne i 2023. Humaniora og samfundsvidenskab stod for hhv. 6 og 9 procent af de tildelte ph.d.-grader. Ift. 2013 fylder naturvidenskab og teknisk videnskab 2 procentpoint mindre, mens sundhedsvidenskab fylder 5 procent mere i ph.d.-landskabet. Humaniora og samfundsvidenskab udgør hhv. 2 og 1 procentpoint mindre i 2023 sammenlignet med 2013.

Figur 2.16 Tildelte ph.d.-grader fordelt på hovedområder

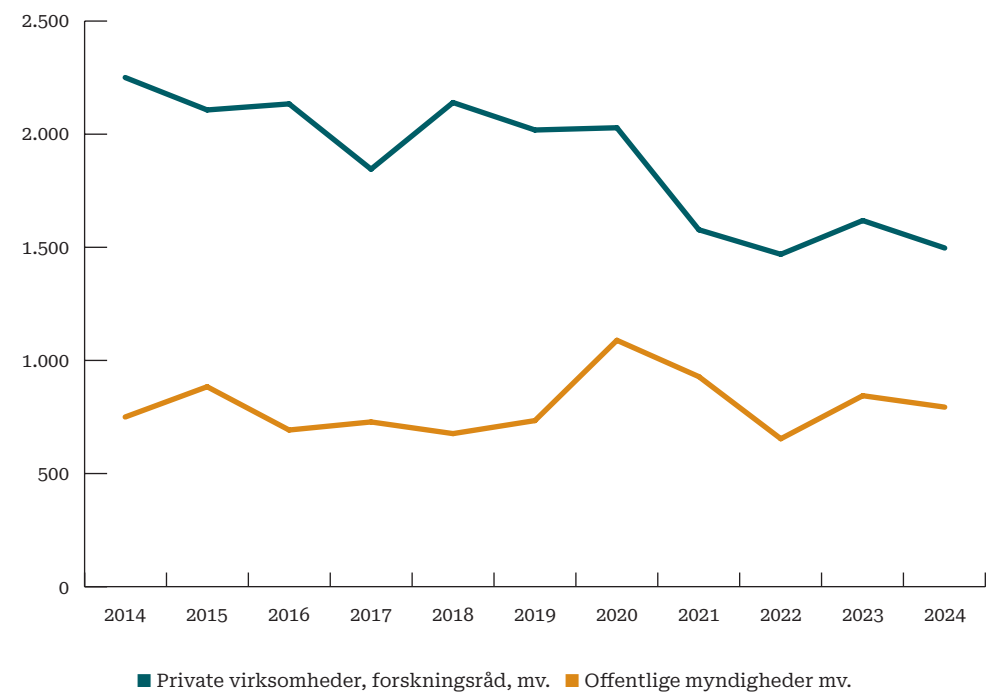

Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, tabel I: Forskeruddannelse, sektorniveau
Anmærkning: Tildelte ph.d.-grader er opgjort efter antallet af tildelte ph.d.-grader i det givne kalenderår. En ph.d.-grad tæller først med, når den er godkendt af Akademisk Råd.
Bagvedliggende tal findes i appendiks.

OPFINDELSER OG TEKNOLOGIOVERFØRSEL

I 2024 indgik universiteterne i alt 2.229 forskningssamarbejdsaftaler med eksterne samarbejdspartnere. Omtrent en tredjedel af aftalerne blev indgået med offentlige samarbejdspartnere, mens to tredjedele blev indgået med private virksomheder. Antallet af aftaler med private partnere har været faldende, mens antallet af aftaler med offentlige partnere har været mere stabilt, med undtagelse af 2020 og 2021. Antallet af aftaler tager ikke højde for omfanget af de enkelte aftaler.

Figur 2.17 Udviklingen i antallet af forskningssamarbejdsaftaler med private og offentlige partnere

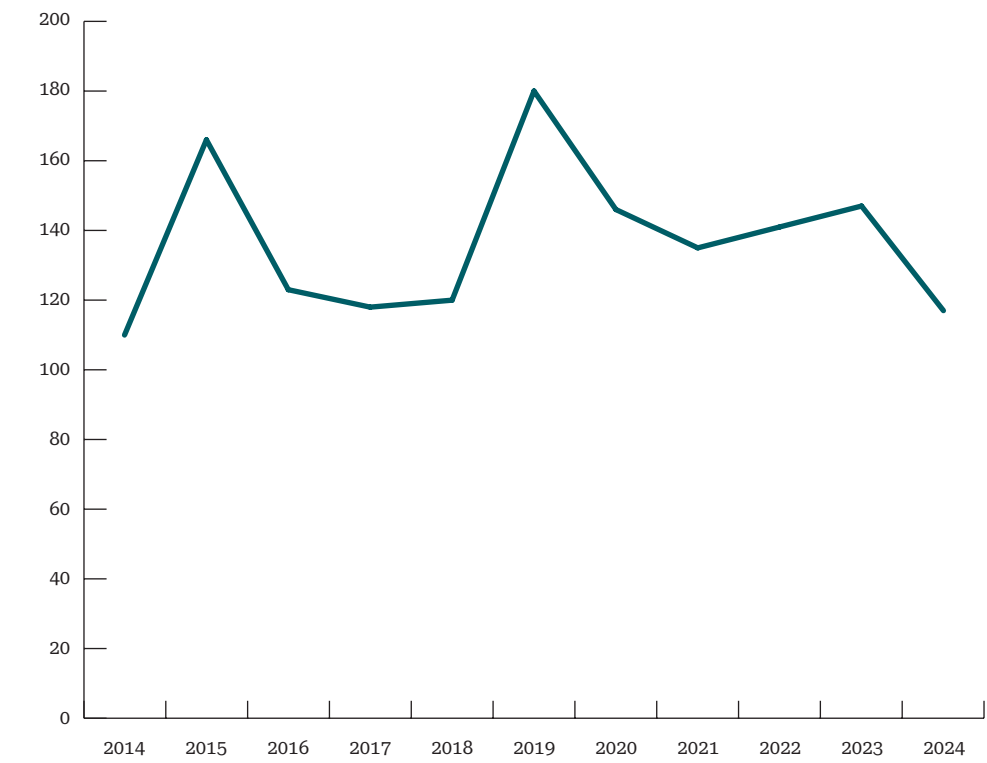

Kilde: Kommercialiseringsstatistikken 2024
Anmærkning: Opgjort som antallet af nye forskningssamarbejdsaftaler i året.
Tallene for 2024 er foreløbige.

OPFINDELSER OG TEKNOLOGIOVERFØRSEL

Antallet af licens-, salgs- og optionsaftaler faldt fra 147 aftaler i 2023 til 117 aftaler i 2024. Siden 2014 har antallet af nye aftaler om året været mellem 110 og 150, med undtagelse af 2015 og 2019, hvor antallet steg til hhv. 166 aftaler i 2015 og 180 aftaler i 2019. Aftalerne bygger på en opfindelse, der har sin oprindelse i forskningen på et af universiteterne.

Figur 2.18 Antal licens-, salgs- og optionsaftaler

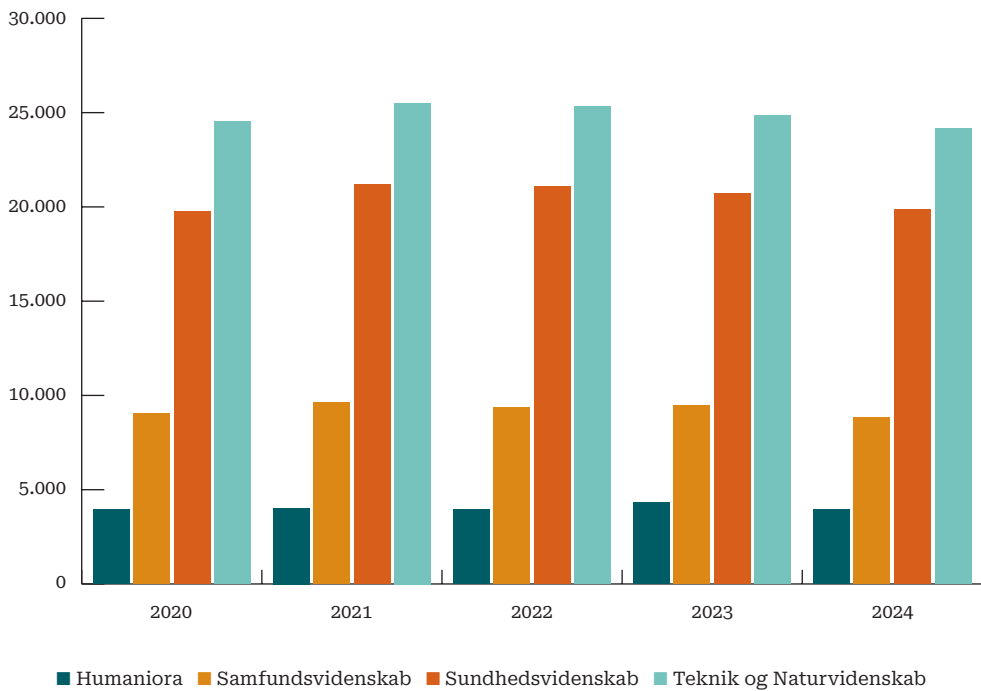

Kilde: Kommercialiseringsstatistikken 2024
Anmærkning: Tallene for 2024 er foreløbige.

VIDENSKABELIGE PUBLIKATIONER

Størstedelen af publikationsaktiviteten sker inden for det tekniske og naturvidenskabelige hovedområde, efterfulgt af sundhedsvidenskab, mens samfundsvidenskab og humaniora udgør en mindre del af publikationerne. Gennem de seneste år er fordelingen mellem hovedområderne relativt stabil.

Figur 2.19 Videnskabelige publikationer, der knyttes til et dansk universitet fordelt på hovedområder

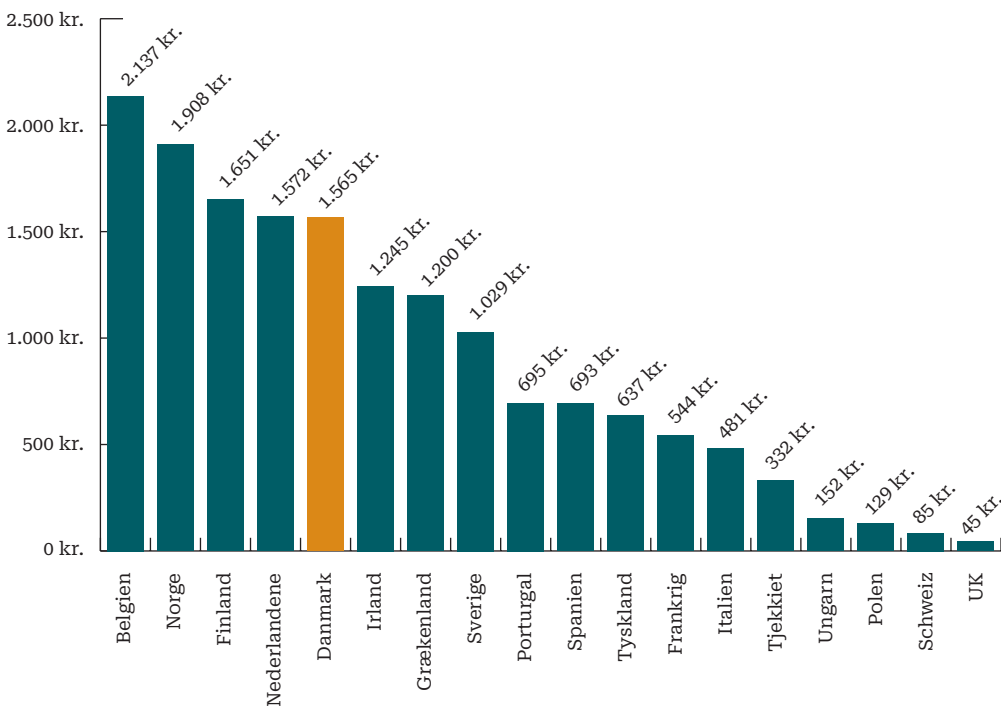
Kilde: Danmarks Forskningsportal

Anmærkning: Alle publikationstyper indgår i optællingen, men kun forskning, der kan knyttes til de otte danske universiteter, er talt med. En publikation kan være knyttet til flere hovedområder, så det samlede antal publikationer er lavere end summen af hovedområderne. Antallet af videnskabelige publikationer, som indikator for forskningsresultater, tager ikke højde for faglige forskelle. På tværs af forskellige fagområder findes forskellige forskningstraditioner, hvor der på nogle områder er tradition for udgivelse af flere korte publikationer, mens der på andre områder er tradition for færre, men mere omfattende publikationer.

DANSK FORSKNING I INTERNATIONALT PERSPEKTIV

I det nuværende rammeprogram for forskning i EU – Horizon Europe har Danmark foreløbigt hjemtaget, hvad der svarer til 1.565 kr. pr. dansker. I alt svarer det til 9,3 mia. kr. Tager man højde for antallet af indbyggere i landene er Danmark et af de lande, der har hjemtaget flest midler fra rammeprogrammet sammen med Nederlandene, Finland, Norge og Belgien.

Figur 2.20 Hjemtag af forskningsmidler fra Horizon Europe, opgjort pr. indbygger, udvalgte lande

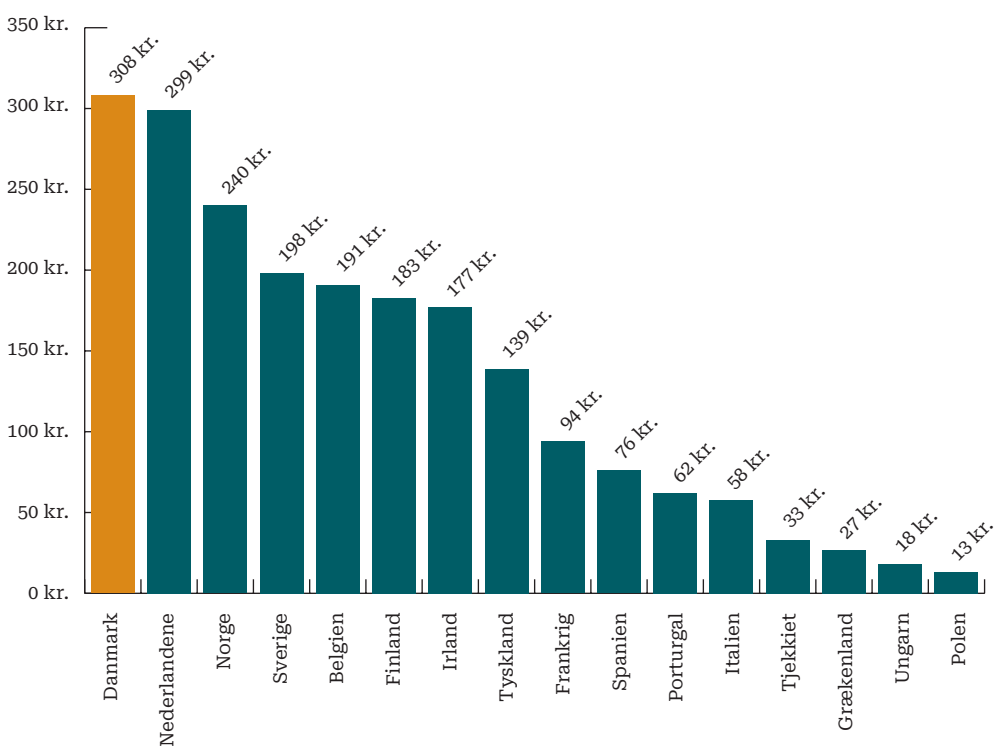

Kilde: EU-kommissionen: Udtræk fra CORDIS database, Eurostat og UK Office for National Statistics
Anmærkning: Opgørelsen inkluderer alt hjemtag fra Horizon Europe inklusive forskningsmidler, der er hjemtaget af andre forskningsinstitutioner uden for universiteterne. Hjemtaget er beregnet pr. indbygger på baggrund af befolkningstal pr. 1. januar 2024. Horizon Europe er EU's rammeprogram for forskning og udvikling i perioden 2021-2027. Programmet har et budget på ca. 707 mia. kr.

DANSK FORSKNING I INTERNATIONALT PERSPEKTIV

I de seneste tre år er Danmark det land, der har modtaget flest forskningsbevillinger fra European Research Council (ERC) pr. indbygger i perioden 2021-2023. I den treårige periode har Danmark hjemtaget ca. 1,8 mia. kr. svarende til 308 kr. pr. indbygger. Det særlige ved bevillinger fra ERC er, at ansøgninger om forskningsmidler alene vurderes ud fra excellence-kriterier baseret på forskningens kvalitet.

Figur 2.21 Hjemtag fra European Research Council (ERC), opgjort pr. indbygger, sum af 2021-2023, udvalgte lande

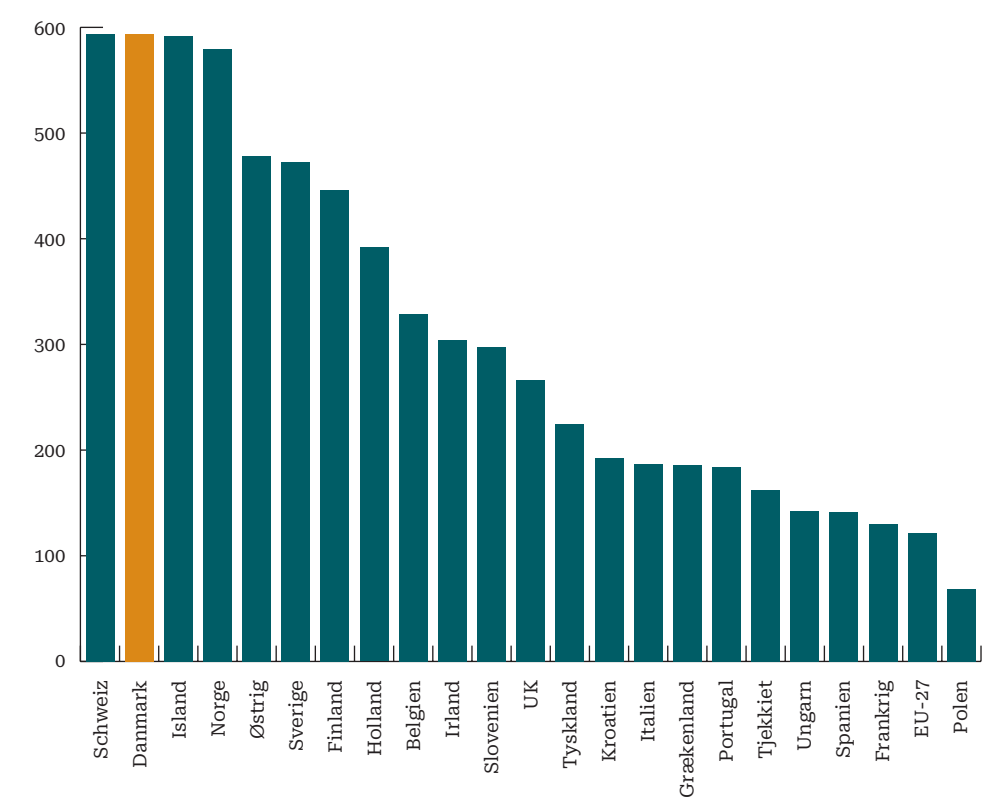

Kilde: European Research Council (ERC), Eurostat og UK Office for National Statistics
Anmærkning: ERC er finansieret med ca. 17 procent af midlerne i Horizon Europe-programmet. Opgørelsen inkluderer ikke Proof of Concept-bevillinger. Befolkningstallet er opgjort pr. 1. januar 2024.

DANSK FORSKNING I INTERNATIONALT PERSPEKTIV

I 2023 blev der udgivet knap 600 forskningspublikationer pr. mio. indbygger i Danmark, som følge af samarbejder mellem offentlige og private partnere. Danmark havde dermed næstflest offentlige og private sampubliceringer i Europa pr. mio. indbygger. Sampublicering ses som en vigtig indikator på hvorvidt det lykkedes at integrere viden fra offentlige forskningsinstitutioner i erhvervslivets forskningsaktiviteter.

Figur 2.22 Antal offentlige og private sampubliceringer pr. mio. indbygger

Kilde: Innovation Scoreboard 2024
Anmærkning: Offentlige og private sampubliceringer er et parameter i EU's Innovation Scoreboard.

UNIVERSITETSBASERET IVÆRKSÆTTERI

Antallet af universitetsbaserede iværksættervirksomheder var i 2022 på 596 nye virksomheder. Antallet er faldet siden toppen i 2017, hvor 945 nystartede virksomheder havde forbindelse til et universitet. Frem mod 2017 steg antallet af universitetsbaserede iværksættervirksomheder fra 466 virksomheder i 2009.

Figur 2.23 Udvikling i antallet af nye universitetsbaserede iværksættervirksomheder

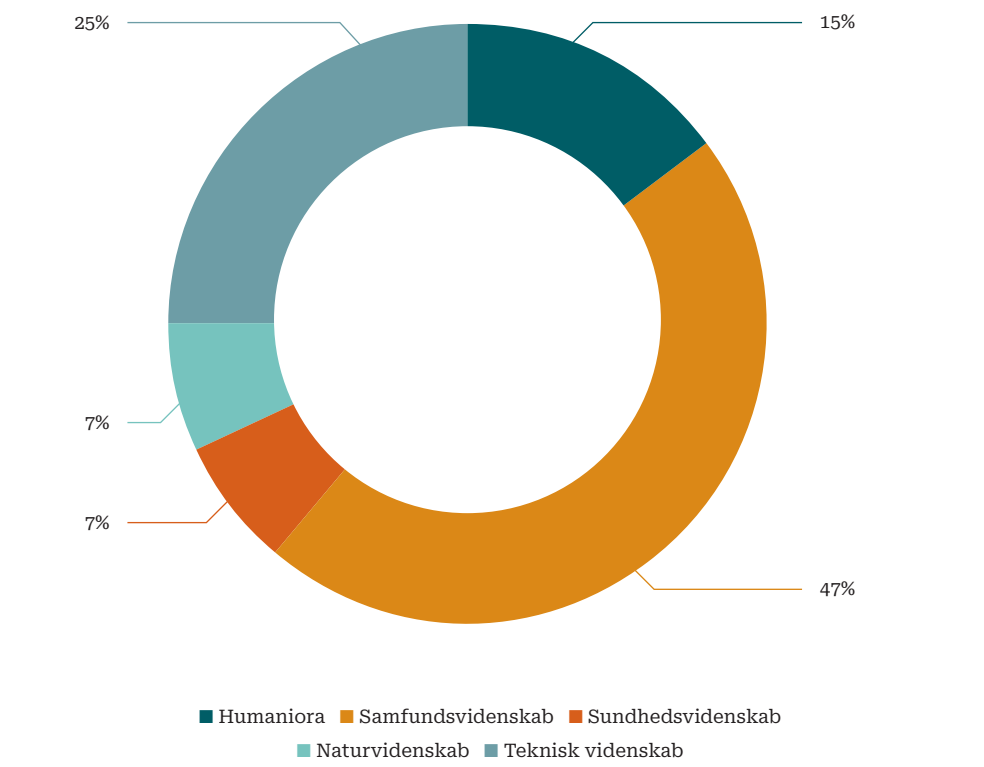
Kilde: IRIS Group, Når forskning bliver til virksomheder – analyse af iværksætteri på de danske universiteter 2024

Anmærkning: Universitetsbaserede iværksættere er defineret som virksomheder, der blev stiftet af dimittender fra universiteternes uddannelser, der har startet virksomheden senest 2 år efter endt studie og studerende, der stifter virksomhed under studiet samt ansatte i kategorien videnskabeligt personale, der mindst har været ansat på universitetet i to år, inden virksomheden stiftes.

UNIVERSITETSBASERET IVÆRKSÆTTERI

Omtrent halvdelen af alle studenteriværksættere studerer inden for det samfundsvidenskabelige hovedområde, mens en fjerdedel findes på det tekniske hovedområde. 15 procent studerende et humanistisk fag, mens naturvidenskab og sundhedsvidenskab hver har 7 procent af de studerende, der stiftede virksomhed under studiet.

Figur 2.24 Fordeling af studenteriværksættere på hovedområder, 2020-2022

Kilde: IRIS Group, Når forskning bliver til virksomheder – analyse af iværksætteri på de danske universiteter 2024

Anmærkning: Studenteriværksættere er defineret som studerende, der stifter virksomhed under studiet.

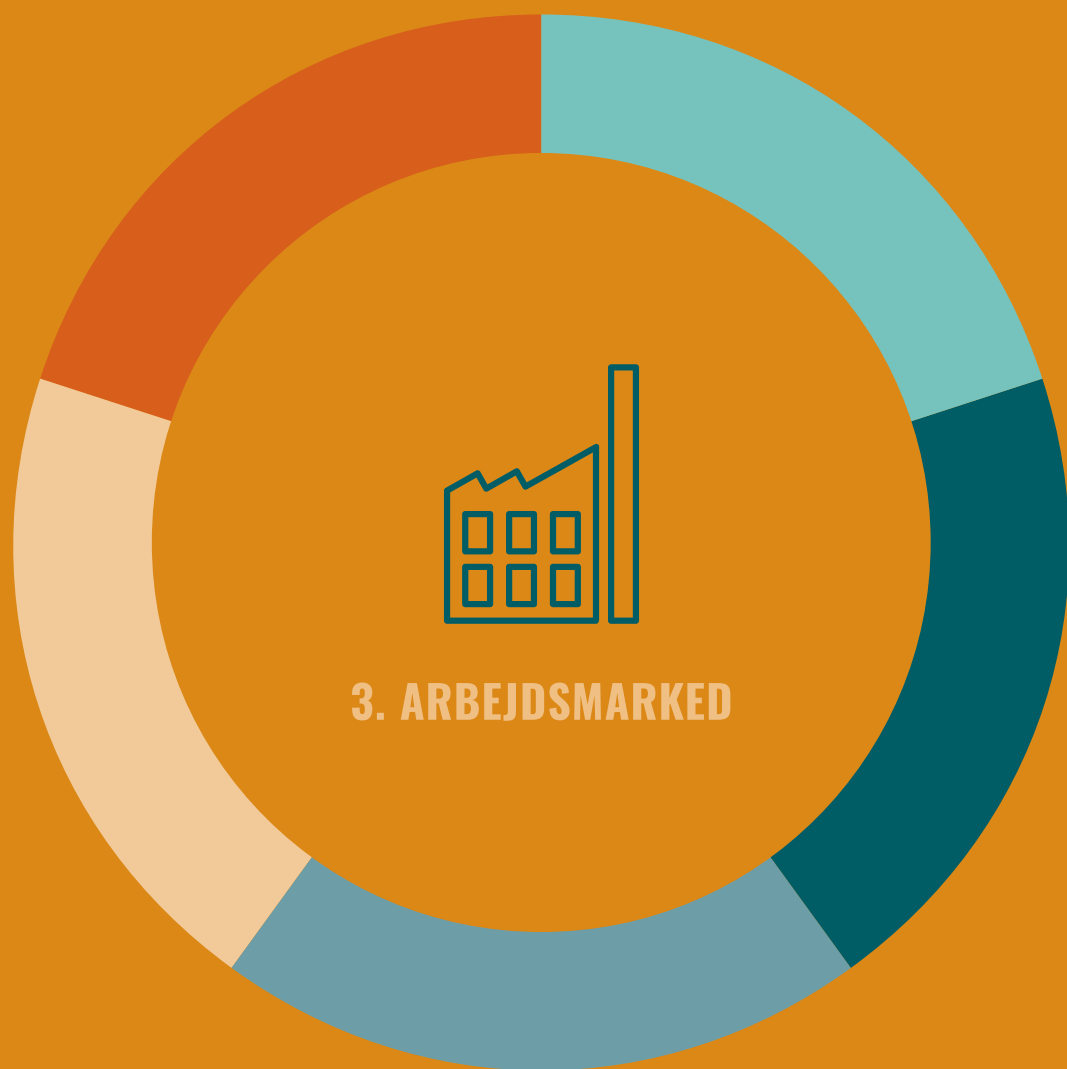
Dette kapitel sætter fokus på kandidaternes og ph.d.ers vej ud på arbejdsmarkedet samt overgangen fra studieliv til arbejdsliv. Universitetsuddannelserne spiller en central rolle i at forsyne det danske arbejdsmarked med højtuddannet arbejdskraft, der har gennemført forskningsbaserede uddannelser. Dimittender fra universiteterne bringer dermed den nyeste viden i spil på arbejdsmarkedet. Kapitlet indeholder blandt andet nøgletal om kandidater og ph.d.ers beskæftigelse, udviklingen i ledighed, stigende uddannelsesniveau i arbejdsstyrken og et tema om dimittender fra kandidatuddannelser, der er målrettet professionsbachelorer på velfærdsområdet.

Hovedpointer

- Knap to ud af tre universitetsdimittender er beskæftiget i den private sektor. Det gælder både blandt nyuddannede og den samlede gruppe af kandidatuddannede på arbejdsmarkedet.
- Dimittender fra sundhedsfaglige uddannelser arbejder oftest i den offentlige sektor, mens tekniske kandidater som regel arbejder i den private sektor.
- Vidensservice er den mest almindelige branche for privatansatte kandidater, mens offentligt ansatte kandidater oftest er beskæftiget inden for offentlig administration, undervisning, sundhed og socialvæsen.
- Ledighedsgraden for de seneste nyuddannede kandidatårgange er lavere end tidligere.
- Betydeligt flere kandidater afslutter deres uddannelse i juni ift. tidligere.
- Dimittender fra kandidatuddannelser, der er rettet mod sygeplejersker, lærere og pædagoger, bliver i høj grad beskæftiget i brancherne sundhed og undervisning.

Temaer i kapitlet

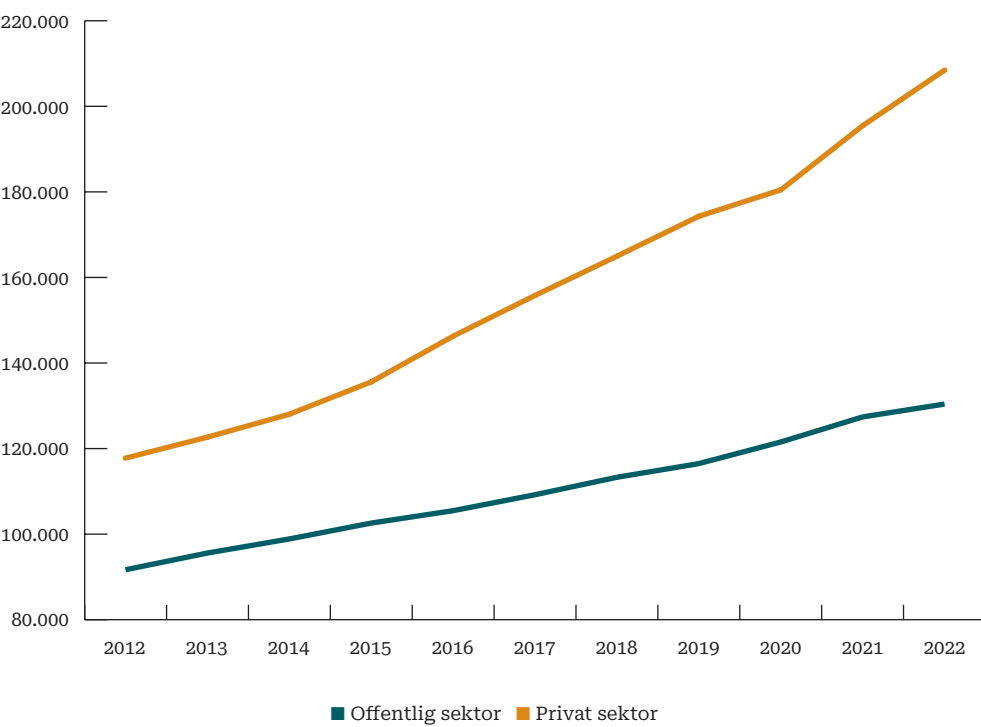
- Kandidater på arbejdsmarkedet
- Ph.d.er på arbejdsmarkedet
- Ledighed og overgang til arbejdsmarkedet
- Universitetsuddannede i arbejdsstyrken
- Kandidatuddannelser der henvender sig til professionsbachelorer

KANDIDATER PÅ ARBEJDSMARKEDET

Kandidater fra de danske universiteter er oftest beskæftiget i den private sektor. I 2022 havde 62 procent af de beskæftigede kandidater job i det private erhvervsliv og 38 procent var beskæftigede i den offentlige sektor. I antal er der siden 2012 kommet 91.000 flere beskæftigede kandidater i den private sektor, mens der er kommet 39.000 flere i den offentlige sektor. Det svarer til en vækst i den offentlige sektor på 42 procent, mens kandidatuddannede i den private sektor er vokset med 77 procent. Tallene skal ses i lys af, at antallet af universitetsuddannede i arbejdsstyrken er vokset (se evt. figur 3.17).

Figur 3.1 Antal beskæftigede kandidatuddannede, fordelt på hhv. offentlig og privat sektor

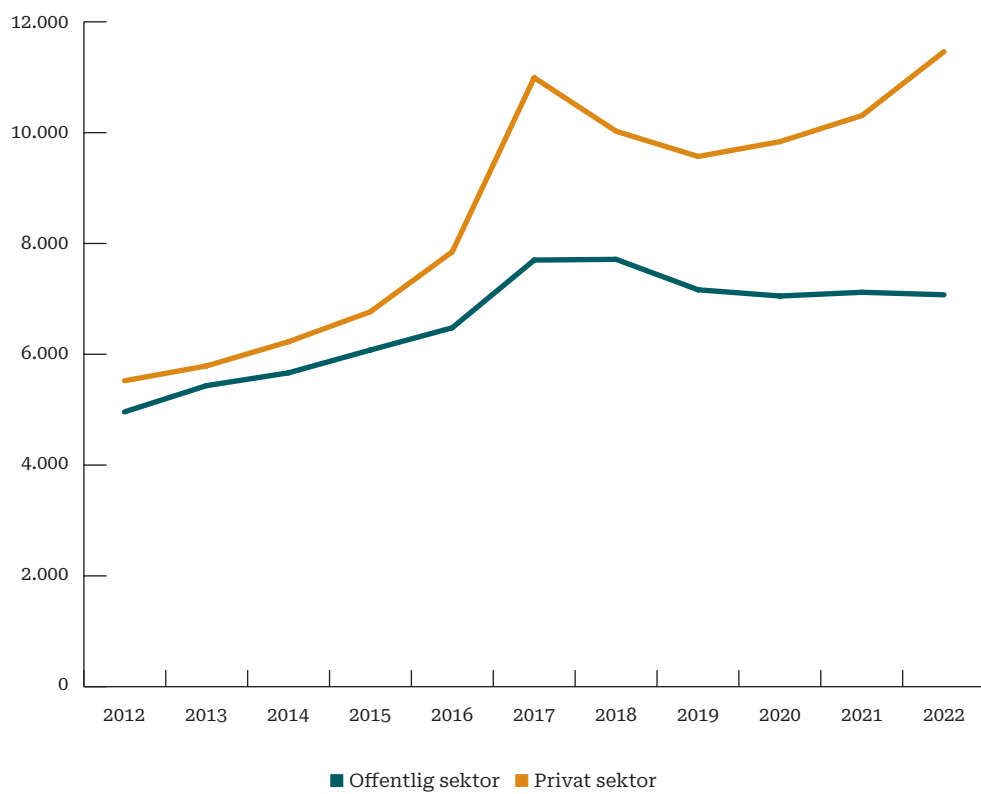

Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus
Anmærkning: Kun kandidater, der har taget deres kandidatuddannelse ved et af de otte danske universiteter, indgår i opgørelsen. Sektoren for beskæftigelse er opgjort efter arbejdsstedets sektor hvert år ultimo november.

KANDIDATER PÅ ARBEJDSMARKEDET

Blandt nyuddannede kandidater er mere end 6 ud af 10 beskæftiget i den private sektor. I 2022 havde 11.462 nyuddannede kandidater beskæftigelse i det private erhvervsliv, svarende til 62 procent af de beskæftigede. Samtidig var 7.074 nyuddannede beskæftiget i den offentlige sektor, hvilket svarer til 38 procent. Antallet af beskæftigede kandidater afhænger af hvor mange kandidatdimittender, der dimitterede i de enkelte år.

Figur 3.2 Antal nyuddannede kandidater beskæftiget i hhv. offentlig og privat sektor

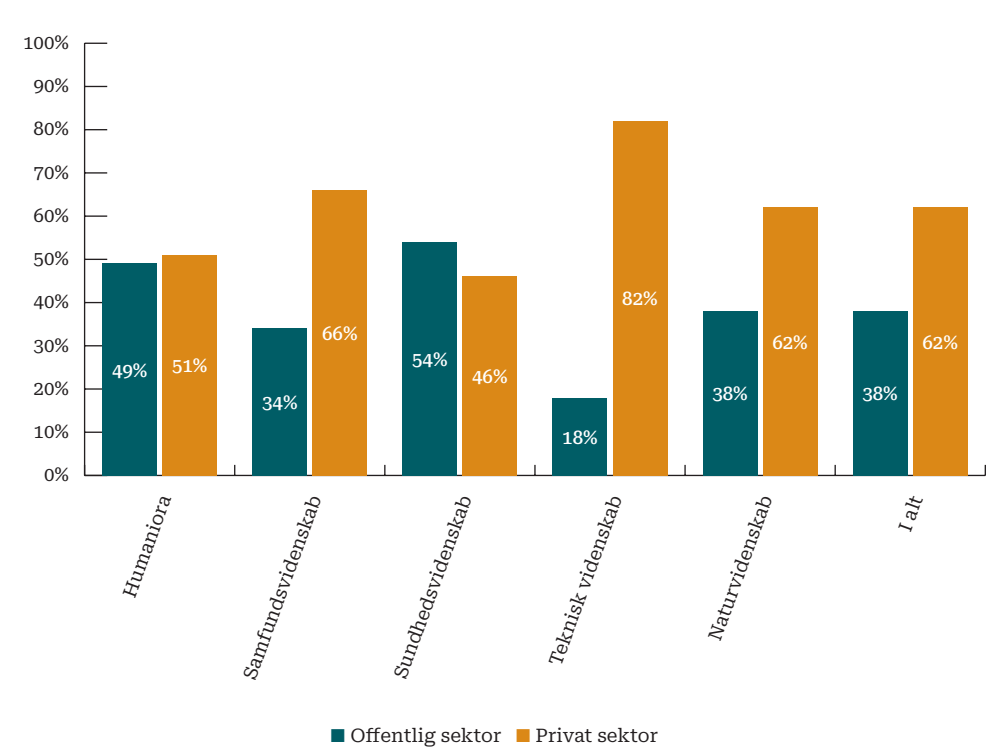

Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus
Anmærkning: Nyuddannede er defineret som kandidatdimittender fra et dansk universitet, hvor der er gået mellem 1 og 2 år siden dimission. Sektoren for beskæftigelse er opgjort efter arbejdsstedets sektor hvert år ultimo november.

KANDIDATER PÅ ARBEJDSMARKEDET

Inden for forskellige fagområder findes der betydelige forskelle på, hvilken sektor de kandidatuddannede finder beskæftigelse i. For teknisk videnskab er det 82 procent, der finder beskæftigelse i den private sektor. Flest med sundhedsvidenskabelig baggrund finder beskæftigelse i den offentlige sektor med 54 procent. For humaniora er det omtrent lige mange som hhv. er beskæftiget i den offentlige eller private sektor. For samfundsvidenskab er en tredjedel i offentlige jobs, mens de resterende to tredjedele er beskæftiget i den private sektor. Fordelingen for naturvidenskab er den samme som den samlede universitetssektor, hvor 62 procent er i privat beskæftigelse.

Figur 3.3 Andel kandidatuddannede i hhv. offentlig og privat beskæftigelse fordelt på sektor, 2022

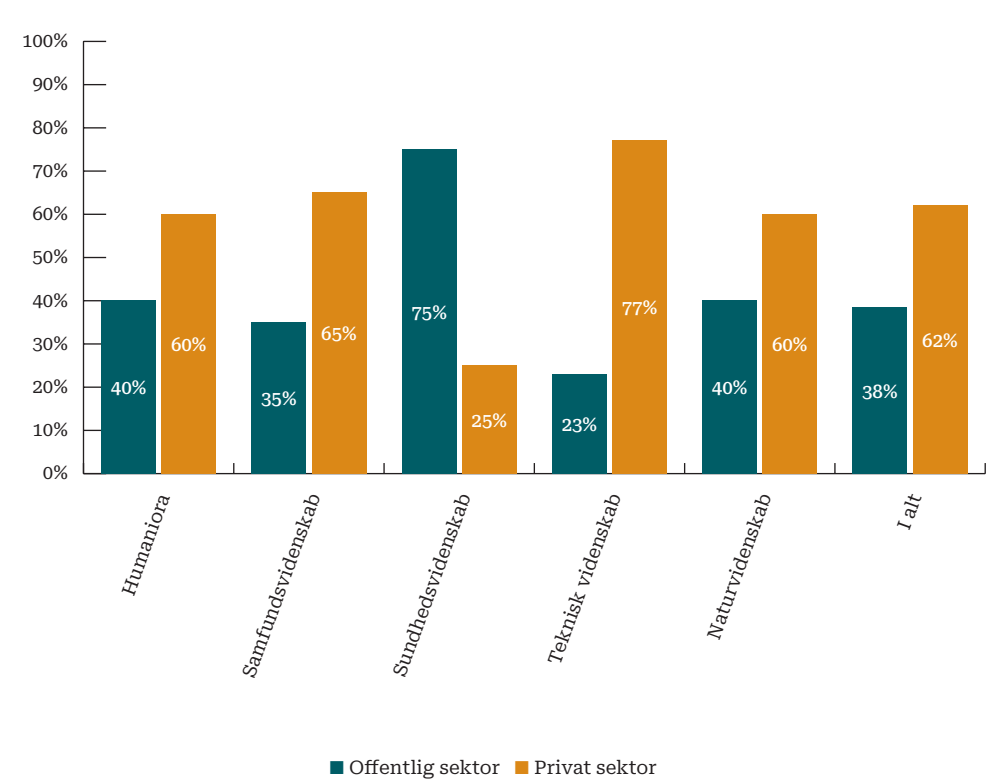

Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus
Anmærkning: Kun kandidater, der har taget deres kandidatuddannelse ved et af de otte danske universiteter, indgår i opgørelsen. Sektoren for beskæftigelse er opgjort efter arbejdsstedets sektor hvert år ultimo november.

KANDIDATER PÅ ARBEJDSMARKEDET

Blandt de nyuddannede kandidater fra de danske universiteter er der i alt 62 procent i privat beskæftigelse. Kandidatuddannelser inden for teknisk videnskab havde den største andel med job i den private sektor med 77 procent. Kandidater inden for sundhedsvidenskab havde omvendt 75 procent nyuddannede med job i den offentlige sektor. For samfundsvidenskab er det omtrent to ud af tre nyuddannede, der er beskæftiget i den private sektor, mens humaniora og naturvidenskab ligger på niveau med den samlede sektor.

Figur 3.4 Andel nyuddannede kandidater i hhv. offentlig og privat beskæftigelse fordelt på sektor, 2022

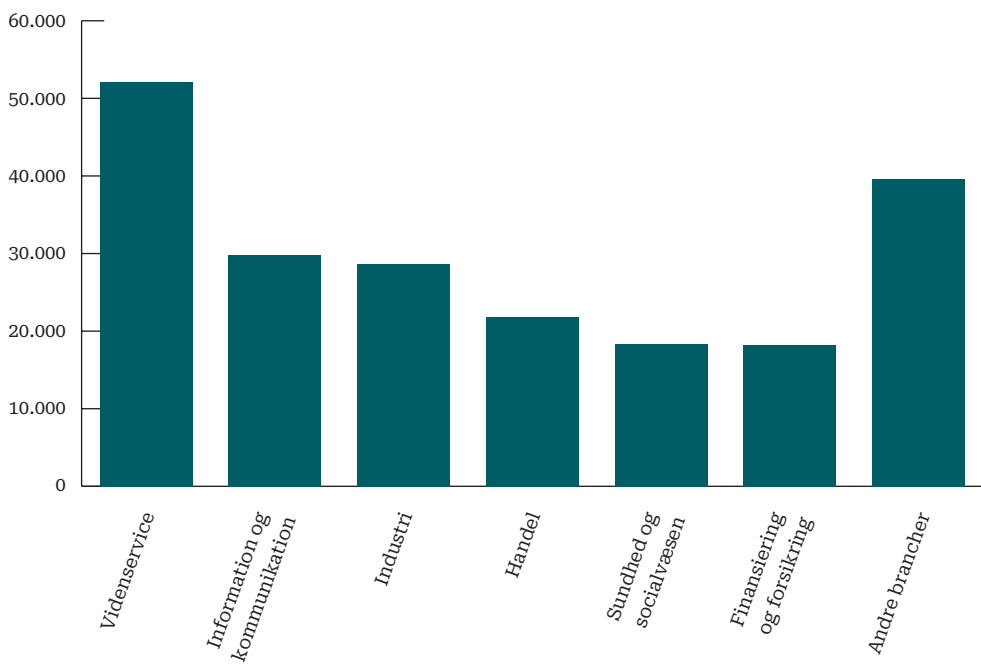

Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus
Anmærkning: Nyuddannede er defineret som kandidatdimittender fra et dansk universitet, hvor der er gået mellem 1 og 2 år siden dimission. Sektoren for beskæftigelse er opgjort efter arbejdsstedets sektor hvert år ultimo november.

KANDIDATER PÅ ARBEJDSMARKEDET

Kandidater fra universiteterne, der er beskæftiget i den private sektor, finder jobs inden for en lang række brancher. Den branche hvor flest kandidater er beskæftiget er vidensservice, der dækker over forskellige former for rådgivningsvirksomhed med i alt 52.000 beskæftigede. Herefter følger information og kommunikation med ca. 29.700 og industrien med 28.700 beskæftigede kandidater. Brancherne handel, sundhed og socialvæsen samt finansiering og forsikring beskæftiger hver især omtrent 20.000 kandidatuddannede, mens de resterende 39.600 beskæftigede kandidater arbejder i andre brancher.

Figur 3.5 Antal beskæftigede kandidater i den private sektor fordelt på brancher, 2022

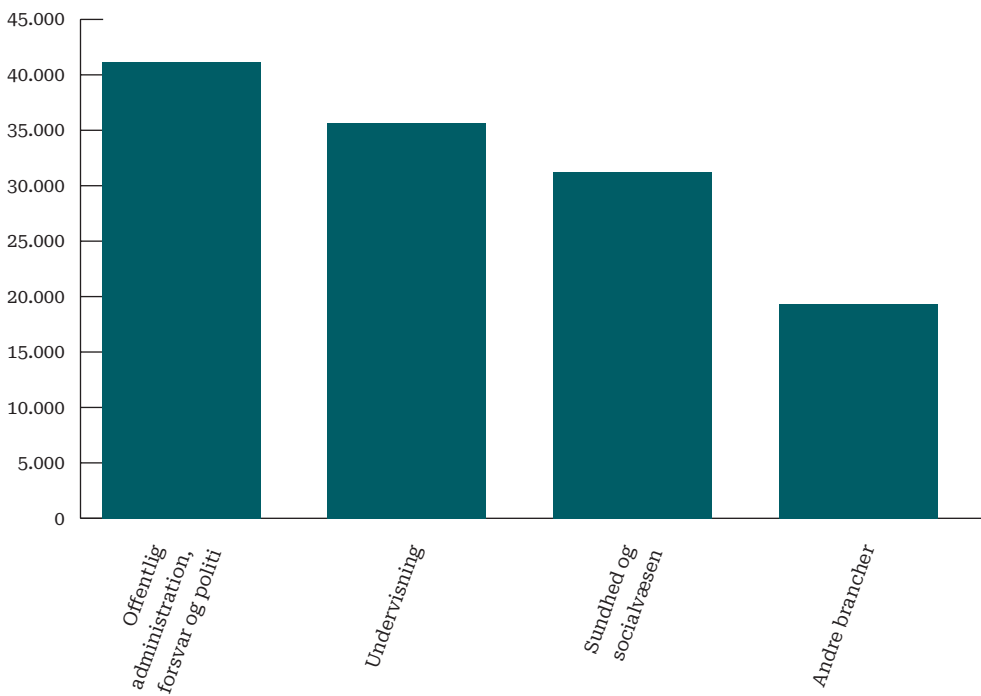

Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus
Anmærkning: Branchekoderne er opgjort på hovedgruppeniveau og dækker over en bred vifte brancher. Information og kommunikation dækker f.eks. primært over IT-konsulentbranchen med ca. 19.500 personer. Vidensservice er f.eks. rådgivningsvirksomhed inden for ingeniørområdet, advokatbistand og revision.

KANDIDATER PÅ ARBEJDSMARKEDET

Blandt universitetskandidater, der er beskæftiget i den offentlige sektor, er det primært de tre brancher undervisning, sundhed og socialvæsen samt offentlig administration, forsvar og politi, der beskæftiger flest kandidatuddannede fra de danske universiteter. I branchen offentlig administration, forsvar og politi var 41.200 kandidater beskæftiget, mens 35.600 var beskæftiget i undervisning og 31.200 havde job inden for branchen sundhed og socialvæsen. De resterende 19.400 offentligt beskæftigede kandidater var beskæftiget inden for andre brancher.

Figur 3.6 Antal beskæftigede kandidater i den offentlige sektor fordelt på brancher, 2022

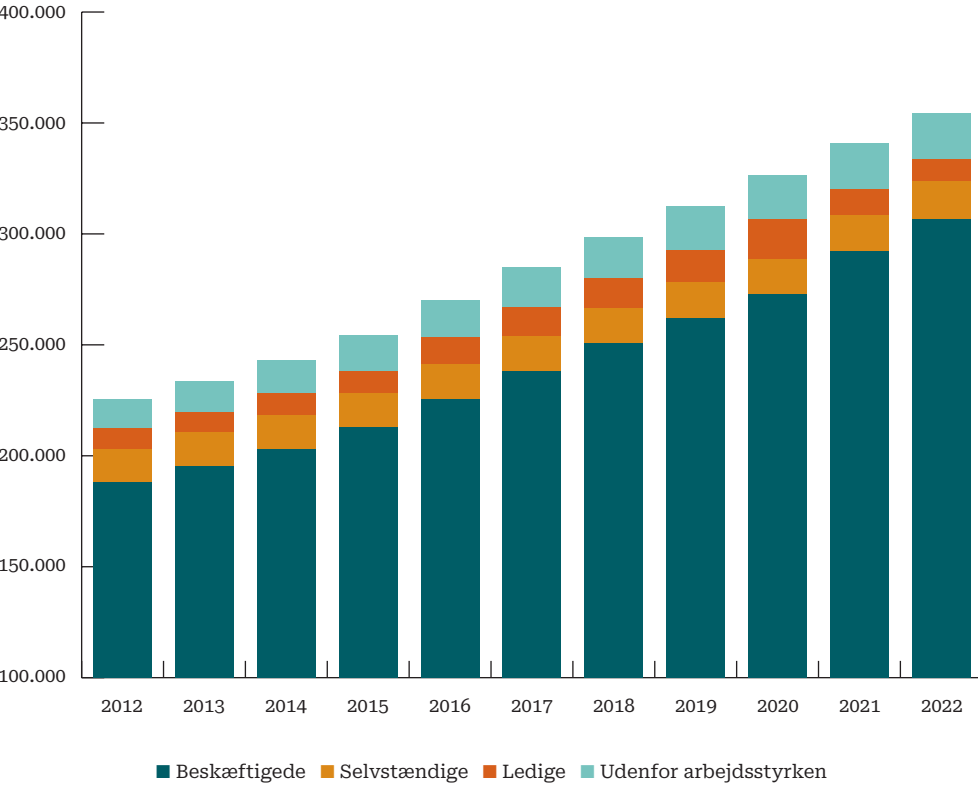

Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus
Anmærkning: Branchekoderne er opgjort på hovedgruppeniveau og dækker over en bred vifte brancher. Offentlig administration indeholder f.eks. retsvæsen, administration af sundhedsvæsen, undervisning og administration af erhvervsfremme. Undervisning dækker primært over undervisning på videregående uddannelser eller ungdomsuddannelser. Hovedgruppen sundhed består primært af ansatte i hospitalsvæsenet.

KANDIDATER PÅ ARBEJDSMARKEDET

Antallet af kandidatuddannede fra universiteterne i arbejdsstyrken har været stigende i de senere år. I 2022 var der i alt 354.400 kandidater fra de danske universiteter i aldersgruppen 20 til 64 år. Heraf havde 306.900 status som beskæftigede, 16.800 var selvstændige, 10.000 var ledige og 20.700 stod uden for arbejdsmarkedet.

Figur 3.7 Universitetskandidaters tilknytning til arbejdsmarkedet, 20-64-årige

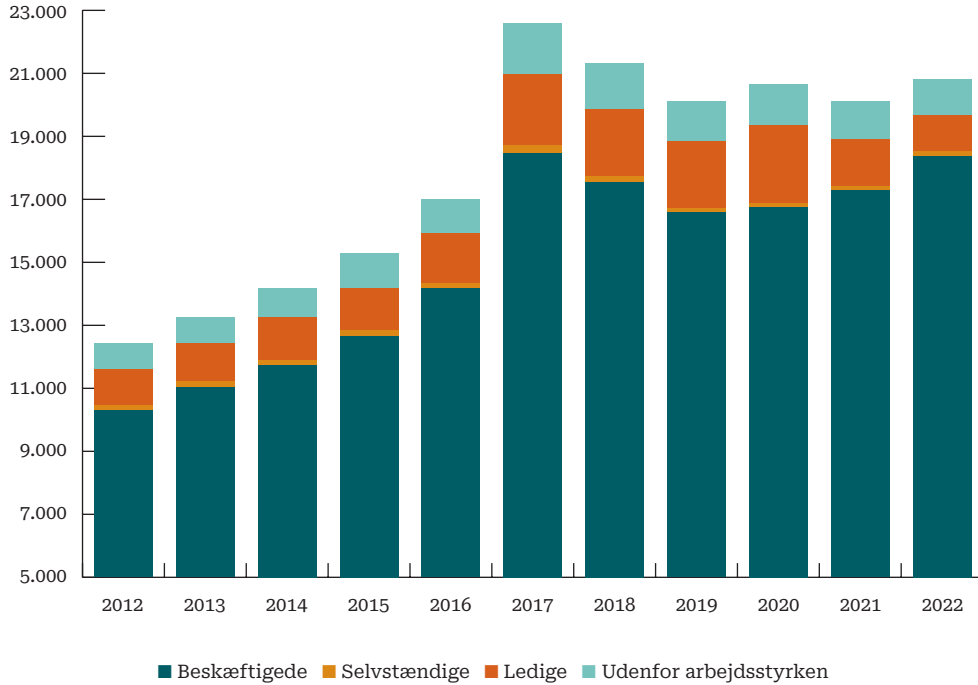
Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Anmærkning: Den socioøkonomiske status er opgjort hvert år ultimo november. De angivne år er året, hvor statussen er opgjort. I opgørelsen af den socioøkonomiske status inddeles befolkningen i tre primære grupper, der består af hhv. beskæftigede, arbejdsløse og personer uden for arbejdsstyrken. Beskæftigede og personer uden for arbejdsmarkedet kan inddeles i en række undergrupper f.eks. selvstændige for beskæftigede. Personer uden for arbejdsmarkedet kan inddeles i f.eks. førtidspensionister, studerende, syge eller personer på barsel.

KANDIDATER PÅ ARBEJDSMARKEDET

I 2022 var 18.400 nyuddannede kandidater i beskæftigelse, mens 150 var selvstændige, 1.100 havde status som ledige og 1.100 stod uden for arbejdsmarkedet. Det samlede antal kandidater hvert år afhænger af hvor mange, der er færdiguddannet året forinden. F.eks. skyldes de mange nyuddannede kandidater i 2017, at mange kandidater dimitterede i 2016 pga. fremdriftsreformen, der betød, at forsinkede studerende skulle afslutte deres uddannelse.

Figur 3.8 Nyuddannede universitetskandidaters tilknytning til arbejdsmarkedet

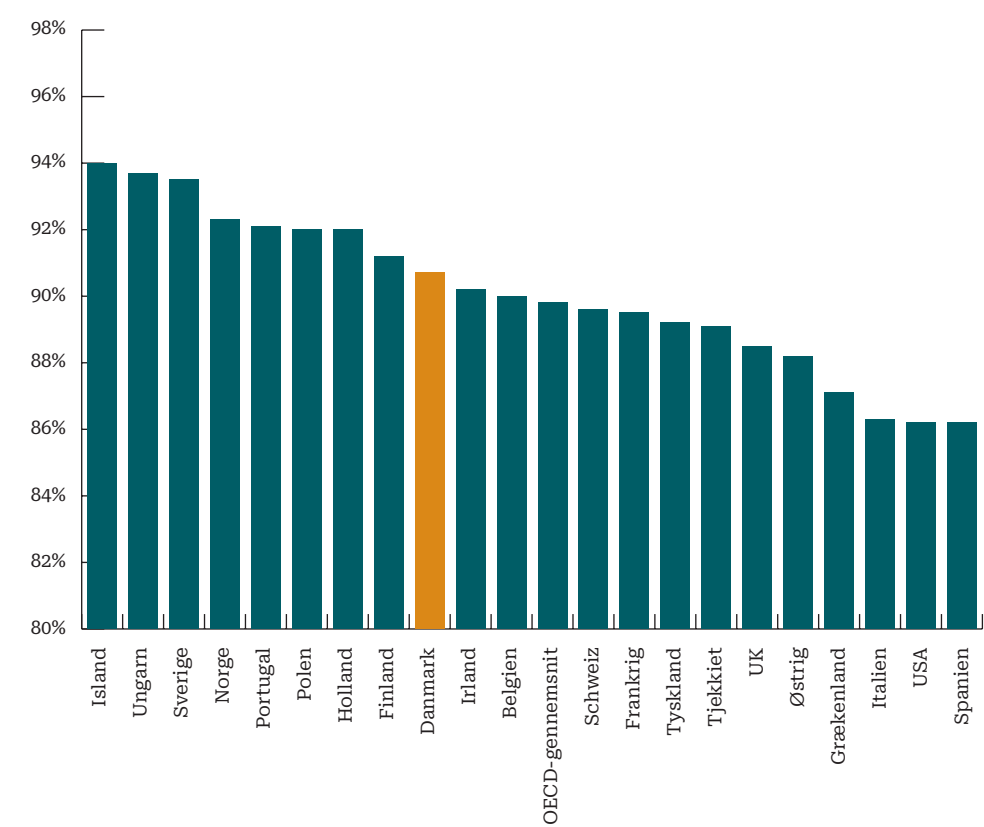
Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Anmærkning: Nyuddannede er defineret som kandidatdimittender fra et dansk universitet, hvor der er gået mellem 1 og 2 år siden dimission. Den socioøkonomiske status er opgjort hvert år ultimo november. De angivne år er året, hvor statussen er opgjort. I opgørelsen af den socioøkonomiske status inddeles befolkningen i tre primære grupper, der består af hhv. beskæftigede, arbejdsløse og personer uden for arbejdsstyrken. Beskæftigede og personer uden for arbejdsmarkedet kan inddeles i en række undergrupper f.eks. selvstændige for beskæftigede. Personer uden for arbejdsmarkedet kan inddeles i f.eks. førtidspensionister, studerende, syge eller personer på barsel.

KANDIDATER PÅ ARBEJDSMARKEDET

I 2023 havde kandidater i Danmark en beskæftigelsesfrekvens på 90,7 procent, hvilket er en anelse højere end gennemsnittet i OECD-landene, hvor beskæftigelsesfrekvensen var 89,8 procent. Sverige og Norge er blandt de lande med højest beskæftigelsesfrekvens med hhv. 93,5 og 92,3 procent.

Figur 3.9 Beskæftigelsesfrekvens for kandidatuddannede i 2023, 25-64-årige

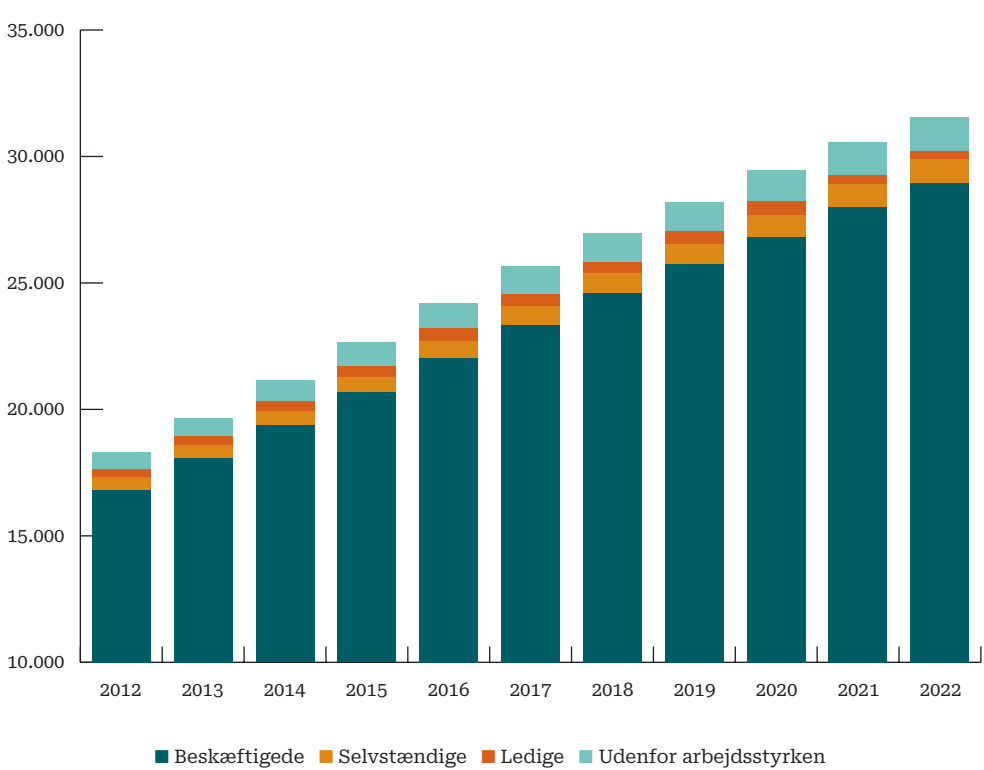
Kilde: OECD, Education at a Glance 2024

Anmærkning: Beskæftigede kandidater inkluderer personer, som arbejdede mindst én time om ugen på opgørelsestidspunktet eller havde et job, men var midlertidigt fraværende på grund af ferie, barsel eller sygdom. På grund af forskellige definitioner er tallene ikke direkte sammenlignelige med figur 3.7 og 3.8.

PH.D.ER PÅ ARBEJDSMARKEDET

Personer med en ph.d.-uddannelse er kendetegnet med en høj tilknytning til arbejdsmarkedet. I 2022 var der 31.500 ph.d.-uddannede fra de danske universiteter i aldersgruppen 20-64. Heraf var 28.950 beskæftigede, 950 var selvstændige, 300 var ledige og 1.300 stod uden for arbejdsmarkedet på opgørelsestidspunktet.

Figur 3.10 Ph.d.-uddannedes tilknytning til arbejdsmarkedet, 20-64-årige

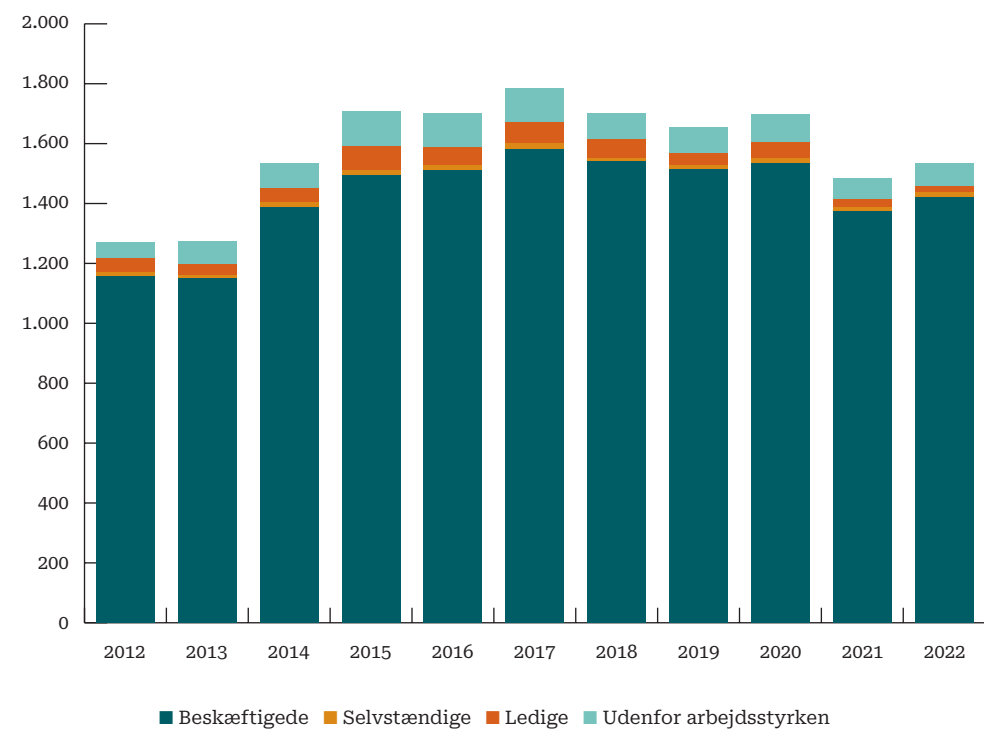
Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Anmærkning: Kun ph.d.-uddannede fra de danske universiteter indgår i opgørelsen. Den socio-økonomiske status er opgjort hvert år ultimo november. De angivne år er året, hvor statussen er opgjort. I opgørelsen af den socioøkonomiske status inddeles befolkningen i tre primære grupper, der består af hhv. beskæftigede, arbejdsløse og personer uden for arbejdsstyrken. Beskæftigede og personer uden for arbejdsmarkedet kan inddeles i en række undergrupper f.eks. selvstændige for beskæftigede. Personer uden for arbejdsmarkedet kan inddeles i f.eks. førtidspensionister, studerende, syge eller personer på barsel.

PH.D.ER PÅ ARBEJDSMARKEDET

For nyuddannede ph.d'er var der i alt 1.420 beskæftigede i 2022, svarende til 92,4 procent. 1,1 procent var selvstændige, mens 1,4 procent var ledige og 5,1 procent stod uden for arbejdsstyrken.

Figur 3.11 Nyuddannede ph.d.ers tilknytning til arbejdsmarkedet

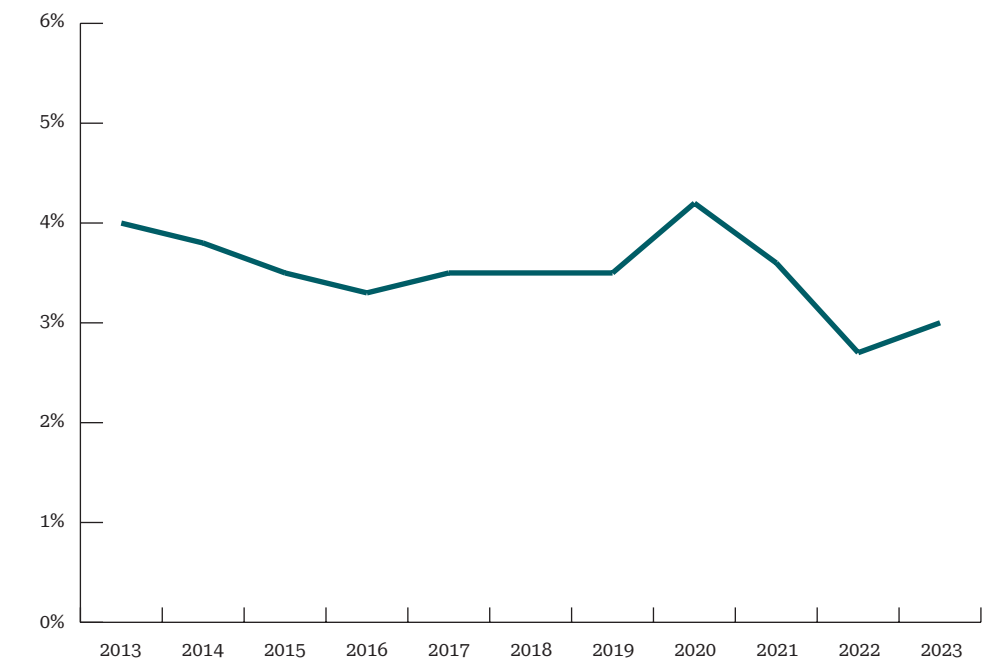

Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus
Anmærkning: Nyuddannede er defineret som ph.d'er fra et dansk universitet, hvor der er gået mellem 1 og 2 år siden tildelt ph.d.-grad. Den socioøkonomiske status er opgjort hvert år ultimo november. De angivne år er året, hvor statussen er opgjort. I opgørelsen af den socioøkonomiske status inddeles befolkningen i tre primære grupper, der består af hhv. beskæftigede, arbejdsløse og personer uden for arbejdsstyrken. Beskæftigede og personer uden for arbejdsmarkedet kan inddeles i en række undergrupper f.eks. selvstændige for beskæftigede. Personer uden for arbejdsmarkedet kan inddeles i f.eks. førtidspensionister, studerende, syge eller personer på barsel.

LEDIGHED OG OVERGANG TIL ARBEJDSMARKEDET

Siden 2013 er fuldtidsledigheden for kandidatuddannede faldet fra 4 procent til 3 procent i 2023. Mellem 2022 og 2023 steg fuldtidsledigheden marginalt fra 2,7 procent til 3,0 procent. I hele den tiårige periode har ledigheden været omtrent i spændet mellem 3 og 4 procent.

Figur 3.12 Udvikling i fuldtidsledigheden på arbejdsmarkedet for kandidatuddannede, 30-årige og derover

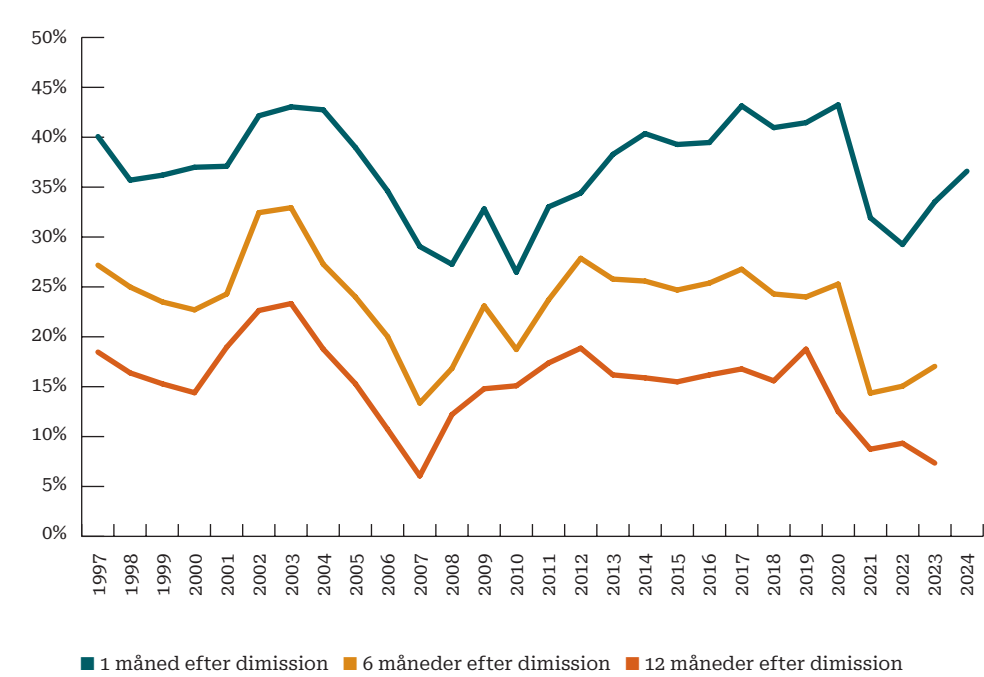

Kilde: Danmarks Statistik: Statistikbanken (Tabel AUL08)
Anmærkning: Kandidater inkluderer alle lange videregående uddannelser med undtagelse af de kunstneriske uddannelser, som ligger uden for universiteterne. Begrebet fuldtidsledige beregnes ved at omregne alle ledighedsberørtes ledighed til det tilsvarende antal fuldtidsledige. Konkret gøres det ved dagsreduktion (hvor man dividerer antallet af dage med ledighed med antallet af dage i perioden) samt dels ved en yderligere timerreduktion (timer med ledighed pr. dag divideret med 7,4 timer).

LEDIGHED OG OVERGANG TIL ARBEJDSMARKEDET

Nyuddannedes ledighed er størst i de første måneder efter dimission, hvorefter den falder løbende i de følgende måneder. F.eks. var ledigheden for årgang 2023 på 33,5 procent efter 1 måned, 17 procent efter 6 måneder og 7,3 procent efter 12 måneder. Der har været betydelige udsving i ledigheden for nyuddannede sommerdimittender gennem de seneste knap 30 år. f.eks. toppende ledigheden efter 12 måneder for sommerdimittender for årgang 2003, hvor 23,4 procent var ledige efter 12 måneder, mens den faldt til kun 6 procent for de kandidater, der afsluttede deres uddannelse i sommeren 2007. Derefter toppede ledigheden efter 12 måneder for årgang 2019, der blev ramt af nedlukninger i foråret 2020. Siden er ledigheden efter 12 måneder faldet til 7,3 procent for årgang 2023.

Figur 3.13 Udvikling i ledigheden for sommerdimittender i månederne efter dimission, sommerdimittender 1997-2024

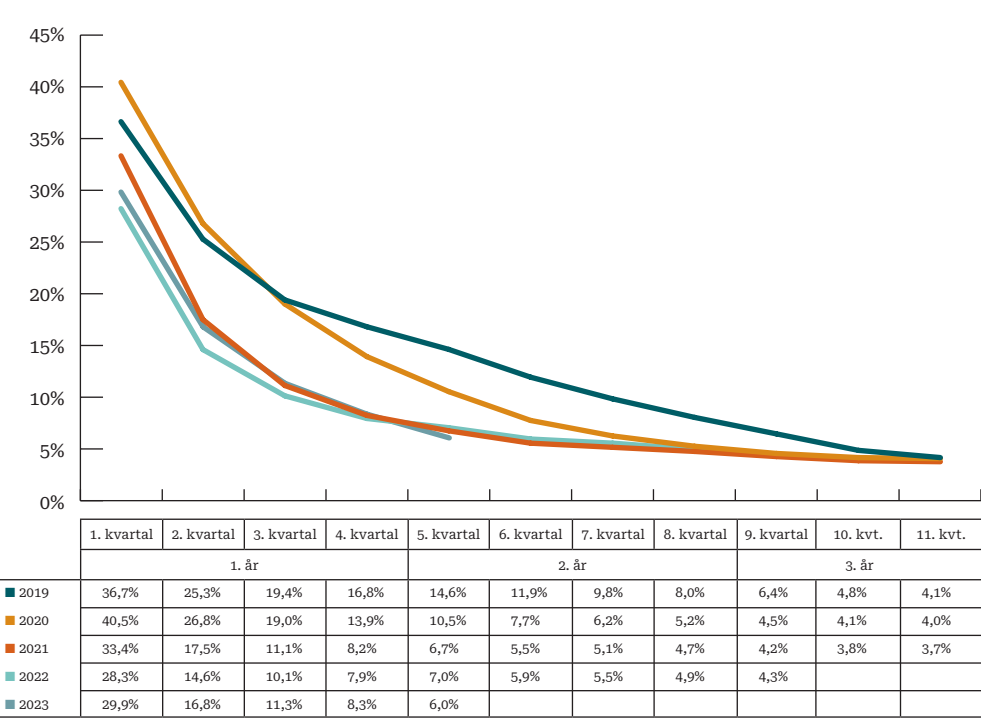

Kilde: Akademikernes (AC) ledighedsstatistik
Anmærkning: Sommerdimittender er kandidater, som har afsluttet uddannelsen i juni, juli og august. Året angiver året for sommerdimittendernes dimission, hvor ledigheden er målt efterfølgende. Ledigheden er opgjort som bruttoledigheden omregnet til fuldtidspersoner.

LEDIGHED OG OVERGANG TIL ARBEJDSMARKEDET

Ledigheden for nyuddannede kandidater har været faldende for de seneste kandidatårgange. Ledigheden for nyuddannede er forholdsvis høj i de første kvartaler efter dimission, men falder i de følgende kvartaler. For årgangene 2022 og 2023 har ledigheden i udgangspunktet været lavere end for årgang 2019 og 2020. Samtidig falder ledigheden for årgang 2022 og 2023 hurtigere. F.eks. havde kandidatårgang 2023 den laveste ledighedsgrad i 5. kvartal efter dimission på 6 procent, hvor ledighedsgraden for årgang 2019 var på 14,6 procent i 5. kvartal. For årgang 2019 formodes det, at det langsommere fald i ledighedsgraden hænger sammen med coronarelaterede nedlukninger i måleperioden.

Figur 3.14 Udviklingen i ledighedsgraden for de seneste fem kandidatårgange i tiden efter dimission

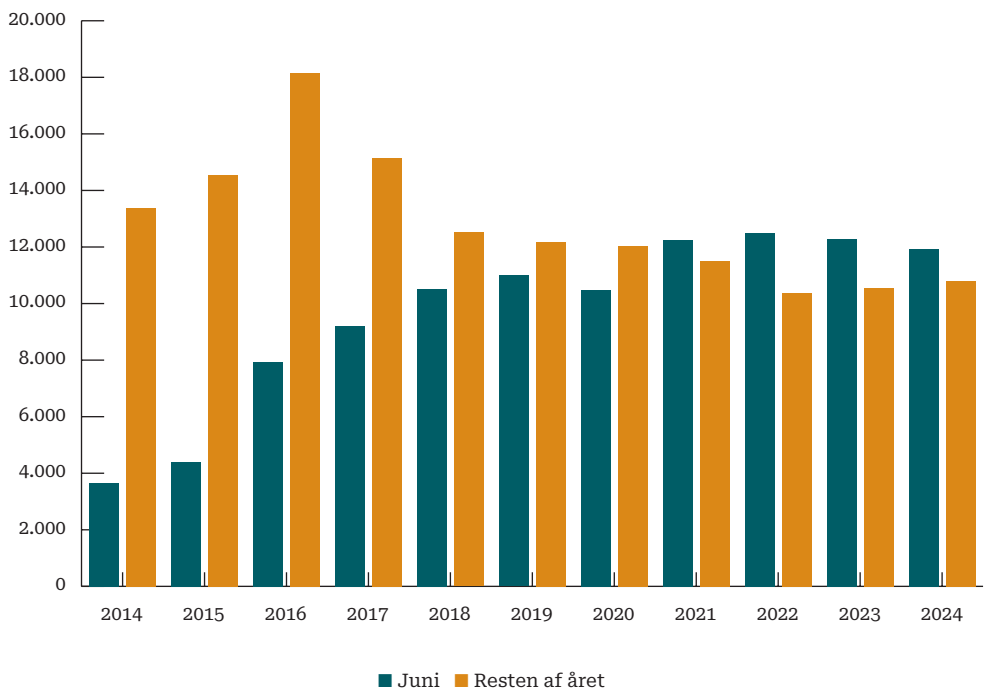

Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus
Anmærkning: Ledigheden er målt som antallet af dage med ledighed ud af det totale antal dage i hvert kvartal. For eksempel tæller to personer, der hver har været ledige i halvdelen af dagene i et bestemt kvartal, som én ledig.

LEDIGHED OG OVERGANG TIL ARBEJDSMARKEDET

I løbet af de seneste ti år er der sket en markant ændring i fordelingen af kandidatdimissioner hen over året. Tidligere var dimittenderne spredt mere jævnt over året, men i dag afslutter størstedelen af kandidater deres uddannelse i juni måned. I 2021 gennemførte flere kandidatdimittender deres uddannelse i juni måned end årets resterende 11 måneder tilsammen og i 2024 udgjorde kandidater fra juni måned 53 procent af kandidaterne fra årgang 2024. Der er en bekymring for at de mange dimittender, der afslutter samtidig, kan skabe flaskehalse i overgangen til arbejdsmarkedet og forlænge dimittendledighedsperioden for nogle nyuddannede kandidater.

Figur 3.15 Antal kandidatdimittender i juni og resten af året

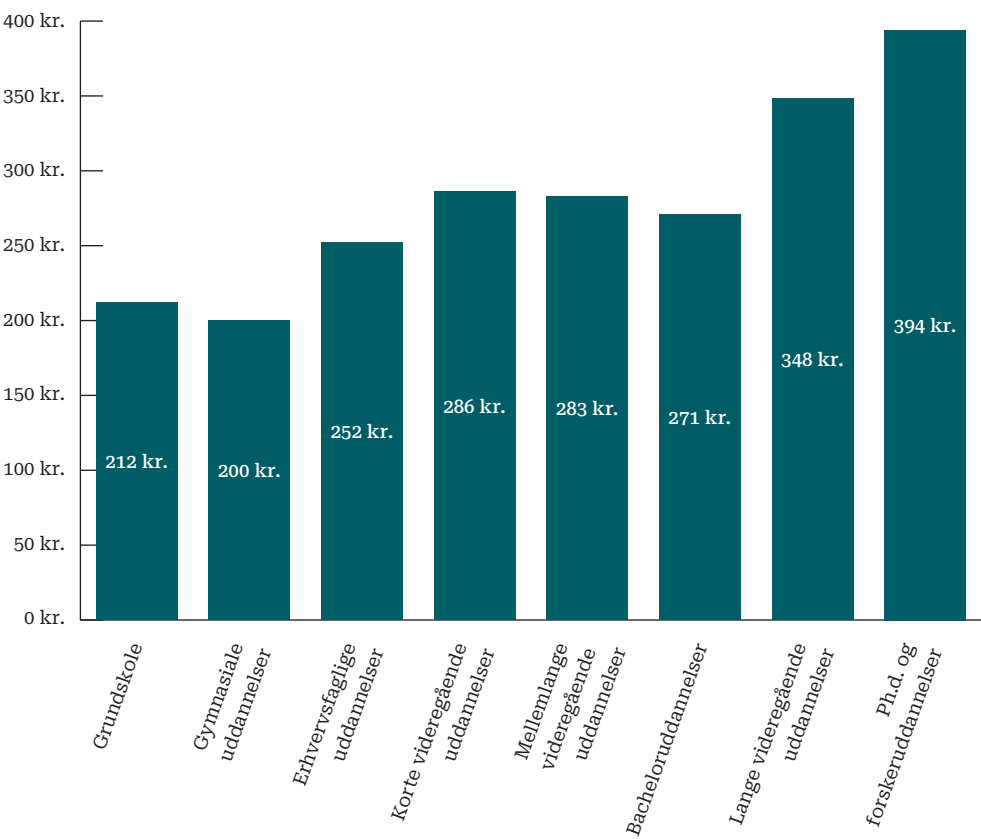
Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Anmærkning: Opgørelsen er baseret på studieår. Det stigende antal dimittender i juni måned formodes at hænge sammen med fremdriftsreformen, der bevirker, at flere studerende afslutter deres kandidatuddannelse på normeret tid og følger mere strømlinede uddannelsesforløb ift. tidligere.

UNIVERSITETSUDDANNEDE I ARBEJDSSTYRKEN

Lønniveauet er almindeligvis højere for lønmodtagere med længere uddannelser. I 2023 var medianlønnen for personer med lange videregående uddannelser på 348 kr. i timen, mens mediantimelønnen for ph.d.-uddannede var på 394 kr. Blandt lønmodtagere med andre niveauer af videregående uddannelse var medianlønnen størst for lønmodtagere med korte videregående uddannelser med en medianløn på 286 kr. Medianlønnen for mellemlange videregående uddannelser var på 283 kr. mens faglærtes medianløn var 252 kr. og ufaglærte 212 kr.

Figur 3.16 Mediantimeløn efter højest fuldførte uddannelse, 2023

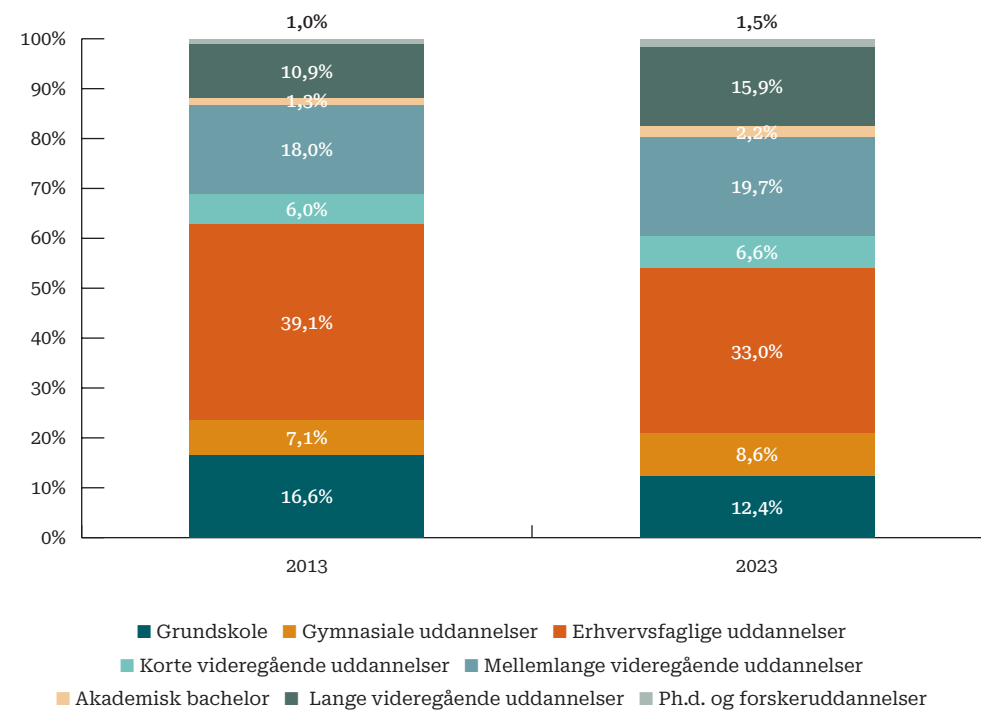
Kilde: Danmarks Statistik: Statistikbanken (tabel LONS11)

Anmærkning: Timelønnen er opgjort som standardberegnet timefortjeneste.

UNIVERSITETSUDDANNEDE I ARBEJDSSTYRKEN

Uddannelsesniveaue i Danmarks arbejdsstyrke har været stigende gennem de seneste år. Siden 2013 har der været stigninger i andelen med alle typer videregående uddannelser i arbejdsstyrken, mens andelen af faglærte og andelen med grundskolen som højeste fuldførte uddannelse er faldet. Andelen af personer med en lang videregående uddannelse er steget fra at udgøre 10,9 procent i 2013 til 15,9 procent i 2023, mens andelen med ph.d.-uddannelse er steget fra 1 procent af arbejdsstyrken til 1,5 procent. Andelen med mellemlange videregående uddannelser er ligeledes steget fra 18 procent til 19,7 procent.

Figur 3.17 Arbejdsstyrken i Danmark fordelt på højeste fuldførte uddannelse, beskæftigede eller arbejdsløse, 15-69-årige

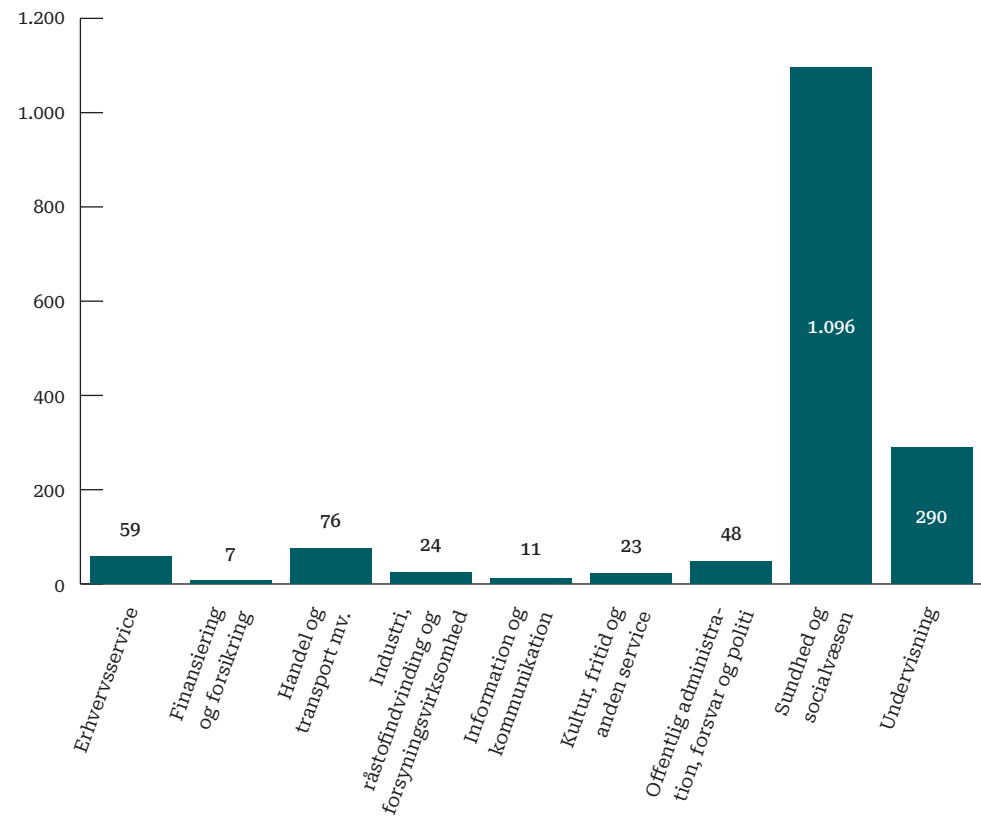

Kilde: Danmarks Statistik: Statistikbanken (tabel: HFUDD16)
Anmærkning: Opgørelsen indeholder 15-69-årige i den danske befolkning, der enten er beskæftigede eller arbejdsløse. Personer uden for arbejdsstyrken som f.eks. studerende eller pensionister indgår ikke. Uddannelsen er opgjort efter højeste fuldførte uddannelse og uddannelsen behøves ikke nødvendigvis at være taget i Danmark. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

KANDIDATUDDANNELSER DER HENVENDER SIG TIL PROFESSIONSBACHELORER

85 procent af kandidaterne fra sundhedsfaglige kandidatuddannelser, der er målrettet professionsuddannede inden for sundhed, arbejder inden for brancherne Sundhed og Socialvæsen (67 procent) og undervisning (18 procent). 3 procent af kandidaterne er beskæftiget i branchen offentlig administration.

Figur 3.18 Beskæftigede kandidater fra sundhedsfaglige kandidatuddannelser, der henvender sig til professionsbachelor, fordelt på brancher, 2022

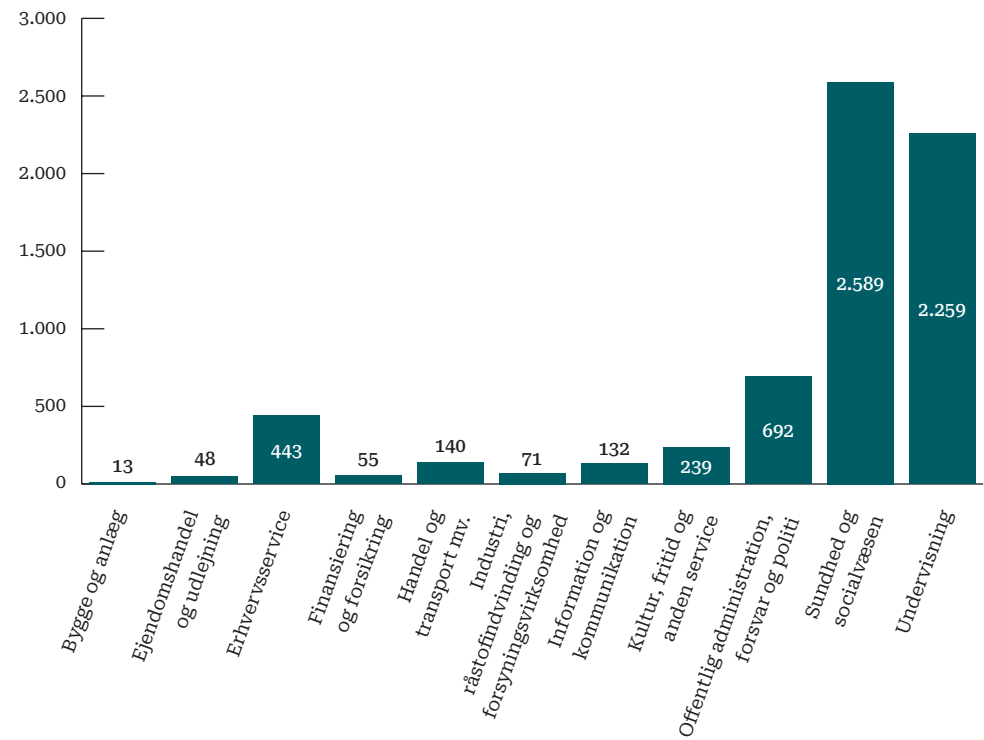

Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus
Anmærkning: Brancherne er opgjort på hovedgruppeniveau. Alle beskæftigede med professionsrettede sundhedsfaglige kandidatuddannelser indgår i opgørelsen, uanset hvornår uddannelsen er taget. Sundhedsfaglige kandidatuddannelser omfatter uddannelser i ergoterapi, fysioterapi, sygepleje, klinisk sygepleje, jordmodervidenskab, ernæring samt optometri og synsvidenskab. I alt var der 1.634 beskæftigede dimittender med de nævnte kandidatuddannelser i 2022.

KANDIDATUDDANNELSER DER HENVENDER SIG TIL PROFESSIONSBACHELORER

Blandt kandidater fra pædagogiske kandidatuddannelser er 72 procent beskæftiget i brancherne sundhed og socialvæsen (38 procent) samt undervisning (34 procent). Omtrent 1 ud af 10 kandidater er beskæftiget i branchen offentlig administration, forsvar og politi.

Figur 3.19 Beskæftigede fra pædagogiske kandidatuddannelser, der henvender sig til professionsbachelor, fordelt på brancher, 2022

Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Anmærkning: Brancherne er opgjort på hovedgruppeniveau. Opgørelsen inkluderer kandidaterne fra uddannelserne: Pædagogisk sociologi, pædagogisk psykologi, pædagogisk antropologi, generel pædagogik og læring og forandringsprocesser. Disse er populære videreuddannelser for professionsuddannelser som lærer og pædagog. Alle kandidater indgår i opgørelsen, uanset hvornår uddannelsen er taget og i 2022 var der i alt 6.681 beskæftigede med en af de ovennævnte kandidatuddannelser.

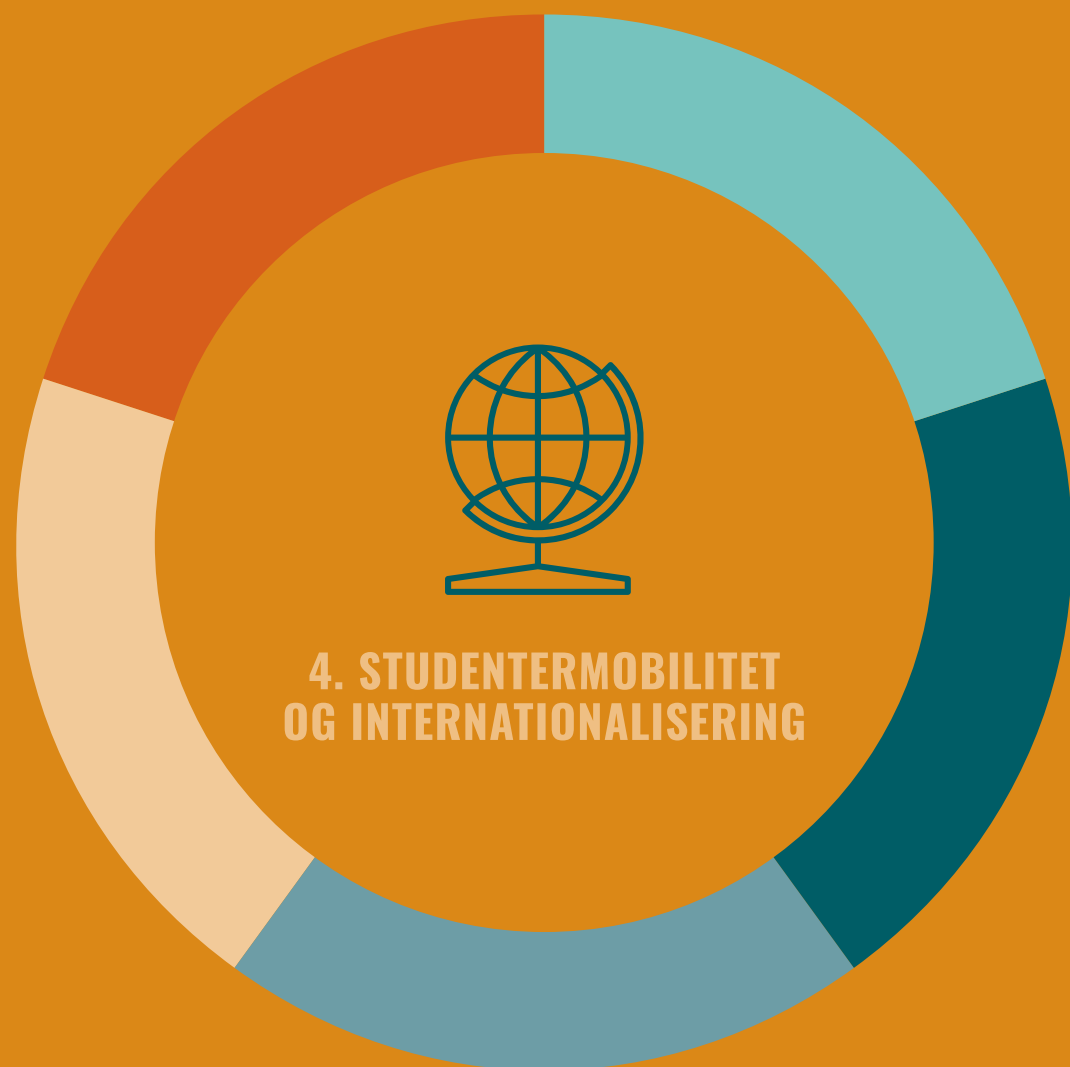
Universitetssektoren er kendetegnet ved en høj grad af internationalisering gennem uddannelses- og forskningssamarbejde. Viden udveksles og forskning gennemføres på tværs af landegrænser. Universiteterne bidrager til, at det danske samfund kan tiltrække talenter fra hele verden både i form af internationale topforskere og udenlandske studerende på kandidat- og ph.d.-uddannelser. I kapitlet her undersøges blandt andet engelsksprogede dimittenders fastholdelse og tilknytning til arbejdsmarkedet. Derudover findes en række nøgletal om internationale ph.d.-studerende og udveksling.

Hovedpointer

- Optaget af engelsksprogede studerende er steget i 2024. Stigningen er sket inden for de samfundsvidenskabelige, naturvidenskabelige og tekniske hovedområder.
- Fastholdelsesgraden af engelsksprogede dimittender fra universiteternes kandidatuddannelser steg til 44 procent efter at have været omkring 35 procent i flere år.
- Fastholdte engelsksprogede dimittender arbejder hovedsageligt i den private sektor primært inden for rådgivningsbranchen, IT-branchen og i industrien.
- Antallet af udenlandske selvbetalere er steget markant gennem de seneste ti år.
- Andelen af engelsksprogede studerende, der modtager SU er faldet.
- 40 procent af ph.d.-uddannede i den erhvervsaktive alder er indvandrere.
- Aktiviteten på udvekslingsområdet er omtrent tilbage på samme niveau som før coronaepidemien.

Temaer i kapitlet

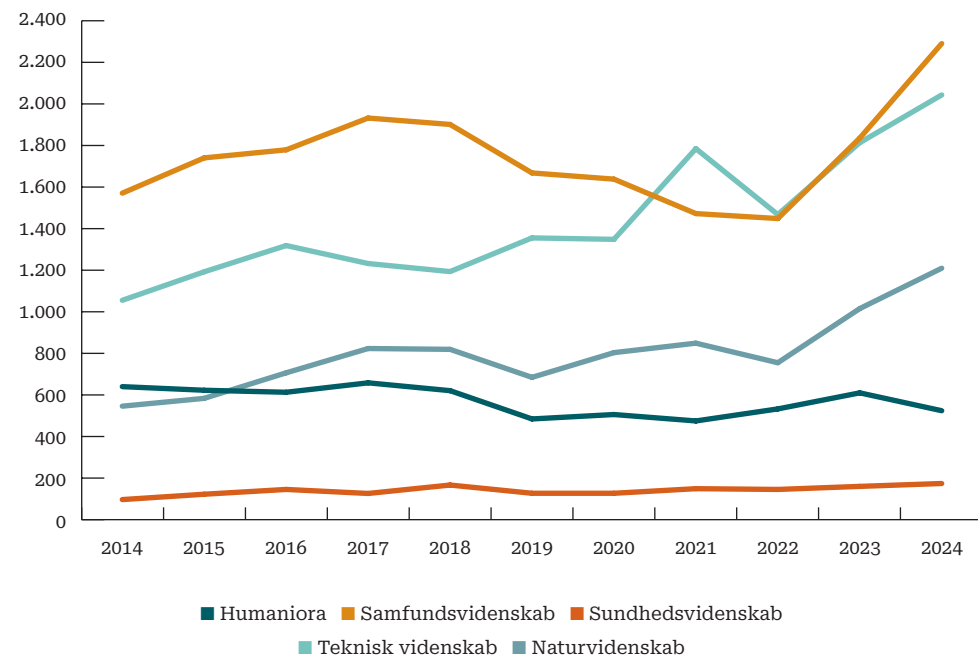
- Engelsksprogede studerende på hele uddannelser
- Engelsksprogede dimittender på arbejdsmarkedet i Danmark
- Udenlandske selvbetalere
- Engelsksprogede studerendes SU-forbrug
- Internationale ph.d'er
- Udvekslingsstuderende

ENGELSKSPROGEDE STUDERENDE PÅ HELE UDDANNELSER

Antallet af engelsksprogede studerende, der bliver optaget på en kandidatuddannelse, har været stigende. I 2014 blev 3.900 engelsksprogede studerende optaget, mens antallet i 2024 var steget til 6.253 engelsksprogede studerende. Stigningen er særligt accelereret i 2023 og 2024, og det er særligt hovedområderne samfundsvidenskab, teknik og naturvidenskab, hvor stigningen har fundet sted. Det er samtidig også de tre hovedområder, hvor der findes flest engelsksprogede studerende. I 2024 blev 89 procent af de engelsksprogede studerende optaget på en uddannelse inden for enten naturvidenskab, samfundsvidenskab eller teknisk videnskab.

Figur 4.1 Optag af engelsksprogede studerende på hele kandidatuddannelser fordelt på hovedområder.

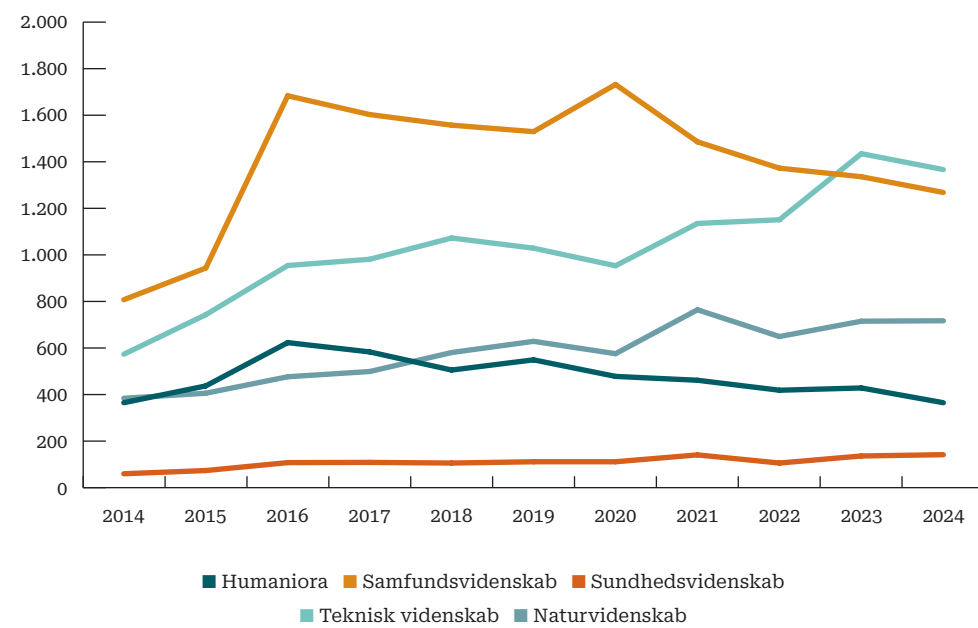
Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Anmærkning: Engelsksprogede studerende er udenlandske studerende på kandidatuddannelser ved et dansk universitet. De engelsksprogede studerende er defineret ved ikke at have et statsborgerskab i et af de nordiske lande. Yderligere har engelsksprogede studerende ikke gået i grundskole eller på en ungdomsuddannelse i Danmark.

ENGELSKSPROGEDE STUDERENDE PÅ HELE UDDANNELSER

Det samlede antal engelsksprogede studerende, der gennemfører en kandidatuddannelse ved et dansk universitet, har siden 2016 været på omtrent 4.000 studerende årligt. Antallet af engelsksprogede dimittender må dog forventes at stige i de kommende år på grund af den øgede tilgang af engelsksprogede studerende i 2023 og 2024 (se figur 4.1). Selvom antallet af engelsksprogede dimittender har været forholdsvis stabilt siden 2016, så er der sket forskydninger mellem hovedområderne, hvor teknisk videnskab fra 2023 udgør det største hovedområde. Samfundsvidenskabelige, naturvidenskabelige og tekniske uddannelser uddanner tilsammen 87 procent af de engelsksprogede dimittender.

Figur 4.2 Antal engelsksprogede dimittender fra hele kandidatuddannelser fordelt på hovedområde

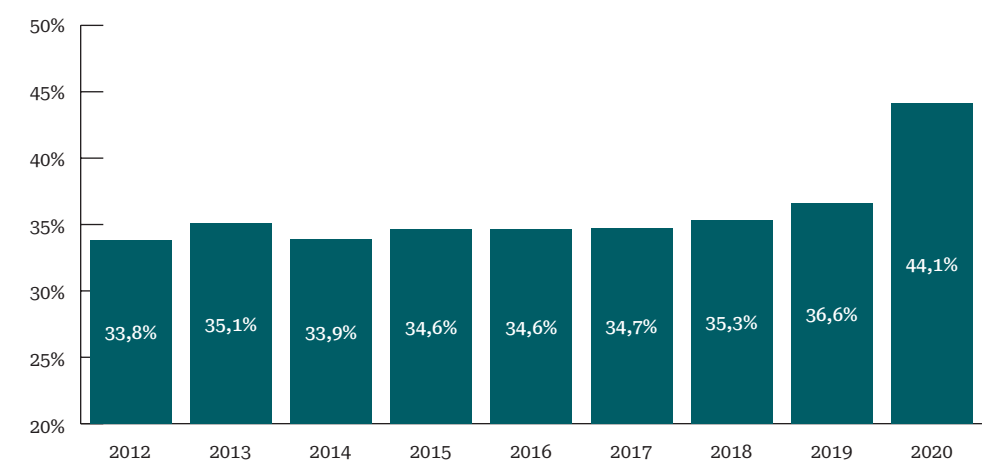
Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Anmærkning: Engelsksprogede studerende er udenlandske studerende på kandidatuddannelser ved et dansk universitet. De engelsksprogede studerende er defineret ved ikke at have et statsborgerskab i et af de nordiske lande. Yderligere har engelsksprogede studerende ikke gået i grundskole eller på en ungdomsuddannelse i Danmark.

ENGELSKSPROGEDE DIMITTENDER PÅ ARBEJDSMARKEDET I DANMARK

Fastholdelsen af engelsksprogede dimittender fra universiteternes kandidatuddannelser steg kraftigt for årgang 2020. Graden af fastholdelse i beskæftigelse steg fra 36,6 procent for årgang 2019 til 44,1 procent for årgang 2020, svarende til en stigning på 7,5 procentpoint. Beskæftigelsesgraden er opgjort med baggrund i alle engelsksprogede kandidatdimittender i hver dimittendårgang inklusive udrejste, ledige og personer uden for arbejdsmarkedet. Danske Universiteter har indgået i et partnerskab om fastholdelse af internationale studerende, hvor der har været en målsætning om, at 40 procent af de engelsksprogede kandidatdimittender skal blive og arbejde i Danmark. Udover Danske Universiteter består partnerskabet af Dansk Erhverv, Dansk Industri, Akademikerne og Danske Studerendes Fællesråd.

Figur 4.3 Andel engelskrogede studerende, der bliver og arbejder i Danmark efter afsluttet kandidatuddannelse, opgjort som beskæftigelsesgraden i andet år efter dimission

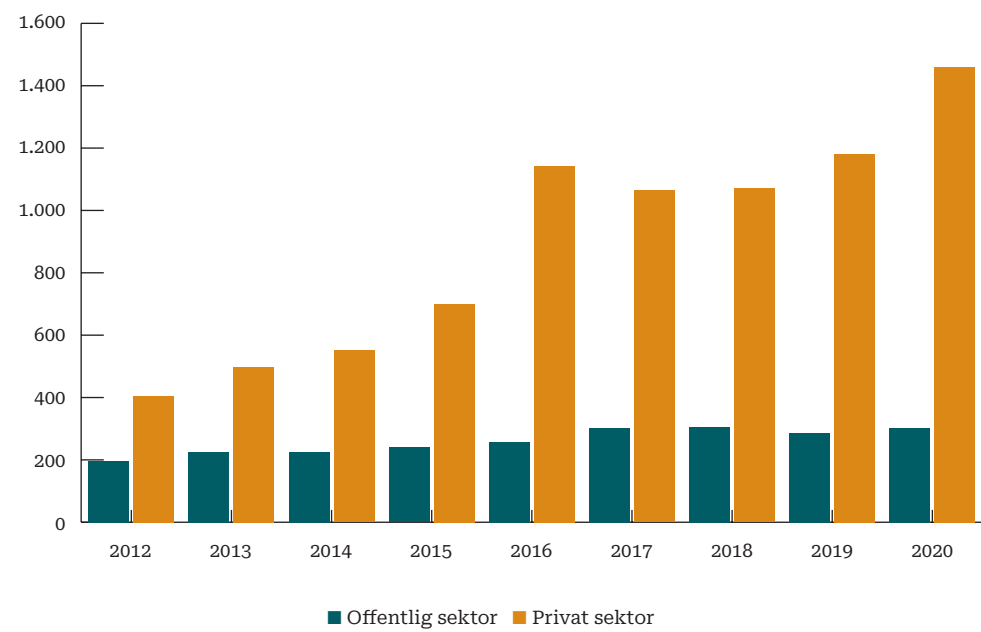

Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus
Anmærkning: Dimittender, der ikke er i beskæftigelse, kan hhv. være ledige, stå uden for arbejdsmarkedet eller være udrejste. Årstallet angiver året, hvor kandidatuddannelsen er afsluttet. Herefter er beskæftigelsen målt som andelen af dage i beskæftigelse i løbet af andet år efter dimission. F.eks. er beskæftigelsesgraden for dimittendårgang 2020 målt i løbet af 2022. Engelsksprogede studerende er udenlandske studerende på kandidatuddannelser ved et dansk universitet. De engelsk-sprogede studerende er defineret ved ikke at have et statsborgerskab i et af de nordiske lande. Yderligere har engelsksprogede studerende ikke gået i grundskole eller på en ungdomsuddannelse i Danmark.

ENGELSKSPROGEDE DIMITTENDER PÅ ARBEJDSMARKEDET I DANMARK

For årgang 2020 havde 1.460 engelsksprogede dimittender job i den private sektor 23 måneder efter afsluttet kandidatuddannelse, mens 300 engelsksprogede dimittender havde job i den offentlige sektor. Det svarer til, at 83 procent af de beskæftigede engelsksprogede dimittender finder deres job i det private erhvervsliv. Den offentlige beskæftigelse kan f.eks. bestå af engelsksprogede dimittender, der er fortsat på en ph.d.-uddannelse på et dansk universitet. Antallet af beskæftigede engelsksprogede dimittender er vokset i de senere år i takt med, at antallet af engelsksprogede dimittender de universiteternes kandidatuddannelser er steget særligt frem mod 2016 (se figur 4.2).

Figur 4.4 Sektor for beskæftigelse for engelsksprogede dimittender pr. årgang, 23 måneder efter dimission

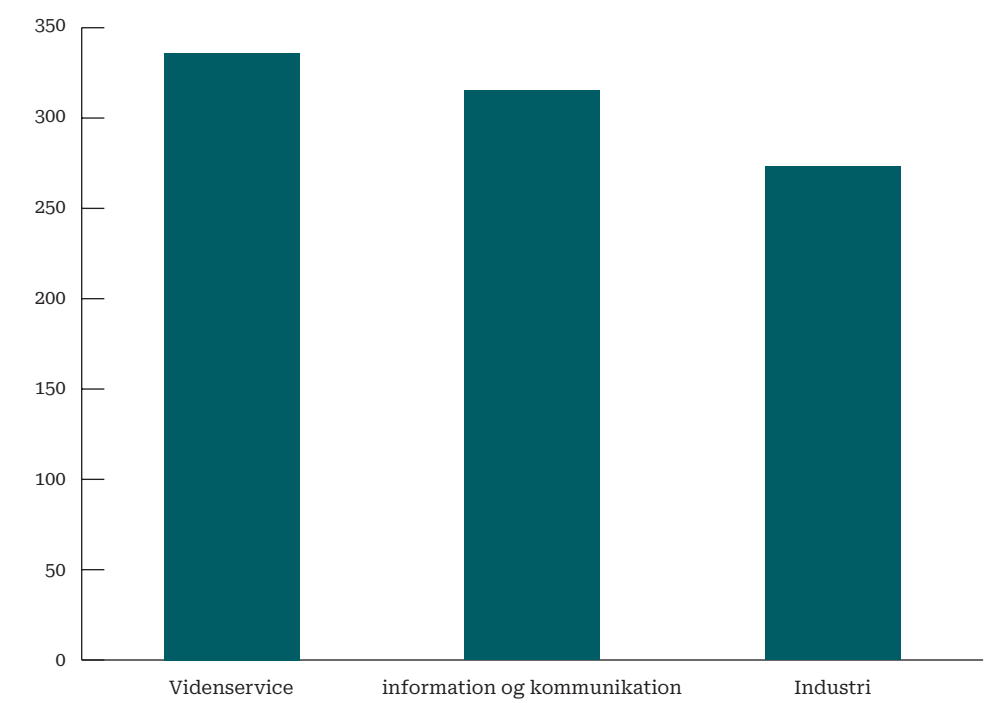

Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus
Anmærkning: Årstallet angiver året, hvor kandidatuddannelsen er afsluttet. Oplysninger om sektor findes kun for beskæftigede engelsksprogede dimittender. Engelsksprogede studerende er udenlandske studerende på kandidatuddannelser ved et dansk universitet. De engelsksprogede studerende er defineret ved ikke at have et statsborgerskab i et af de nordiske lande. Yderligere har engelsksprogede studerende ikke gået i grundskole eller på en ungdomsuddannelse i Danmark.

ENGELSKSPROGEDE DIMITTENDER PÅ ARBEJDSMARKEDET I DANMARK

Engelsksprogede dimittender er oftest beskæftigede inden for brancherne viden-service, information og kommunikation og i industrien. Branchen videnservice dækker f.eks. over en bred vifte af rådgivningsvirksomhed som f.eks. rådgivende ingeniører. Information og kommunikation indeholder blandt andet IT-konsulentbranchen, mens f.eks. medicinalindustrien ligger under branchen industri.

Figur 4.5 Top 3 brancher for beskæftigede engelsksprogede kandidatdimittender i Danmark, antal beskæftigede 23 måneder efter dimission, årgang 2020

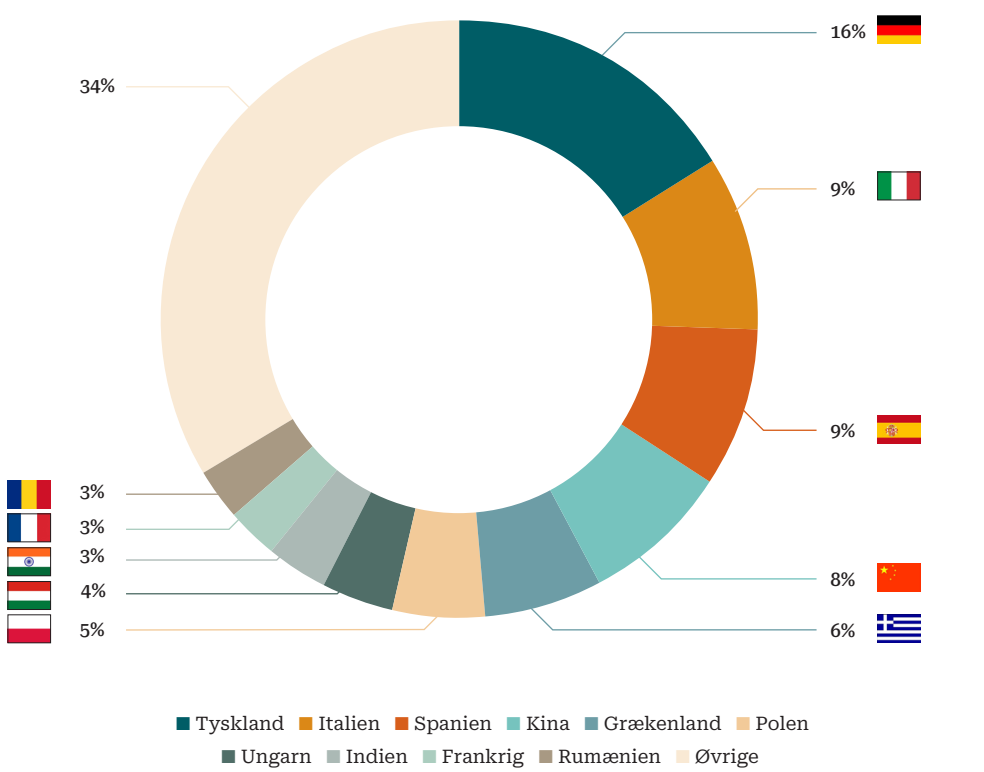

Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus
Anmærkning: Oplysninger om branche findes kun for beskæftigede engelsksprogede dimittender. Engelsksprogede studerende er udenlandske studerende på kandidatuddannelser ved et dansk universitet. De engelsksprogede studerende er defineret ved ikke at have et statsborgerskab i et af de nordiske lande. Yderligere har engelsksprogede studerende ikke gået i grundskole eller på en ungdomsuddannelse i Danmark.

ENGELSKSPROGEDE STUDERENDE PÅ HELE UDDANNELSER

Engelsksprogede dimittender stammer fra mange forskellige lande, men de fleste har tysk statsborgerskab efterfulgt af Italien, Spanien, Kina og Grækenland. De fem mest almindelige lande står i alt for omtrent halvdelen af de engelsksprogede kandidatdimittender fra de danske universiteter.

Figur 4.6 Statsborgerskab for engelsksprogede kandidatdimittender, årgang 2024

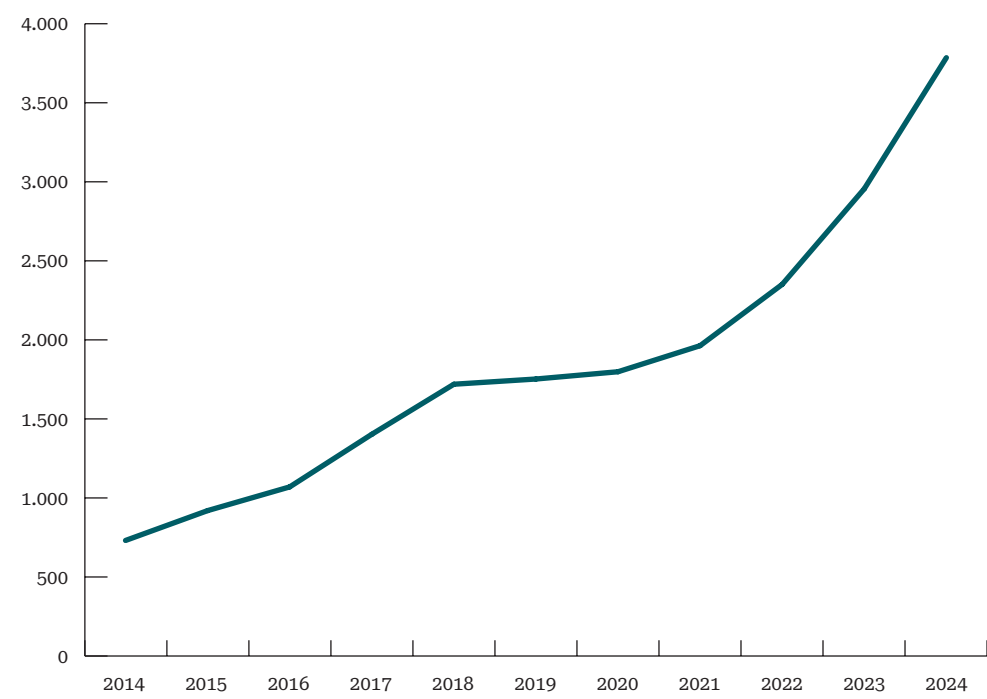

Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus
Anmærkning: I 2024 havde 3.826 engelsksprogede kandidatdimittender et kendt statsborgerskab. Engelsksprogede studerende er udenlandske studerende på kandidatuddannelser ved et dansk universitet. De engelsksprogede studerende er defineret ved ikke at have et statsborgerskab i et af de nordiske lande. Yderligere har engelsksprogede studerende ikke gået i grundskole eller på en ungdomsuddannelse i Danmark.

UDENLANDSKE SELVBETALERE

Der er sket en stigning i antallet af udenlandske selvbetalere på de danske universiteter. I 2014 var der indskrevet 730 udenlandske selvbetalere, mens antallet i 2024 var steget til 3.786, svarende til ca. en firdobling. Stigningen er særlig accelereret siden 2021. Selvbetalere er studerende med oprindelse uden for EU, der oftest ikke modtager SU.

Figur 4.7 Antal indskrevne studerende på heltidsuddannelser som er udenlandske selvbetalere

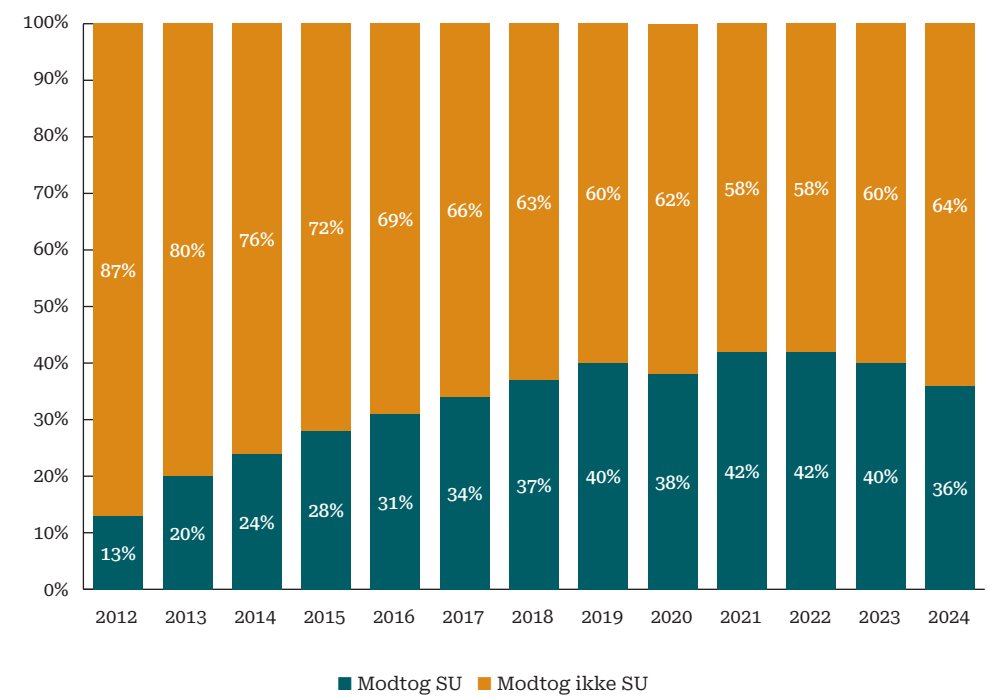

Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, Tabel H: Internationalisering, sektorniveau
Anmærkning: Udenlandske selvbetalere er udenlandske studerende fra lande uden for EU/EØS, der er indskrevet på en ordinær heltidsuddannelse og selv betaler for deres uddannelse på et dansk universitet. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

ENGELSKSPROGEDE STUDERENDES SU-FORBRUG

Andelen af engelsksprogede studerende, der i løbet af deres uddannelse har modtaget SU i forbindelse med studier i Danmark, har været voksende siden LN-dommen i 2013 gav studerende fra andre EU-lande mulighed for at modtage SU via regler om vandrende arbejdstagere, hvis de arbejder mindst 12 timer om ugen ved siden af studiet. Andelen af engelsksprogede studerende, der modtager SU, toppede i 2022 med 42 procent og er siden faldet til 36 procent i 2024.

Figur 4.8 Andel engelsksprogede studerende, der har modtaget SU

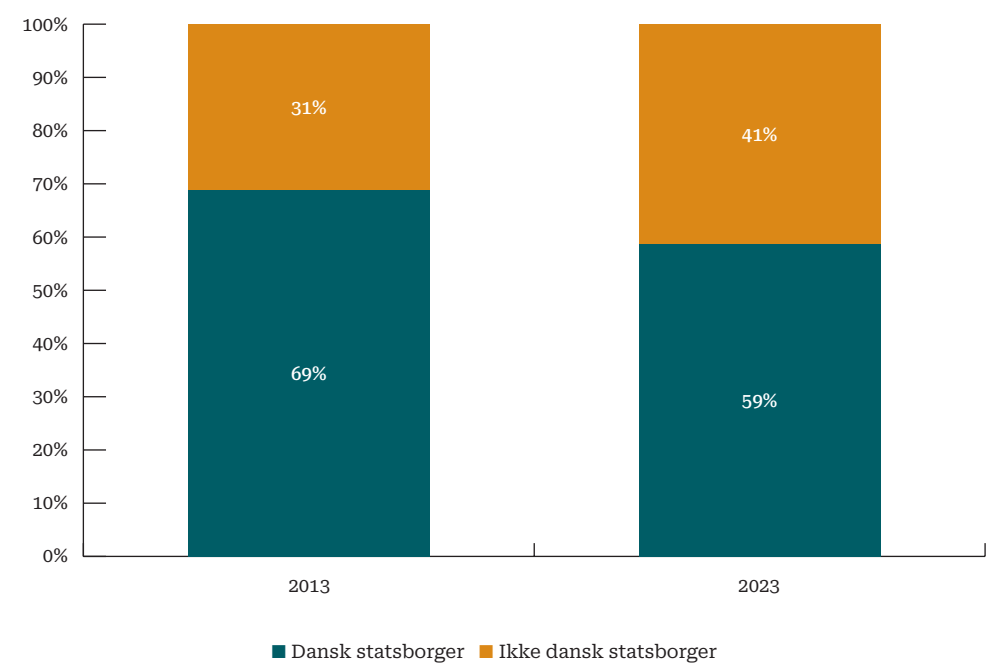

Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus
Anmærkning: Engelsksprogede studerende er udenlandske studerende på kandidatuddannelser ved et dansk universitet. De engelsksprogede studerende er defineret ved ikke at have et statsborgerskab i et af de nordiske lande. Yderligere har engelsksprogede studerende ikke gået i grundskole eller på en ungdomsuddannelse i Danmark.

INTERNATIONALE PH.D.ER

De otte danske universiteter tiltrækker forskningstalenter fra hele verden. Udlændige udgør en stigende andel af de færdiguddannede ph.d.er fra de danske universiteter. I 2023 var 41 procent af ph.d.-dimittenderne ikke danske statsborgere mod 31 procent i 2013.

Figur 4.9 Andelen af ph.d.-dimittender med hhv. dansk og ikke-dansk statsborgerskab

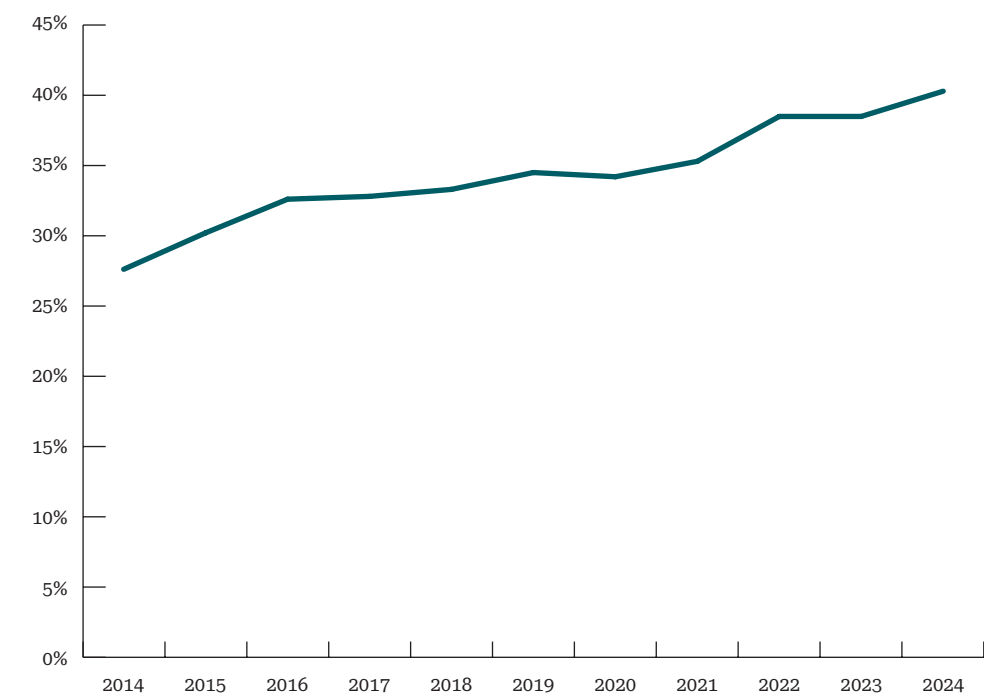

Kilde: Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus
Anmærkning: I 2013 var der i alt 1.972 færdiguddannede ph.d.er, mod 2.126 dimittender i 2023. Tallene bygger på Danmarks Statistiks ph.d.-register, og der vil derfor være afvigelser ift. ph.d.-opgørelsen i Danske Universiteters Statistiske Beredskab.

INTERNATIONALE PH.D.ER

En voksende andel af de forskeruddannede i Danmark er indvandrere. I 2014 var 7.584 ud af i alt 27.478 ph.d.-uddannede i Danmark indvandrere, svarende til 27,6 procent. I 2024 var andelen af indvandrere blandt Danmarks forskere vokset til 40,3 procent, hvor 19.947 ud af 49.445 ph.d.er var kategoriseret som indvandrere.

Figur 4.10 Andel indvandrere blandt personer med ph.d.-uddannelser i Danmark

Kilde: Danmarks Statistik: Statistikbanken (tabel:HFUDD11)
Anmærkning: En indvandrer er født i udlandet og har forældrene, der ikke er danske statsborgere og som er født uden for Danmark. Opgørelsen er for personer under 70 år. Den dækker hele bestanden i befolkningen med de to givne uddannelsesniveauer som højest fuldførte uddannelsesniveau – dvs. også personer, der har taget uddannelsen i udlandet. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

UDVEKSLINGSSTUDERENDE

Antallet af studerende ved danske universiteter, der tager på udvekslingsophold i udlandet, er siden 2014 faldet fra 7.983 studerende til 7.031 studerende i 2024, svarende til at fald på 12 procent. Omvendt er antallet af studerende, der ankommer til Danmark på udveksling steget fra 5.955 i 2014 til 6.609 i 2024, svarende til en stigning på 11 procent. Både den udgående og undgående studentermobilitet dykkede markant under coronaepidemien og særligt i 2021.

Figur 4.11 Antal indgående og udgående udvekslingsstuderende

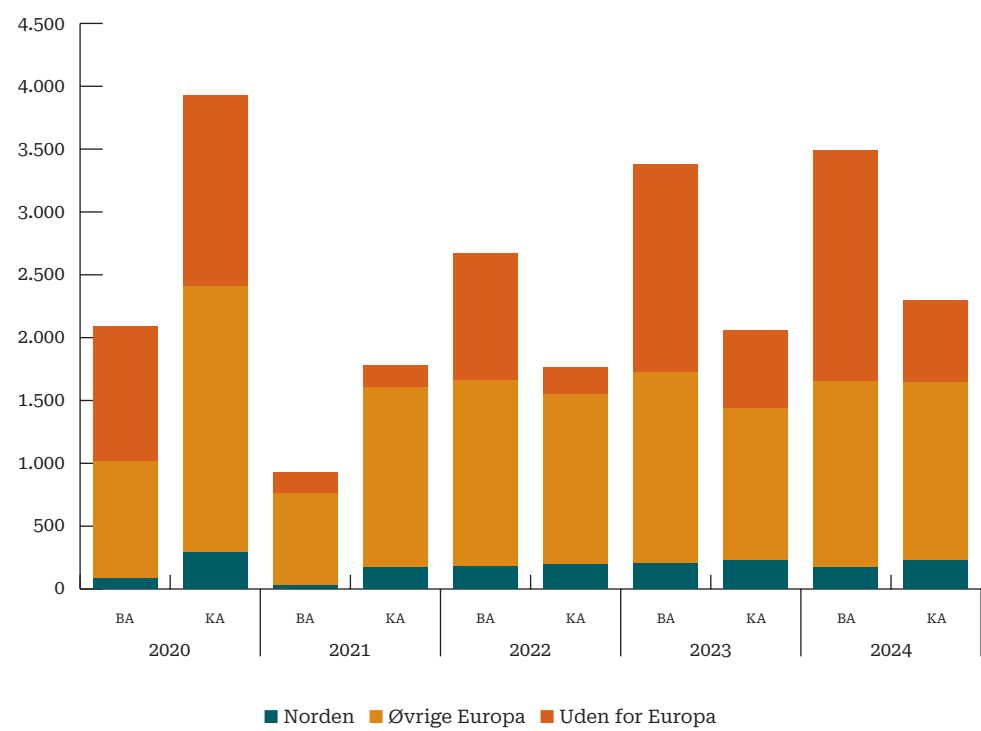

Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, Tabel H: Internationalisering, sektorniveau
Anmærkning: Antallet af udgående studerende er opgjort som antallet af studerende, der har gennemført et praktik-, udvekslings- eller selvarrangeret studieophold i perioden fra den 1. september året før til den 31. august i det pågældende år. Indgående studerende er opgjort som antallet af studerende, der er indskrevet på et dansk universitet som udvekslingsstuderende i perioden fra den 1. september året før til den 31. august i det pågældende år. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

UDVEKSLINGSSTUDERENDE

Efter corona er der sket et skifte i udenlandske udvekslingsstuderende i højere grad kommer til Danmark i løbet af deres bacheloruddannelse, hvor det ellers før coronaepidemien var mest almindeligt, at udenlandske udvekslingsstuderende kom til Danmark som en del af deres kandidatuddannelse. I 2021 og 2022 under coronaepidemien lå niveauet for udveksling markant lavere end normalt, men i 2024 var det samlede antal udenlandske udvekslingsstuderende tilbage på omtrent samme niveau som 2020.

Figur 4.12 Udenlandske udvekslingsstuderende i Danmark fordelt på bachelor- og kandidatuddannelser samt oprindelse

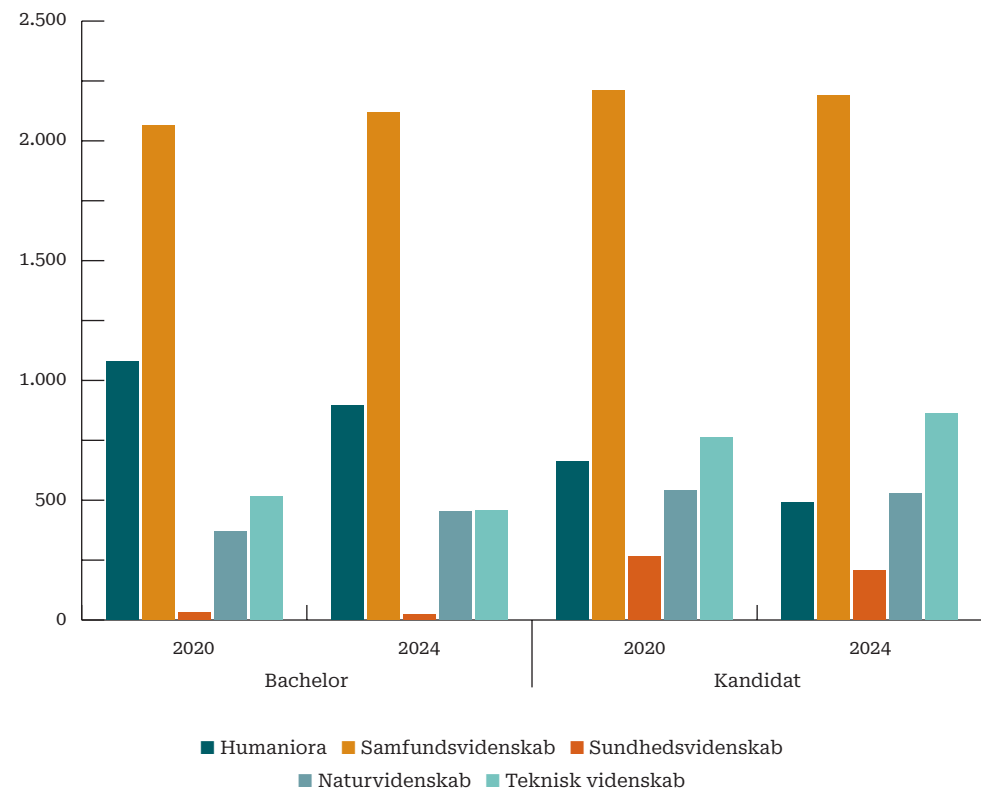

Kilde: Danmarks Statistik: Statistikbanken (tabel:UDVSTD02)
Anmærkning: Bagvedliggende tal findes i appendiks.

UDVEKSLINGSSTUDERENDE

De fleste danske studerende, der rejser ud som udvekslingsstuderende går på en samfundsvidenskabelig uddannelse, mens få sundhedsfaglige studerende rejser ud, særligt for bachelorstuderende. Mønsteret i udvekslingen er i grove træk de samme i 2024 som i tiden op til corona i 2020. Der er dog kommet færre udviklingsstuderende på humaniora. Det kan skyldes den generelle udvikling i antallet af studerende, hvor uddannelser inden for humaniora har fået færre studerende.

Figur 4.13 Danske udvekslingsstuderende i udlandet fordelt på bachelor- og kandidatuddannelser samt hovedområde

Kilde: Danmarks Statistik: Statistikbanken (tabel:UDVSTD02)

Anmærkning: Bagvedliggende tal findes i appendiks.

Universiteterne har samlede driftsomkostninger for i alt 36,2 mia. kr. og omtrent 35.500 ansatte årsværk. Dermed udgør universiteterne en væsentlig del af samfundsøkonomien. I dette kapitel zoomes der ind på forskellige nøgletal der relaterer sig til universiteternes drift og økonomi.

Hovedpointer

- 31 procent af universiteternes indtægter stammer fra tilskudsfinansieret forskning (eksterne midler), 28 procent fra basismidler til forskning og 24 procent er tilskud til heltidsuddannelse.
- Knap halvdelen af universiteternes driftsudgifter går til forskningsformål, mens 20 procent går til uddannelse og 18 procent henføres til bygningsomkostninger.
- Universiteterne har 20.300 ansatte VIP-årsværk og 15.200 øvrige ansatte i kategorien TAP. 69 procent af TAP-årsværk henføres til uddannelses- eller forskningsformål, videnudveksling og myndighedsbetjening, mens de resterende 31 procent går til bygninger og generelle fællesomkostninger.
- Universiteterne har et faldende antal TAP-årsværk pr. mio. kr. i forskningsindtægter.
- Flertallet af det videnskabelige personale på universiteterne er mænd. Særligt på lektor- og professorniveau er kønsfordelingen skæv, på trods af at andelen af kvinder i videnskabelige stillinger er steget i de senere år.

Temaer i kapitlet

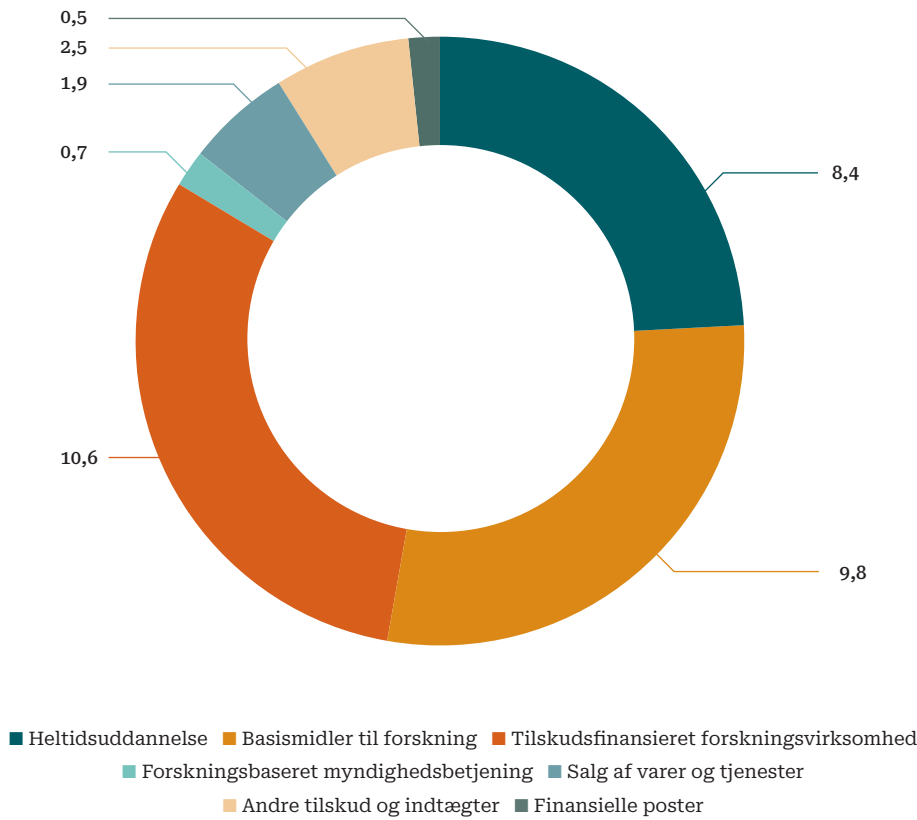
- Universiteternes indtægter
- Universiteternes omkostninger
- Universiteternes personale
- Forskere fordelt på køn

UNIVERSITETERNES INDTÆGTER

Universiteterne havde i alt indtægter for 34,4 mia. kr. i 2023. Størstedelen af indtægterne stammer fra tilskudsfinansieret forskning (31 procent fra eksternt finansieret forskning), efterfulgt af basismidler til forskning (28 procent) og tilskud til heltidsuddannelse (24 procent).

Figur 5.1 Universiteternes indtægter 2023, mia. kr.

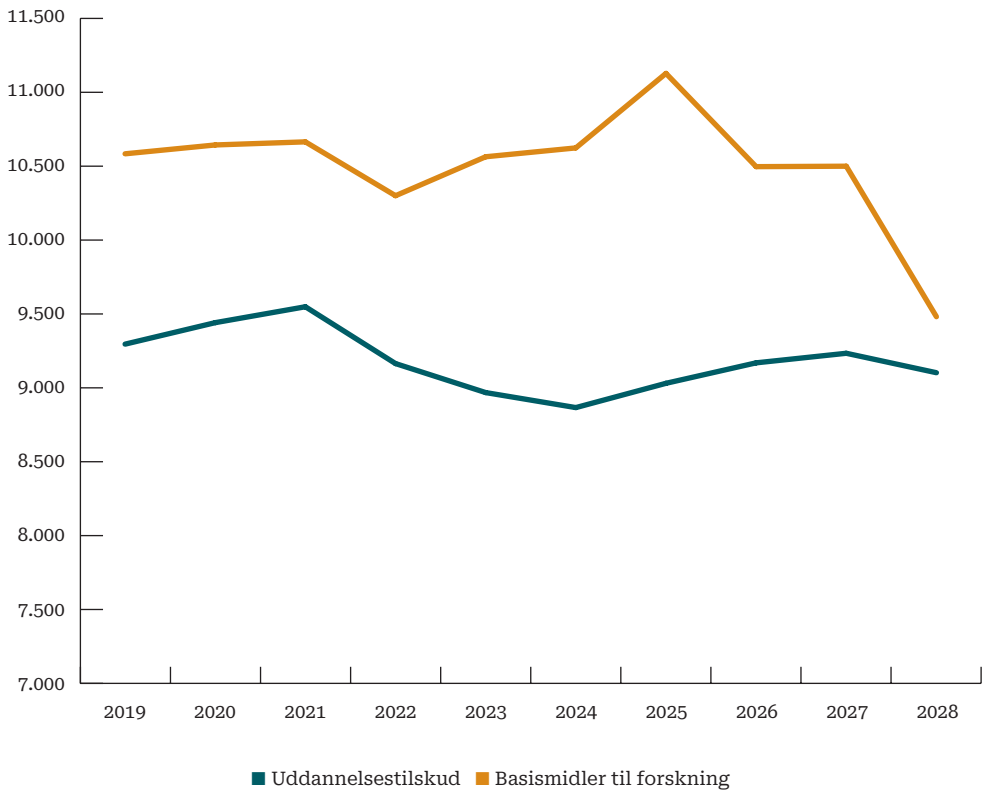

Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, Tabel A: Indtægter, sektorniveau
Anmærkning: Universiteternes indtægter (figur 5.1) og universiteternes driftsomkostninger (figur 5.5) er ikke direkte sammenlignelige, da de bygger på forskellige begreber og definitioner. De formål, som omkostninger og indtægter inddeles i, er forskellige. F.eks. findes der generelle fælles omkostninger, men der findes ingen tilsvarende indtægtskategori. Bemærk også at tallene for indtægterne er fra 2023, mens omkostningerne er for regnskabsåret 2024. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

UNIVERSITETERNES INDTÆGTER

Tilskud til universiteterne på finansloven er i alt på 9.030 mio. kr. til heltidsuddannelse i 2025, mens der er afsat 11.129 mio. kr. i basismidler til forskning. I 2025 blev der afsat 500 mio. kr. i ekstra basismidler i forbindelse med aftale om forskningsreserven. Midlerne er kun afsat for 2025 og bortfalder dermed i 2026. Det markante fald i 2028 skyldes, at midler fra globaliseringspuljen står til at udløbe. Faldet i uddannelses-tilskud fra 2021 til 2024 på omtrent 500 mio. kr. skyldes faldende grundtilskud og aktivitetstilskud.

Figur 5.2 Tilskud til universiteternes forskning og uddannelser på finansloven, mio. kr.

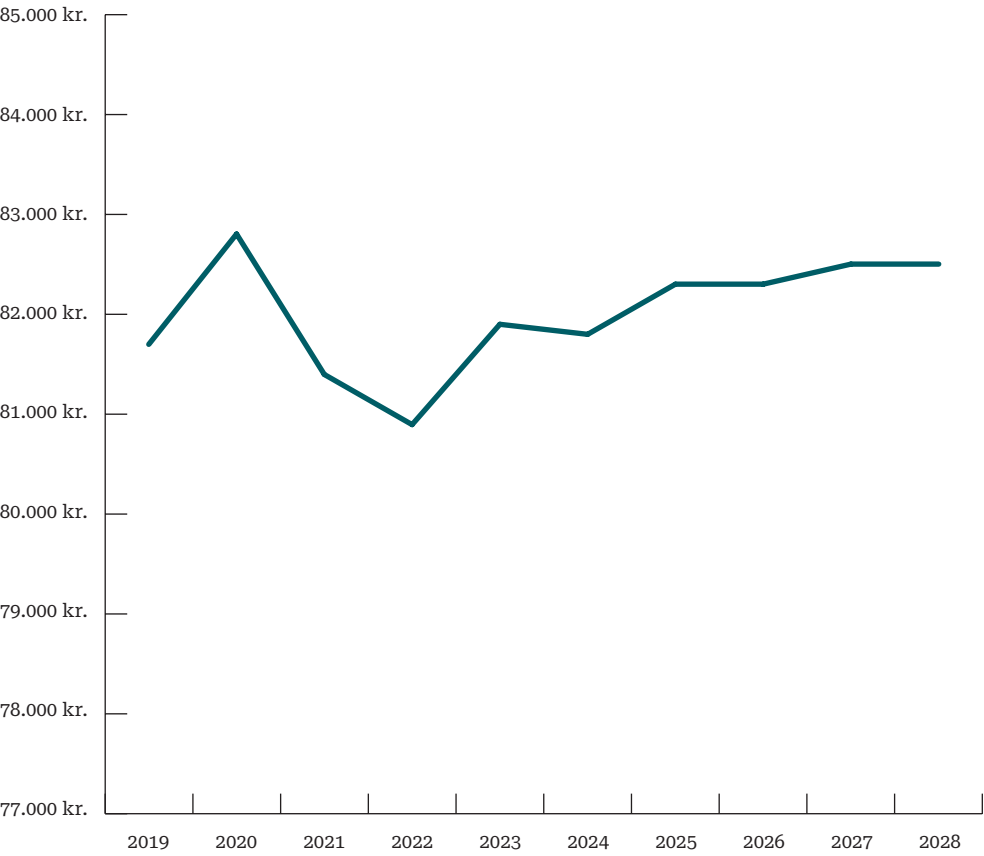

Kilde: Finansloven 2025
Anmærkning: Opgjort i 2025-priser. Det samlede uddannelsestilskud afhænger af aktiviteten på uddannelserne og fordelingen af aktiviteten på de tre taxametertakster.

UNIVERSITETERNES INDTÆGTER

Universiteterne modtager i 2025 en gennemsnitlig bevilling til heltidsuddannelse, svarende til 82.300 kr. pr. studenterårsværk. I de kommende år er forventningen, at uddannelsesbevillingen pr. årsværk forbliver stabil.

Figur 5.3 Tilskud til heltidsuddannelse pr. studenterårsværk

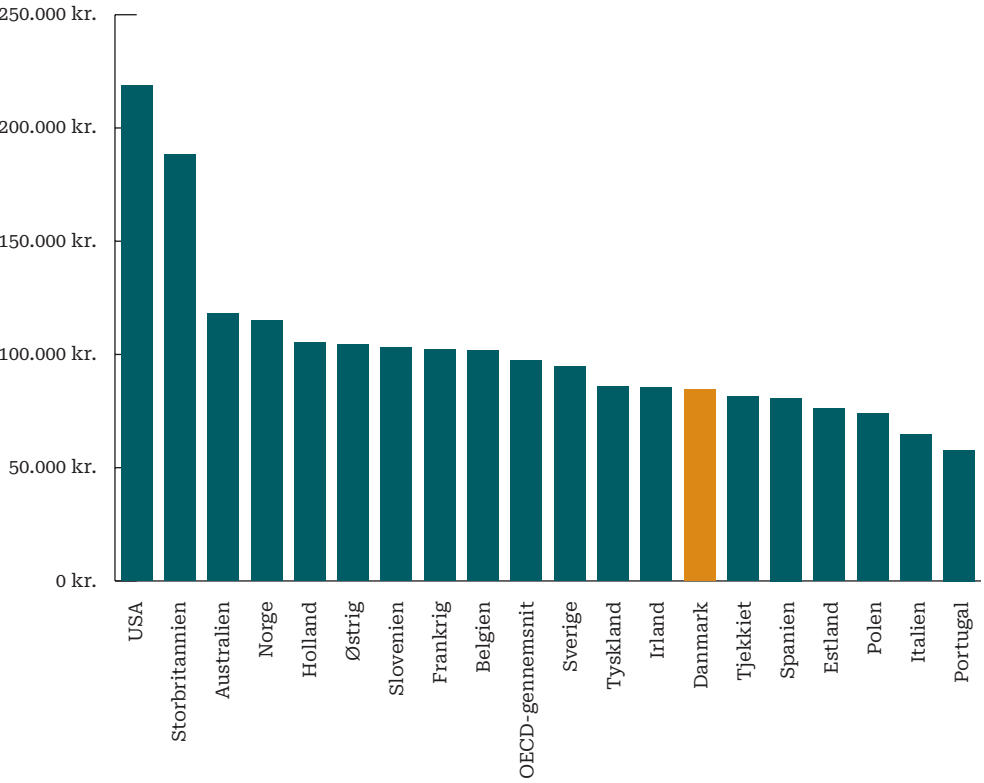
Kilde: Finansloven 2025

Anmærkning: Opgjort i 2025-priser. Tilskuddet opgjort pr. studenterårsværk afhænger af fordelingen af aktiviteten på de tre taxametertakster. Bevillingerne er fordelt på tre takster, hvor takst 1 er lavest og gives til uddannelser, hvor der ikke kræves særlige uddannelsesfaciliteter som f.eks. laboratorier. Omvendt gives takst 3 til uddannelser med større omkostninger.

UNIVERSITETERNES OMKOSTNINGER

I international sammenhæng ligger omkostningerne til studerende på videregående uddannelser i Danmark relativt lavt. I Danmark var omkostningerne på 84.700 kr. pr. studerende, mens gennemsnittet i OECD-landene var på 97.400 kr. I toppen over lande, der bruger flest penge pr. studerende, findes USA og UK, der har omkostninger på hhv. 218.600 kr. og 188.400 kr. pr. studerende på de videregående uddannelsesinstitutioner.

Figur 5.4 Omkostninger pr. studenterårsværk på videregående uddannelser, udvalgte lande, 2021

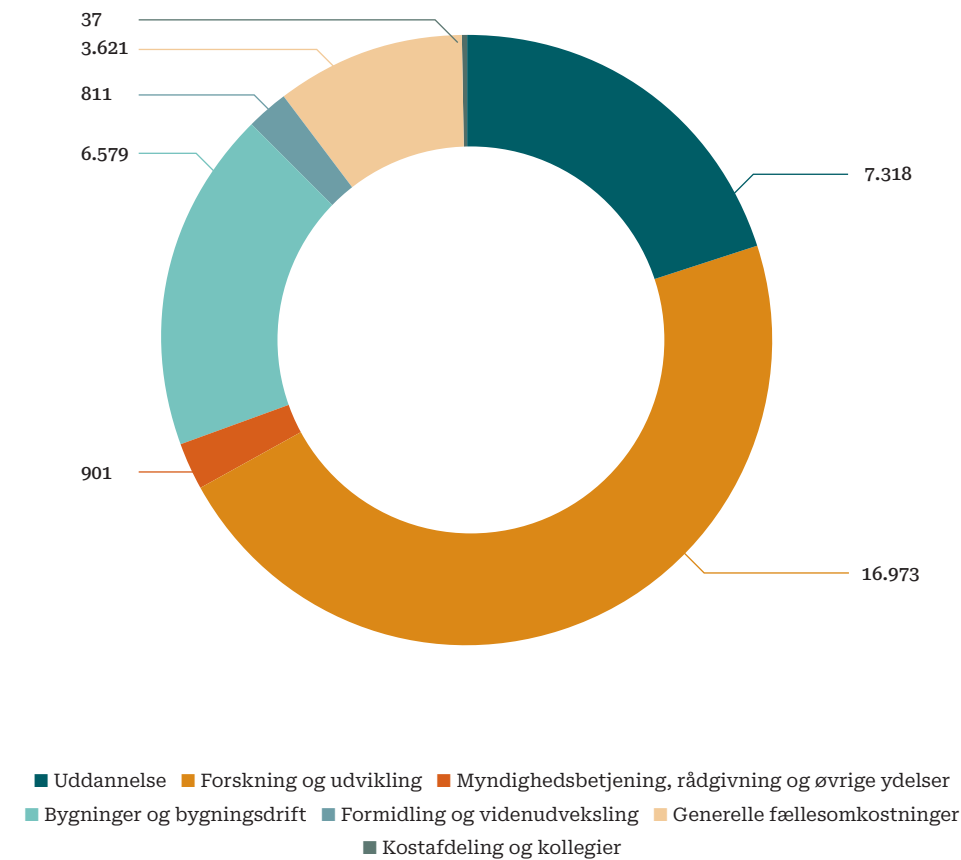
Kilde: OECD: Education at a Glance, 2024

Anmærkning: Udgifterne er PPP-konverteret (purchasing power parity). Udgifterne til uddannelsesinstitutioner er opgjort uden udgifter til forskning og udvikling.

UNIVERSITETERNES OMKOSTNINGER

I regnskabsåret 2024 havde universiteterne i alt driftsomkostninger svarende til 36,2 mia. kr. Heraf gik 20 procent af de samlede omkostninger til uddannelse, 47 procent til forskning og 18 procent til bygninger. 10 procent af omkostningerne henføres til generelle fællesomkostninger.

Figur 5.5 Universiteternes driftsomkostninger fordelt på formål, 2024, mio. kr.

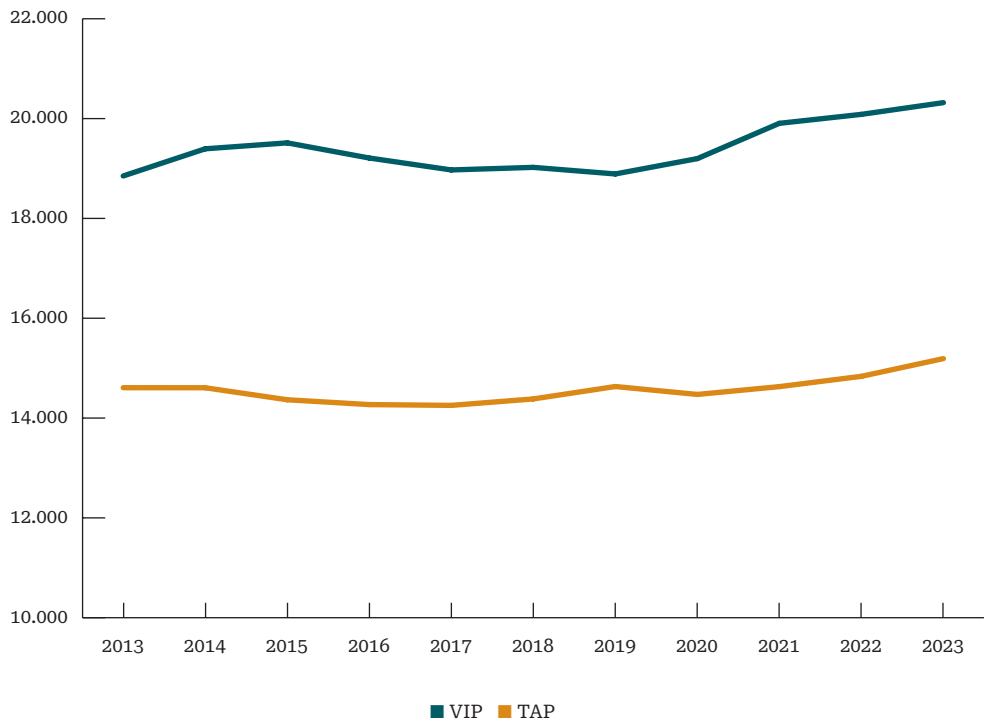
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet

Anmærkning: Opgørelsen omfatter ikke universiteternes finansielle omkostninger. Figuren er ikke direkte sammenlignelig med universiteternes indtægter i figur 5.1, da indtægter og omkostninger ikke kan fordeles på de samme formål. F.eks. findes der ikke bestemte indtægter, der går til generelle fællesomkostninger.

UNIVERSITETERNES PERSONALE

I 2023 havde universiteterne ansatte svarende til 35.523 årsværk, hvoraf 20.325 var videnskabeligt instruktivt personale (VIP), mens de resterende 15.198 årsværk henføres til kategorien teknisk administrativt personale (TAP), der dækker alle øvrige ansatte. Siden 2013 er antallet af VIP-årsværk vokset med 11 procent, mens antallet af TAP-årsværk er vokset med 4 procent. Videnskabeligt instruktivt personale er hovedsageligt personale, der indgår i den videnskabelige stillingsstruktur, som f.eks. professor, lektor, adjunkt mv. TAP-personale dækker alt øvrigt personale f.eks. laboranter, indkøbere, ledelsen, campusbetjente m.v.

Figur 5.6 Udvikling i antal ansatte på universiteterne fordelt på personalekategori, opgjort i årsværk

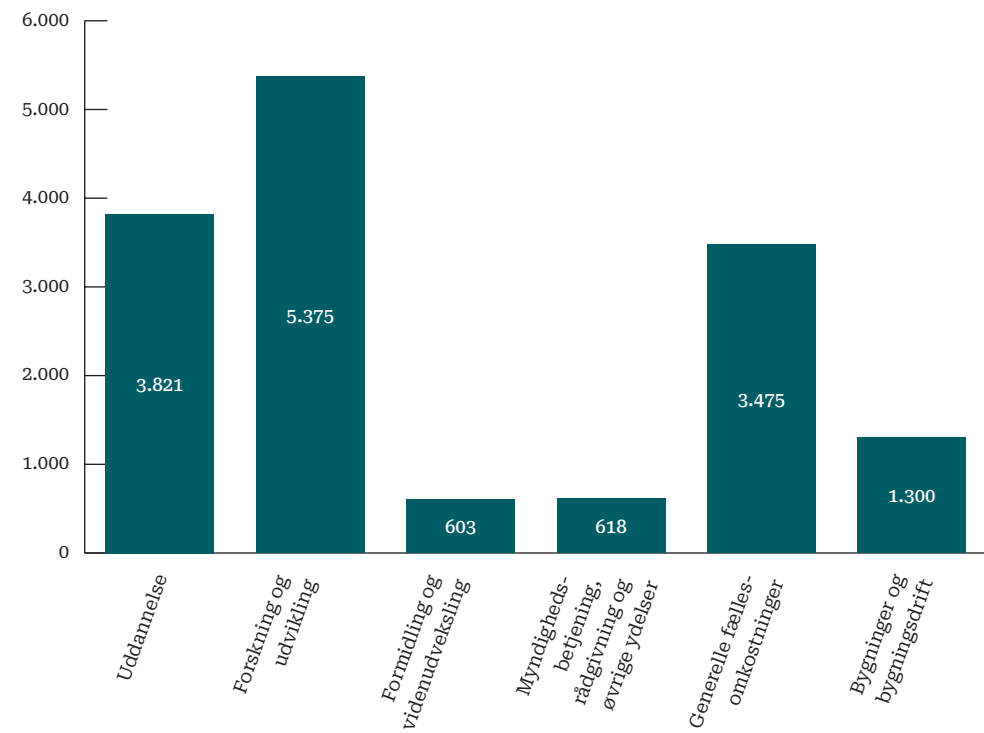
Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, tabel C: Personale, sektorniveau

Anmærkning: Personalet er opgjort i fuldtidsårsværk. Deltids-VIP er sammenlagt med fuldtids-VIP. Fra 2021 er Danske Universiteters personaleopgørelse opdelt på formål jf. ny fælles kontoplan. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

UNIVERSITETERNES PERSONALE

Universiteternes tekniske administrative personale (TAP) udgjorde i alt 15.198 årsværk og fordelte sig på 6 formål. TAP-personalekategorien dækker alt personale, der ikke hører under videnskabeligt instruktivt personale (VIP). 35 procent af TAP-personalet henhøres til formålet forskning og udvikling, 25 procent til uddannelse og 23 procent til generelle fællesomkostninger. 9 procent henhøres til bygninger og 4 procent til hhv. formidling og videnudveksling og myndighedsbetjening, rådgivning og øvrige ydelser. TAP-personale kan f.eks. være laboranter, der assisterer forskere, ledere, sekretærer, vejledere eller personale, der hjælper forskere med ansøgninger om eksterne midler samt bygningsteknisk personale.

Figur 5.7 Teknisk administrativt personale fordelt på formål, 2023

Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, tabel C: Personale, sektorniveau

Anmærkning: Personalet er opgjort i fuldtidsårsværk. Fra 2021 er Danske Universiteters personaleopgørelse opdelt på formål jf. ny fælles kontoplan. Formålet kostafdelinger og kollegier er udeladt af figuren, da der kun findes 6 årsværk i 2023. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

UNIVERSITETERNES PERSONALE

Antallet af teknisk administrative personale (TAP) pr. million i forskningsindtægter er faldet fra knap en tredjedel TAP-årsværk pr. million i indtægter til at nærme sig en fjerdedel TAP-årsværk pr. million i forskningsindtægter. I 2023 havde universiteterne 0,26 forsknings-TAP-årsværk pr. million kr. i forskningsindtægter.

Figur 5.8 Antal teknisk administrativt årsværk henhørt til forskning pr. mio. kr. i forskningsindtægter

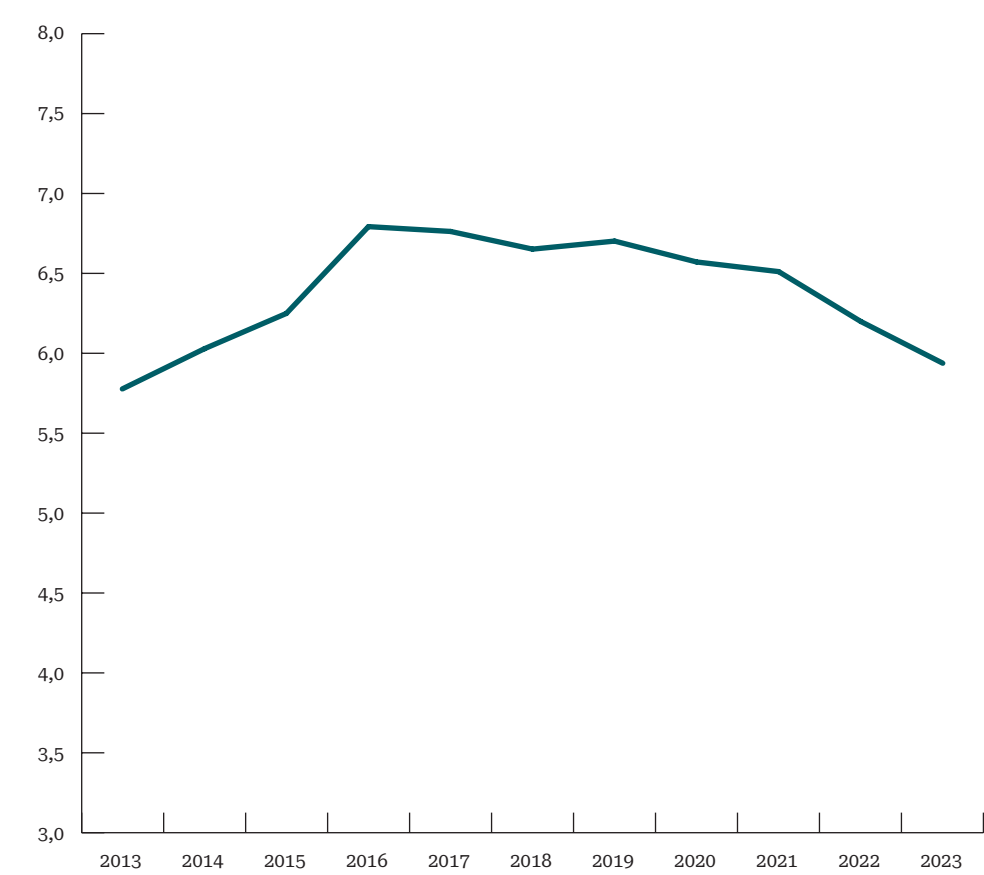

Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, tabel C: Personale og tabel A: Indtægter, sektorniveau
Anmærkning: Forskningsindtægter er opgjort i faste priser. Der er databrud mellem 2020 og 2021 i formålsfordelingen af årsværk og derfor bør resultaterne tolkes med forsigtighed.

UNIVERSITETERNES PERSONALE

I 2023 var der knap 6 studerende pr. forsker på universiteterne. Antallet af studenterårsværk pr. videnskabeligt instruktivt personale (VIP) er faldet fra 6,8 studerende pr. VIP i 2016, hvor der var flest studerende pr. forsker.

Figur 5.9 Udvikling i antallet af studenterårsværk pr. VIP-personaleårsværk

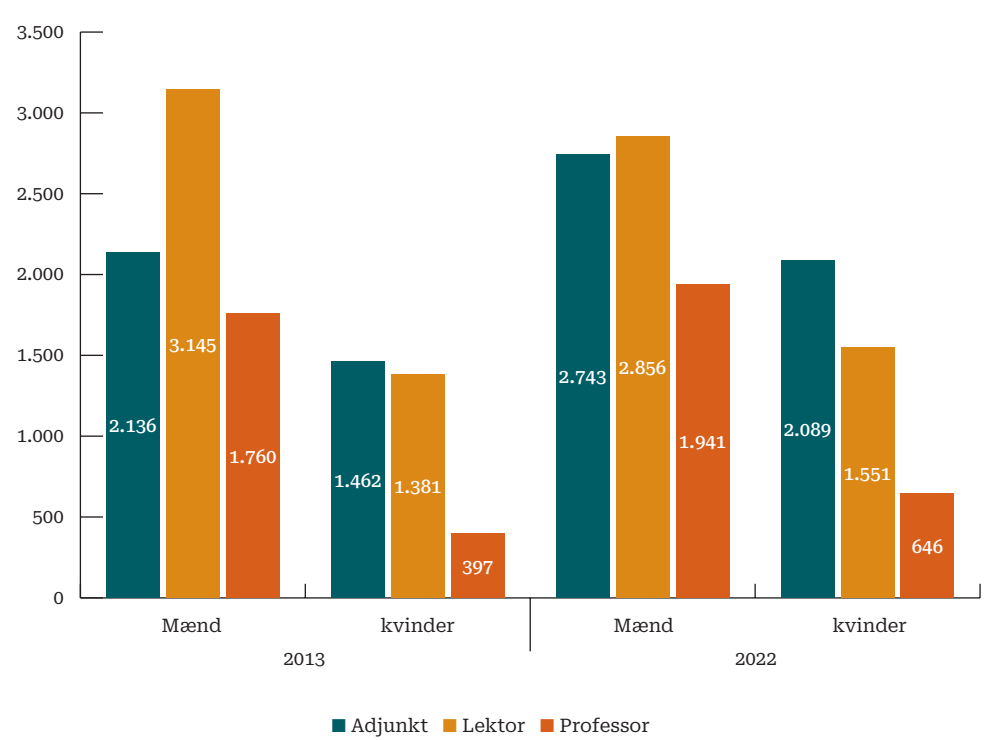

Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, tabel C Personale og tabel A: Indtægter, sektorniveau
Anmærkning: Personalet er opgjort i årsværk og studerende er opgjort i studenterårsværk, hvor et studenterårsværk er lig 60 beståede ECTS-point. Alt personale i VIP-personalekategorien indgår, med undtagelse af deltids-VIP. Studenterårsværk er opgjort efter studieår, mens personaleårsværk følger regnskabsåret.

FORSKERE FORDELT PÅ KØN

Flertallet af forskere på universiteterne er mænd. I 2013 alt var der 10.281 adjunkter, lektorer og professorer på universiteterne, hvoraf 3.240 var kvinder, svarende til en andel kvinder på 31 procent. På professorniveau var den kønsmæssige ubalance størst, hvor 18 procent var kvinder i 2013. I 2022 var 4.286 ud af 11.826 forskere kvinder, svarende til en andel kvinder på 36 procent. På professorniveau var andelen af kvinder vokset til 25 procent.

Figur 5.10 Videnskabeligt personale på universiteterne fordelt på køn og stillingskategori, 2013 og 2022

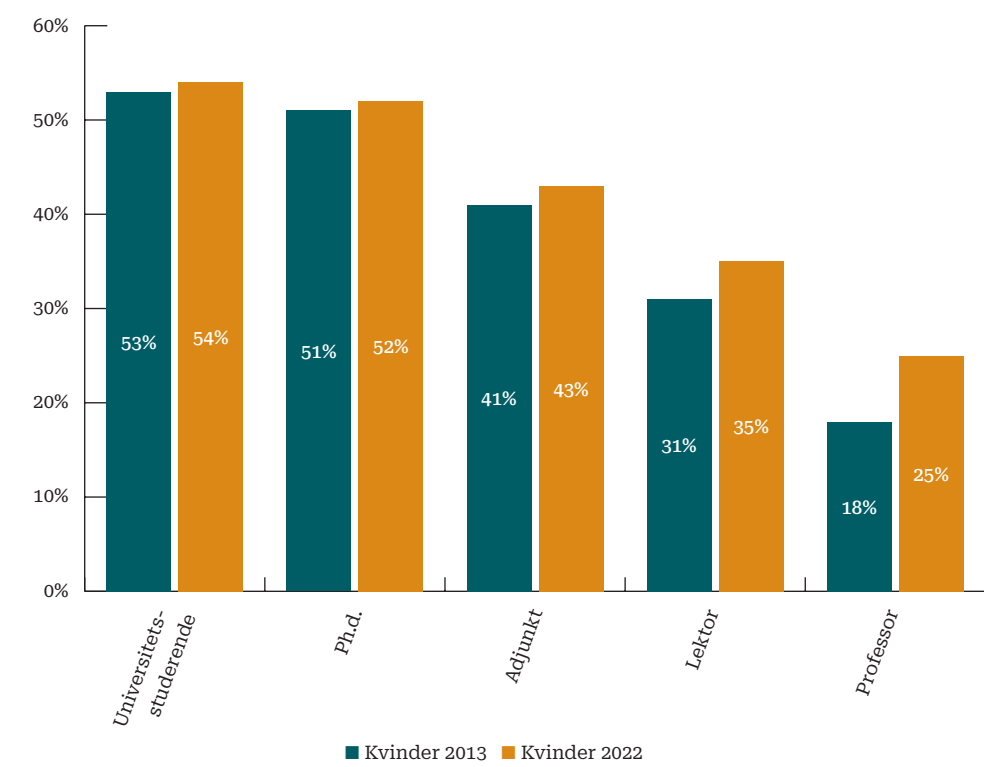

Kilde: Forskerpersonalestatistikken via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus
Anmærkning: Grundet databrud i forskerpersonalestatistikken fra 2018 skal udviklingen mellem 2013 og 2022 tolkes med forsigtighed, da nogle universiteter har medtalt deltidsstillinger før 2018.

FORSKERE FORDELT PÅ KØN

For både studerende på universiteternes uddannelser og for ph.d.er gælder det, at omtrent halvdelen er kvinder. Blandt adjunkter var 43 procent kvinder mod 41 procent i 2013. For lektorer ligger andelen af kvinder på omkring en tredjedel med 35 procent i 2022 og 31 procent i 2013. Andelen af kvindelige ansatte er lavest på professorniveau, hvor 25 procent var kvinder i 2022 mod 18 procent i 2013.

Figur 5.11 Andel kvinder blandt, studerende, ph.d.er og videnskabeligt ansat personale på universiteterne

Kilde: Forskerpersonalestatistikken via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus og Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus.
Anmærkning: Grundet databrud i forskerpersonalestatistikken fra 2018 skal udviklingen mellem 2013 og 2022 tolkes med forsigtighed, da nogle universiteter har medtalt deltidsstillinger før 2018.

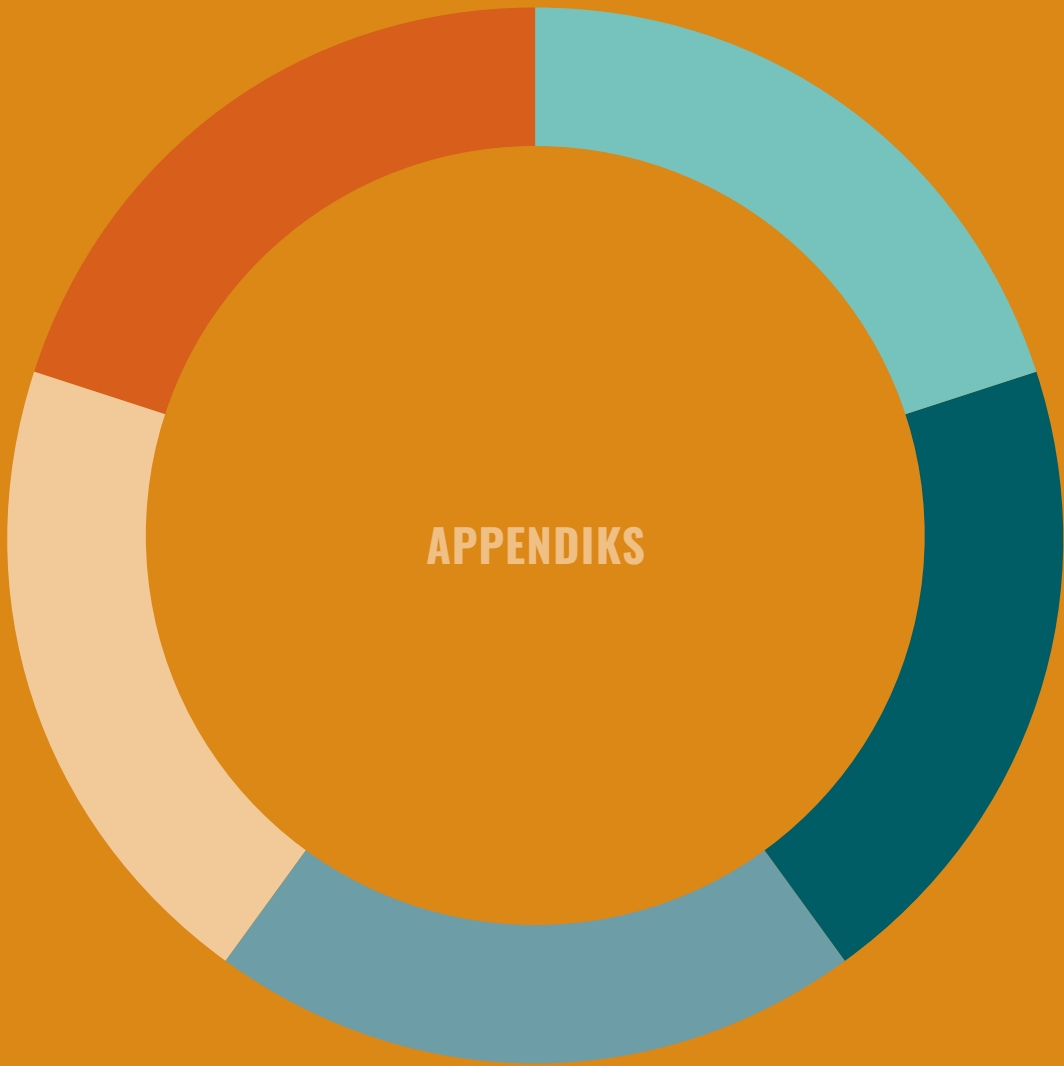
Herunder findes en række tabeller med nogle af de data, der ligger bag udvalgte figurer i bogen. Fælles for tabellerne appendikset er, at de hovedsageligt ligger offentligt tilgængelige i Danske Universiteters Statistiske Beredskab eller i Danmarks Statistiks Statistiskbank. På Danmarks Statistiks hjemmeside kan man søge de enkelte tabeller frem ved at søge på tabelnavnet, som er angivet under kilden i de figurer, der bygger på data fra Statistikbanken.

KAPITEL 1: UDDANNELSE

1.1-1.3: Bacheloroptag:

	2014	2015	2016	2017	2018
Humaniora	8.137	7.772	7.297	6.691	6.227
Samfundsvidenskab	10.665	10.492	10.253	10.006	10.103
Sundhedsvidenskab	3.129	3.095	3.137	3.157	3.189
Teknik og Naturvidenskab	9.732	9.899	10.130	10.339	10.435
I alt	31.663	31.258	30.817	30.193	29.954

2019	2020	2021	2022	2023	2024
6.177	6.156	5.528	4.862	4.786	4.735
10.130	10.485	10.075	9.232	9.825	9.945
3.284	3.211	3.196	3.042	3.135	3.130
10.282	11.337	10.207	9.196	9.704	9.834
29.873	31.189	29.006	26.332	27.450	27.644

1.4-1.6: Kandidatproduktion

	2014	2015	2016	2017	2018
Humaniora	4.389	4.692	6.292	6.035	5.324
Samfundsvidenskab	6.805	7.305	11.162	9.807	9.024
Sundhedsvidenskab	1.895	2.250	2.909	2.957	3.069
Teknik og Naturvidenskab	4.147	4.733	5.580	5.668	5.706
Total	17.236	18.980	25.943	24.467	23.123

2019	2020	2021	2022	2023	2024
5.173	4.741	4.613	4.288	4.088	4.004
9.100	9.157	9.249	9.329	8.681	8.907
2.977	2.800	3.100	2.961	3.001	3.059
5.822	5.697	6.631	6.298	6.901	6.721
23.072	22.395	23.593	22.876	22.671	22.691

Figur 1.7: Bachelorproduktion

	2014	2015	2016	2017	2018
Humaniora	4.816	5.244	5.495	4.663	4.448
Samfundsvidenskab	6.873	6.770	7.487	7.002	7.211
Sundhedsvidenskab	2.272	2.317	2.576	2.335	2.331
Teknik og Naturvidenskab	4.751	5.281	5.849	5.597	5.741
I alt	18.712	19.612	21.407	19.597	19.731

2019	2020	2021	2022	2023	2024
4.316	4.151	4.097	3.706	3.762	3.630
7.245	7.493	7.603	7.428	7.625	7.489
2.432	2.377	2.640	2.328	2.517	2.477
5.914	6.251	6.649	6.475	6.889	6.875
19.907	20.272	20.989	19.937	20.793	20.471

Figur 1.8: Kandidatoptag

	2014	2015	2016	2017	2018
Humaniora	6.176	6.187	6.231	6.083	5.641
Samfundsvidenskab	9.748	9.582	10.400	10.281	10.475
Sundhedsvidenskab	2.906	3.077	3.330	3.224	3.251
Teknik og Naturvidenskab	6.004	6.251	6.877	6.998	6.985
I alt	24.834	25.097	26.838	26.586	26.352

2019	2020	2021	2022	2023	2024
5.471	5.051	4.901	4.648	4.883	4.994
9.855	10.443	9.758	9.607	10.222	10.794
3.315	3.157	3.368	3.104	3.243	3.266
7.145	7.409	8.024	7.417	8.173	9.014
25.786	26.060	26.051	24.776	26.521	28.068

Figur 1.9: Rekruttering til universiteternes kandidatuddannelser fordelt på universiteter, 2023

	KU	AU	SDU	RUC
Andet	0	20	0	0
Bachelorer fra udlandet	1.203	889	779	551
Andre danske professionsbachelorer	184	925	634	351
Andre danske universitetsbachelorer	326	289	187	261
Egne professionsbachelorer	16	97	83	0
Egne universitetsbachelorer med retskrav	4.184	3.108	1.633	472
Egne universitetsbachelorer uden retskrav	410	475	387	184
I alt	6.323	5.803	3.703	1.819

AAU	DTU	CBS	ITU	Sektor
4	0	0	7	31
750	1.290	1.001	102	6.565
601	77	26	101	2.899
205	155	211	164	1.800
27	182	0	0	405
1.760	613	1.166	189	13.125
398	382	868	31	3.137
3.745	2.699	3.272	594	27.962

Figur 1.10: Rekruttering til universiteternes kandidatuddannelser fordelt på hovedområder, 2023

	Hum	Samf	Sund	Tek	Nat	Sektor
Andet	15	9	0	0	7	31
Bacheloror fra udlandet	659	2.546	283	1.943	1.134	6.565
Andre danske professionsbacheloror	1.083	736	516	211	353	2.899
Andre danske universitetsbacheloror	472	702	85	218	323	1.800
Egne professionsbacheloror	6	23	4	355	17	405
Egne universitets-bacheloror med retskrav	2.012	5.299	2.311	1.549	1.954	13.125
Egne universitetsbache-loror uden retskrav	715	1.476	67	583	296	3.137
I alt	4.962	10.791	3.266	4.859	4.084	27.962

Figur 1.15: Førsteårsfracald fra bacheloruddannelser

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Frafald på første år på bachelor-uddannel-ser	16,3%	14,1%	13,0%	12,7%	14,1%	13,8%	12,8%	11,4%

Figur 1.21: Optag på erhvervskandidatuddannelser

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Humaniora	0	0	0	0	0	0
Samfundsvidenskab	299	357	388	399	421	408
Sundhedsvidenskab	65	105	82	74	97	140
Teknik og Naturvidenskab	17	35	56	52	54	60
I alt	381	497	526	525	572	608

KAPITEL 2: FORSKNING

Figur 2.1+2.2: Det offentlige forskningsbudget, faste priser, mio. kr.

	2014	2015	2016	2017	2018
Finanslovsbevillinger	19.622	19.561	18.320	18.460	19.164
Internationale bevillinger	1.922	2.014	1.964	2.130	2.250
Kommunale og regionale midler	3.627	4.144	3.811	3.796	3.445
Danmarks Grundforskningsfond	524	508	454	453	473
Det offentlige forskningsbudget i alt (mio. kr.)	25.912	26.443	24.677	24.869	25.360
Offentlige bevillinger i pct. af BNP	1,09%	1,09%	0,98%	0,96%	0,98%

2019	2020	2021	2022	2023	2024
19.295	20.773	21.011	20.086	20.545	21.031
2.428	2.599	2.160	2.554	2.724	2.873
3.737	4.001	4.204	4.212	4.352	4.409
472	378	401	396	447	555
25.960	27.942	27.921	27.248	28.069	28.867
0,99%	1,07%	0,98%	0,90%	0,97%	0,98%

Figur 2.7: Universiteters forskningsindtægter fra danske private kilder, faste priser, mio. kr.

	2013	2014	2015	2016	2017
Eksterne midler fra danske private kilder	1.961	2.076	2.336	2.420	2.712

2018	2019	2020	2021	2022	2023
3.170	3.607	3.860	4.044	4.480	4.889

Figur 2.9: Udvikling i universiteternes forskningsindtægter fordelt på kilder, faste priser, mio. kr.

	2013	2014	2015	2016	2017
Basistilskud	9.752	9.758	9.740	9.671	9.687
Eksterne midler fra danske offentlige kilder	4.270	4.368	4.379	4.270	4.010
Eksterne midler fra danske private kilder	1.961	2.076	2.336	2.420	2.712
Eksterne midler fra EU	906	969	1.008	1.055	1.169
Forskningsbaseret myndighedsbetjening	970	940	907	882	870

2018	2019	2020	2021	2022	2023
9.802	9.846	9.905	9.951	9.581	9.787
3.662	3.394	3.297	3.461	3.595	3.665
3.170	3.607	3.860	4.044	4.480	4.889
1.240	1.368	1.242	1.361	1.295	1.512
857	841	815	832	719	708

Figur 2.10: Basistilskuddets andel af universiteternes forskningsindtægter, faste priser, mio. kr.

	2013	2014	2015	2016
Basistilskud til forskning	9.752	9.758	9.740	9.671
Forskningsindtægter fra basismidler og eksterne midler til forskning	17.360	17.651	17.979	17.881
Basistilskuddets andel af forskningsindtægter	56,2%	55,3%	54,2%	54,1%

2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
9.687	9.802	9.846	9.905	9.951	9.581	9.787
18.131	18.424	18.842	18.921	19.466	19.497	20.385
53,4%	53,2%	52,3%	52,4%	51,1%	49,1%	48,0%

Figur 2.12: Universiteternes indtægter fra forskningsbaseret myndighedsbetjening, faste priser, mio. kr.

	2013	2014	2015	2016	2017
Tilskud til forskningsbaseret myndighedsbetjening	970	940	907	882	870

2018	2019	2020	2021	2022	2023
857	841	815	832	719	708

Figur 2.13+2.14: Udvikling i tilgangen til ph.d.-uddannelser

	2013	2014	2015	2016	2017
Humaniora	239	206	163	165	189
Samfundsvidenskab	307	246	211	201	264
Sundhedsvidenskab	846	829	761	826	757
Teknik og Naturvidenskab	1.182	1.148	1.149	1.027	1.129
I alt	2.574	2.429	2.284	2.219	2.339

2018	2019	2020	2021	2022	2023
183	162	126	121	122	141
246	242	224	228	196	199
789	817	918	906	916	961
1.180	1.139	1.263	1.265	1.222	1.187
2.398	2.360	2.531	2.520	2.456	2.488

Figur 2.15+2.16: Udvikling i antal tildelte ph.d.-grader

	2013	2014	2015	2016	2017
Humaniora	148	177	158	195	179
Samfundsvidenskab	196	187	218	263	223
Sundhedsvidenskab	613	732	672	708	740
Teknik og Naturvidenskab	941	1.040	1.022	1.102	997
I alt	1.898	2.136	2.070	2.268	2.139

2018	2019	2020	2021	2022	2023
144	157	125	124	137	124
226	187	192	177	192	204
717	732	676	673	750	808
1.001	1.016	879	939	910	1.035
2.088	2.092	1.872	1.913	1.989	2.171

KAPITEL 3: ARBEJDSMARKED

Figur 3.17: Arbejdsstyrken i Danmark fordelt på højeste fuldførte uddannelse, beskæftigede eller arbejdsløse, 15-69-årige

	2013	2014	2015	2016	2017
Grundskole	392.374	377.608	370.643	370.532	370.003
Gymnasiale uddannelser	167.330	171.308	177.857	185.792	193.991
Erhvervsfaglige uddannelser	924.461	921.093	915.744	915.855	916.076
Korte videregående uddannelser	141.155	143.885	147.084	150.606	154.581
Mellemlange videregående uddannelse	426.477	434.469	444.869	456.248	465.651
Bacheloruddannelser	30.741	31.933	33.782	35.688	36.893
Lange videregående uddannelser	258.748	271.092	286.983	306.701	324.214
Ph.d. og forskeruddannelser	22.480	24.893	27.037	29.145	30.841
I alt	2.363.766	2.376.281	2.403.999	2.450.567	2.492.250

2018	2019	2020	2021	2022	2023
362.470	355.823	343.533	343.824	340.654	331.942
200.548	206.722	210.241	216.101	224.039	231.023
913.315	904.644	892.051	888.167	891.087	885.154
157.991	161.175	162.172	165.750	171.829	177.094
475.936	487.414	493.948	504.692	525.528	527.858
38.214	39.632	42.954	44.614	46.729	58.776
340.578	357.562	371.858	389.582	409.378	426.874
32.466	33.369	35.083	36.978	39.390	40.908
2.521.518	2.546.341	2.551.840	2.589.708	2.648.634	2.679.629

KAPITEL 4: STUDENTERMOBILITET OG INTERNATIONALISERING

Figur 4.7: Antal indskrevne studerende på heltidsuddannelser, som er udenlandske selvbetalere

	2014	2015	2016	2017	2018
Antal udenlandske selvbetalere	730	919	1.069	1.402	1.719

2019	2020	2021	2022	2023	2024
1.752	1.798	1.963	2.351	2.956	3.786

Figur 4.10: Andel indvandrere blandt personer med ph.d.-uddannelser i Danmark

	2014	2015	2016	2017	2018
Ph.d.er i alt	27.478	30.202	33.065	34.954	36.759
Heraf indvandrere	7.584	9.124	10.794	11.478	12.233

2019	2020	2021	2022	2023	2024
37.792	39.256	41.473	45.081	46.406	49.445
13.051	13.416	14.634	17.348	17.855	19.947

Figur 4.11: Antal indgående og udgående udvekslingsstuderende

	2014	2015	2016	2017	2018
Antal udgående studerende	7.983	7.625	8.566	8.133	7.920
Antal indgående studerende	5.955	5.340	5.752	5.777	5.891

2019	2020	2021	2022	2023	2024
8.252	6.683	2.853	5.342	7.086	7.031
5.913	4.968	2.912	5.526	6.212	6.609

Figur 4.12: Udenlandske udvekslingsstuderende i Danmark fordelt på bachelor- og kandidatuddannelser samt oprindelse

Bacheloruddannelser					
	2014	2015	2016	2017	2018
Norden	157	105	88	100	136
Øvrige Europa	1.119	913	1.006	1.157	1.366
Afrika	16	11	7	10	21
USA/Canada	598	311	434	420	458
Latinamerika/Caribien	92	58	71	81	94
Asien	453	287	410	436	515
Australien/New Zealand/ Stillehavsøer	159	109	125	128	146

2019	2020	2021	2022	2023	2024
79	85	28	181	206	173
1.133	928	732	1.477	1.518	1.480
22	5	7	24	10	16
399	364	42	490	753	902
75	77	8	81	87	93
600	518	114	412	611	581
134	117	2	4	192	249

Kandidatuddannelser					
	2014	2015	2016	2017	2018
Norden	329	313	307	318	338
Øvrige Europa	2.752	2.489	2.199	1.698	1.838
Afrika	18	18	9	14	6
USA/Canada	634	713	753	557	670
Latinamerika/Caribien	87	71	52	61	44
Asien	476	518	456	359	483
Australien/New Zealand/ Stillehavsøer	215	231	241	214	275

2019	2020	2021	2022	2023	2024
378	289	168	196	229	227
2.011	2.122	1.440	1.352	1.205	1.417
12	19	8	4	10	6
758	616	28	56	264	234
78	99	53	17	44	57
517	522	79	141	197	226
269	257	7	1	113	133

Figur 4.13: Danske udvekslingsstuderende i udlandet fordelt på bachelor- og kandidatuddannelser samt hovedområde

		Humaniora	Samfunds- videnskab	Sundheds- videnskab	Natur- videnskab	Teknisk videnskab
Bachelor	2020	864	1.653	24	297	414
	2024	718	1.694	19	362	365
Kandidat	2020	531	1.768	211	433	609
	2024	391	1.752	165	422	689

Figur 5.1: Universiteternes indtægter 2023, mia. kr.

	mia. kr.	pct.
Heltidsuddannelse	8,4	24%
Basismidler til forskning	9,8	28%
Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed	10,6	31%
Forskningsbaseret myndighedsbetjening	0,7	2%
Salg af varer og tjenester	1,9	5%
Andre tilskud og indtægter	2,5	7%
Finansielle poster	0,5	2%
I alt	34,4	100%

Figur 5.6: Udvikling i antal ansatte på universiteterne fordelt på personalekategori, opgjort i årsværk

	2013	2014	2015	2016	2017
VIP	18.843	19.392	19.512	19.206	18.965
TAP	14.607	14.606	14.362	14.264	14.248

2018	2019	2020	2021	2022	2023
19.017	18.884	19.194	19.907	20.088	20.325
14.379	14.631	14.470	14.629	14.838	15.198

Figur 5.7: Teknisk administrativt personale fordelt på formål, 2023

	2023
Uddannelse	3.821
Forskning og udvikling	5.375
Formidling og videnudveksling	603
Myndighedsbetjening, rådgivning og øvrige ydelser	618
Kostafdeling og kollegier	6
Generelle fællesomkostninger	3.475
Bygninger og bygningsdrift	1.300

AC's ledighedsstatistik, Akademikerne offentliggør løbende ledighedsstatistikker for sine medlemmer. Opgørelserne kan findes på Akademikernes hjemmeside: www.akademikerne.dk/ledighedsstatistik/

Danmarks Statistik via Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus giver adgang til nøgletal baseret på Danmarks Statistiks registre f.eks. elevregisteret og arbejdsmarkedsregnskabet. Der findes både en offentlig tilgængelige udgave på Uddannelses- og Forskningsministeriets hjemmeside. Størstedelen af figurerne i bogen bygger på træk fra den lukkede del af datavarehuset, som tilgås via DST's forskeradgang.

Danmarks Statistik, Forskningsstatistikken indsamles på baggrund af spørgeskemaer, der sendes til hhv. offentlige forskningsinstitutioner og private virksomheder. Spørgeskemaer, dokumentation og akkumulerede tabeller kan findes under Danmarks Statistiks side om Forskning og Udvikling.

Danmarks Statistik, Statistikbanken er Danmarks Statistiks offentlige tabelsamling, hvor alle kan lave dataudtræk på baggrund af data fra Danmarks Statistiks forskellige databaser. Statistikbanken kan findes på Danmarks Statistiks hjemmeside.

Den Koordinerede Tilmelding (KOT) er det Uddannelses- og Forskningsministeriets fælles ansøgningsløsning til videregående uddannelser, der har været i drift siden 1977. Ansøgninger til universiteternes bacheloruddannelser behandles gennem KOT, som udregner adgangskvotienter for uddannelser, hvor der er flere kvalificerede ansøgere end pladser. Data fra KOT kan hentes på Uddannelses- og Forskningsministeriets hjemmeside.

Education at a Glance er OECD's årlige uddannelsespublikation, hvor en lang række nøgletal om uddannelse er samlet. Education at a Glance dækker hele uddannelsesområdet fra grundskole, ungdomsuddannelser og videregående uddannelser. Education at a Glance er tilgængelig på OECD's hjemmeside og i OECD's database findes de data, der ligger bag publikationen.

ERC dashboard giver et overblik over forskningen, der er finansieret af European Research Council (ERC).

KILDEOVERSIGT

KILDEOVERSIGT

EU Kommissionen: Cordis database indeholder data om EU-finansierede forskningsprojekter, hvor man f.eks. kan undersøge hvilke forskningsprojekter i Danmark, der er finansieret af EU's rammeprogram for forskning.

European Scoreboard er EU kommissionens årlige rapport om innovation i Europa. Rapporten rangerer de europæiske landene efter en vurdering af innovationsperformance, som er baseret på en række indikatorer som f.eks. offentligt og privat forskningssamarbejde.

Eurostat er den europæiske pendant til Danmarks Statistik, som står for at lave europæiske statistikker, som så vidt muligt er sammenlignelige på tværs af landegrænser.

Finansloven 2025 indeholder oversigter over statens tilskud til universiteterne under §19. f.eks. uddannelsestilskud og grundtilskud til forskning

Kommercialiseringsstatistikken udarbejdes af Uddannelses- og Forskningsministeriet, hvor der indsamles data om universiteternes tech/trans-aktiviteter. Der tælles f.eks. anmeldte opfindelser, patentansøgninger, licensaftaler og forskningssamarbejder. Uddannelses- og Forskningsministeriet offentliggør hovedtal i en rapport i den offentlige del af Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus.

Når forskning bliver til Virksomheder er en kortlægning af iværksætter i på universiteterne lavet af IRIS-group på vegne af de danske universiteter.

På **Danmarks Forskningsportal** findes en samlet database over forskningspublikationer på baggrund af både danske og udenlandske kilder. Det er muligt at søge i publikationsdata og sortere på bestemte dimensioner f.eks. hovedområde eller universitet. Portalen kan tilgås på www.forskningsportal.dk

Universiteternes Statistiske Beredskab er Danske Universiteters egen nøgletalsdatabase, med data indsamlet fra universiteterne. Her findes en række nøgletal om universiteternes aktiviteter, herunder økonomi, personale studieaktivitet, internationalisering mv. Databasen er offentlig tilgængelig på Danske Universiteters hjemmeside.

NØGLEBEGREBER

ARBEJDSMARKEDSSTATUS (SOCIOØKONOMISK STATUS)

Hver år ultimo november opgør Danmarks Statistik den danske befolknings primære arbejdsmarkedsstatus i forbindelse med udarbejdelsen af den Registerbaserede Arbejdsstyrkestatistik (RAS). Her inddeles befolkningen i tre primære grupper, der består af hhv. beskæftigede, arbejdsløse og personer uden for arbejdsstyrken. Beskæftigede og personer uden for arbejdsmarkedet kan inddeles i en række undergrupper f.eks. selvstændige for beskæftigede. Personer uden for arbejdsmarkedet kan inddeles i f.eks. pensionister, studerende, syge eller personer på barsel.

BARCELONA-MÅLSÆTNINGEN

Barcelona-målsætningen udspringer af et EU-topmøde afholdt i Barcelona i marts 2008. Her forpligtede EU-landene sig til samlet set at investere mindst tre procent af BNP i forskning, heraf én procent i offentlig forskning. I Danmark har dette medført, at skiftende regeringer har overtaget målsætningen forholdsvis direkte, således at Danmark skal investere minimum én procent af BNP i forskning. Skiftende regeringer har ligeledes forpligtet sig til, at de samlede private og offentlige investeringer i forskning, svarer til minimum tre procent af BNP.

BASISIDLER

Basismidler er et politisk fastsat beløb fra finansloven, der fordeles efter en historisk fordelingsnøgle i kombination med 45-20-25-10 model: 45 procent som uddannelsesbevilling, 20 procent som tilskudsfinansiering, 25 procent efter forskningspublicering og 10 procent efter ph.d.-afhandlinger. De 25 procent, der fordeles efter forskningspublicering er fastlåst, da Folketinget har valgt at forenkle modellen.

BRUTTOLEDIGHED

Ledighed i denne publikation opgøres som bruttoledigheden. Bruttoledigheden er til forskel fra nettoledigheden inklusive personer på dagpenge eller kontanthjælp, der er i aktivering – inklusive personer i løntilskudsjob. Ledigheden baserer sig på registeropgørelser og dermed kræves det, at personer melder sig ledige for at tælle med i opgørelserne. Personer, der ikke er meldt ledige, men ønsker et job tæller ikke med som ledige i de registerbaserede opgørelser.

ENGELSKSPROGEDE STUDERENDE

Engelsksprogede studerende er udenlandske studerende på kandidatuddannelser ved et dansk universitet. De engelsksprogede studerende er defineret ved ikke at have et statsborgerskab i et af de nordiske lande. Yderligere har engelsksprogede studerende ikke gået i grundskole eller på en ungdomsuddannelse i Danmark.

NØGLEBEGREBER

ENHEDSBEVILLINGERNE

Dette er betegnelsen for universiteternes uddannelsestilskud pr. årsstuderende på finansloven. Helt konkret er der tale om det samlede uddannelsestilskud til heltidsuddannelser divideret med det samlede antal studenterårsværk på heltidsuddannelser. Enhedsbevillingen afhænger af både udviklingen i studenterårsværk og deres fordeling på de tre taxametertakster, samt udviklingen i uddannelsesbevillingerne på finansloven.

FORSKNINGSBASERET UNDERVISNING

Kravet om, at universiteterne skal give forskningsbaseret uddannelse indtil højeste internationale niveau, er skrevet ind i universitetsloven. I praksis vælger universiteterne selv, hvilken definition de tager udgangspunkt i. I de fleste tilfælde er det centrale, at en andel af underviserne på uddannelserne har afsluttet en forskeruddannelse og er forskningsaktive. Målet er blandt andet, at de studerende får tilknytning til et aktivt forskningsmiljø samtidig med, at indholdet af undervisningen er så aktuelt som muligt.

FORSKNINGSSAMARBEJDSAFTALER

En forskningssamarbejdsaftale er en aftale, et universitet indgår med en ekstern part. Således kan universiteterne blandt andet arbejde sammen med private virksomheder, forskningsråd eller fonde i udvikling af ny forskning. En forskningssamarbejdsaftale er fordelagtig for begge parter, idet virksomhederne får adgang til den nyeste viden, mens universiteterne får indblik i virksomhedernes praktiske virkelighed.

HORIZON EUROPE

Horizon Europe er navnet på EU's niende rammeprogram for forskning og innovation. Horizon Europe indeholder tre søjler, hvori der uddeles midler til de bedst egnede forskningsansøgninger vurderet ift. videnskabelig topkvalitet, industrielt lederskab og samfundsudfordringer. Rammeprogrammet har et budget på ca. 715 mia. kr. i perioden 2021-2027. Horizon Europe afløser EU's ottende rammeprogram HORIZON 2020.

HOVEDOMRÅDER

Hovedområder betegner de overordnede forskningsfællesskaber, der er på universiteterne. Der er mange måder at definere dem på – ofte arbejder man dog med fem hovedområder: humaniora, naturvidenskab, samfundsvidenskab, sundhedsvidenskab og teknisk videnskab. I Danske Universiteters statistiske beredskab er teknisk videnskab og naturvidenskab slået sammen. I studietallene (tabel F, G og H) opgøres teknisk videnskab og naturvidenskab særskilt fra år 2020. Desuden er der tale om universiteternes egne definitioner af hovedområder, som hovedsageligt er baseret på universiteternes egen organisering af fag i fakulteter. Et fag som psykologi er f.eks. placeret forskelligt. Derfor divergerer hovedområdeopgørelserne i Danske Universiteters Statistiske Beredskab fra Danmarks Statistiks definitioner.

LICENS-, SALGS- OG OPTIONSFTALER

Licens-, salgs- og optionsaftaler er forskellige modeller for formidling af patenter mellem universiteter og eksterne aktører. Universiteterne indgår aftaler med virksomheder mv., som enten får licens til et patent, køber ejendomsretten til et patent eller får ret til at indgå en licens- eller salgsaftale på et senere tidspunkt.

NYT BEVILLINGSSYSTEM

Fra 2019 indføres et nyt bevillingssystem til de videregående uddannelser. I det nye system indføres et grundtilskud, der dækker omtrent 25 pct. af uddannelsesbevillingen. Der indføres også et aktivitetstilskud, som forventes at dække 67,5 pct. Bevillingerne vil stadig hænge sammen med, hvor mange der uddannes fra institutionerne ligesom med det tidligere taxametersystem. De resterende uddannelsesbevillinger vil blive fordelt ud fra kandidaternes beskæftigelsesgrad efter endt uddannelse og resultatet af en undersøgelse af læringstilgange på uddannelserne. Flere detaljer om det nye bevillingssystem kan findes på *ufm.dk*

NYUDDANNEDE

Flere af opgørelserne i denne publikation omhandler nyuddannedes arbejdsmarkedsforhold efter endt uddannelse. Opgørelserne af sektor- og arbejdsmarkeds-tilknytning er fra Danmarks Statistiks database over befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet (RAS). Denne database opgør befolkningens arbejdsmarkeds-tilknytning i uge 48. Nyuddannede er ift. denne opgørelse derfor personer, der er dimitteret i løbet af det forrige kalenderår. Således varierer tiden indtil måletidspunktet i RAS fra 11 til 23 måneder for forskellige individer, når der måles arbejdsmarkedsforhold i året efter dimission.

OPTAG

Hvert år optages nye studerende på universiteternes bacheloruddannelser – de studerende får traditionelt besked 30. juli. Optaget sker gennem Den Koordinerede Tilmelding (KOT), som hører under Uddannelses- og Forskningsministeriet. Tallene for sommerens optag er dog i højere grad et udtryk for antallet af tilbudte pladser pr. uddannelse end et udtryk for det reelle optag. Der sker en stor flytning af studerende i løbet af månederne efter juli-optaget, og der optages studerende, som i første omgang ikke blev tilbudt plads. Derfor opgør universiteterne optaget, en måned efter 1. semester er gået i gang. Universiteternes bacheloroptag er opgjort som summen af studiestartere 1. marts og 1. oktober i året, der er optaget gennem Den Koordinerede Tilmelding. Universiteternes professionsbachelor er inkluderet. Universiteternes kandidatoptag er opgjort som antal optagne i perioden 1. oktober året før til 30. september i året.

PERSONALEÅRSVÆRK

Betegnelsen dækker over arbejdsmængden for de universitetsansatte. Eksempelvis vil to forskere ansat på halv tid tilsammen bidrage med ét årsværk. Et årsværk opgøres til 1924 arbejdstimer om året.

PH.D.-LØFTET

I forbindelse med Globaliseringsaftalen fra 2006 blev det bl.a. besluttet at øge ph.d.-optaget. Universiteterne indskriver derfor i dag væsentligt flere ph.d.-studerende end i 2006.

PRODUKTION

Produktion refererer til antallet af studerende, som afslutter en uddannelse. Et års samlede bachelorproduktion henviser til antallet af studerende, som færdiggør en bacheloruddannelse i perioden 1. oktober året før til og med 30. september i året. Ligeledes gælder det for kandidatuddannelserne.

SPINOUT

En spin out-virksomhed er en selvstændig virksomhed, som udspringer af et patent eller en patentansøgning, der er baseret på forskning fra et universitet. Oprettelse af spin out-virksomheder er enten baseret på formelle aftaler udformet på forskningsinstitutionen eller en formel aftale mellem institutionen og forskeren, som giver forskeren ret til at anvende forskningen i oprettelse af en selvstændig virksomhed mod et aftalt vederlag.

STUDENTERÅRSVÆRK (STÅ)

Studerenterårsværk benyttes til at beskrive de studerendes aktivitetsniveau. Ét studenterårsværk dækker over et fuldtidsstudium, og den samlede STÅ-produktion dækker derfor over det samlede antal af studenterårsværk. Eksempelvis vil to studerende, der består halvdelen af deres eksaminer, tilsammen producere ét studenterårsværk.

TAXAMETER

Universiteterne modtager de fleste af deres uddannelsesbevillinger gennem taxametertilskud pr. studenterårsværk (aktivitetstilskud). Dvs. at for hver gang der gennemføres et studenterårsværk, så tildeles universitetet midler efter taxameteret. Der er tre forskellige takster, som bevillingerne tildeles ud fra. Alle universiteternes heltidsuddannelser er indplaceret på en af de tre takster:

Heltidstakst 1: 36.600 kr.

Heltidstakst 2: 52.100 kr.

Heltidstakst 3: 76.200 kr.

(jf. Finanslov 2025)

Typisk er de tekniske, naturvidenskabelige og sundhedsvidenskabelige uddannelser på det høje taxameter, mens de samfundsvidenskabelige og humanistiske uddannelser har de lavere satser.

TILGANG

Ofte benyttes begrebet tilgang om antallet af personer, som begynder på en uddannelse. For eksempel benyttes begrebet af Uddannelses- og Forskningsministeriet i dimensioneringsmodellen vedr. de videregående uddannelser. Dette gøres, fordi man medtager alle de personer, som indskrives på en uddannelse i løbet af studieåret. Desuden opgøres tilgangen også for kandidatuddannelser, hvilket ikke kan gøres vha. KOT, da optaget på kandidatuddannelserne håndteres af institutionerne.

UDFLYTNING

Regeringen indgik i foråret en aftale, der pålægger universiteterne enten at lukke eller udflytte uddannelsespladser. I alt skal universiteterne enten nedskalere eller udflytte 5,7 procent af uddannelsespladserne i 2030.

UDVEKSLINGSSTUDERENDE

Studerende, der læser en del af deres uddannelse i et andet land, er at betragte som udvekslingsstuderende. Ofte læser studerende kun et enkelt semester i et andet land, men i enkelte tilfælde læser den studerende i en længere periode i udlandet.

UNIVERSITETSANSÆTTELSE

VIP – VIP er forkortelsen for videnskabeligt instruktivt personale. Her finder man bl.a. professorer, lektorer, adjunkter og postdoc’er.

DVIP – DVIP er forkortelsen for deltidsansat videnskabeligt instruktivt personale. I denne kategori er bl.a. ekstern lektor, undervisningsassistent og censor, men begrebet favner bredt.

TAP – TAP er forkortelsen for teknisk administrativt personale. TAP er en bred kategori, der dækker alle ansatte, der ikke indgår i den videnskabelige stillingsstruktur (VIP). Under TAP finder man bl.a. kontoransatte, håndværkere og laboranter.

Der kan læses mere om de otte danske universiteter på de enkelte universiteters hjemmesider:

Københavns Universitet, www.ku.dk
Aarhus Universitet, www.au.dk
Syddansk Universitet, www.sdu.dk
Roskilde Universitet, www.ruc.dk
Aalborg Universitet, www.aau.dk
Danmarks Tekniske Universitet, www.dtu.dk
Copenhagen Business School, www.cbs.dk
IT-Universitetet i København, www.itu.dk

Danske Universiteter er de otte danske universiteters samarbejdsorganisation, der fremmer universiteternes samarbejde, synlighed og gennemslagskraft.

Danske Universiteter arbejder for at sikre, at universiteterne har gode vilkår for at løfte deres ansvar for forskning, forskningsbaseret uddannelse og videndeling til samfundet.

Danske Universiteter er mødested for universiteternes ledelser og medarbejdere, som i Danske Universiteter kan drøfte universiteternes fælles problemer, tage fælles initiativer og repræsentere de danske universiteter over for politikere, ministerier og samarbejdspartnere. Danske Universiteters talsmand er rektor Brian Bech Nielsen, der er forperson for Rektorkollegiet.

DET OFFENTLIGE ARBEJDSMARKED

127.400

KANDIDATDIMITTENDER BESKÆFTIGET I DEN OFFENTLIGE SEKTOR
– HERAF I BRANCHERNE:

OFFENTLIG
ADMINISTRATION,
FORSVAR OG
POLITI

41.200

UNDERVISNING

35.500

SUNDHED OG
SOCIALVÆSEN

31.200

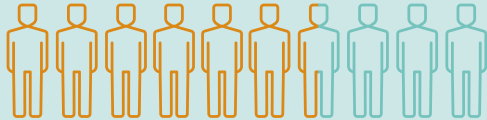
ANDRE
BRANCHER

19.400

Mere end 6 ud af 10 universitetskandidater er beskæftiget i den private sektor. For kandidater, der er beskæftiget i det private erhvervsliv, er flest beskæftiget inden for branchen vidensservice. Kandidatuddannede i den offentlige sektor fordeler sig primært på brancherne offentlig administration, forsvar og politi, undervisning samt sundhed og socialvæsen. Opgørelsen er for 2022, og er kun for kandidater uddannet ved de otte danske universiteter.

DET PRIVATE ARBEJDSMARKED

208.400

KANDIDATDIMITTENDER BESKÆFTIGET I ERHVERVSLIVET 2022
– HERAF I BRANCHERNE:

VIDENSERVICE

52.000

INFORMATION OG
KOMMUNIKATION

29.700

INDUSTRI

28.700

HANDEL

21.800

SUNDHED OG
SOCIALVÆSEN

18.300

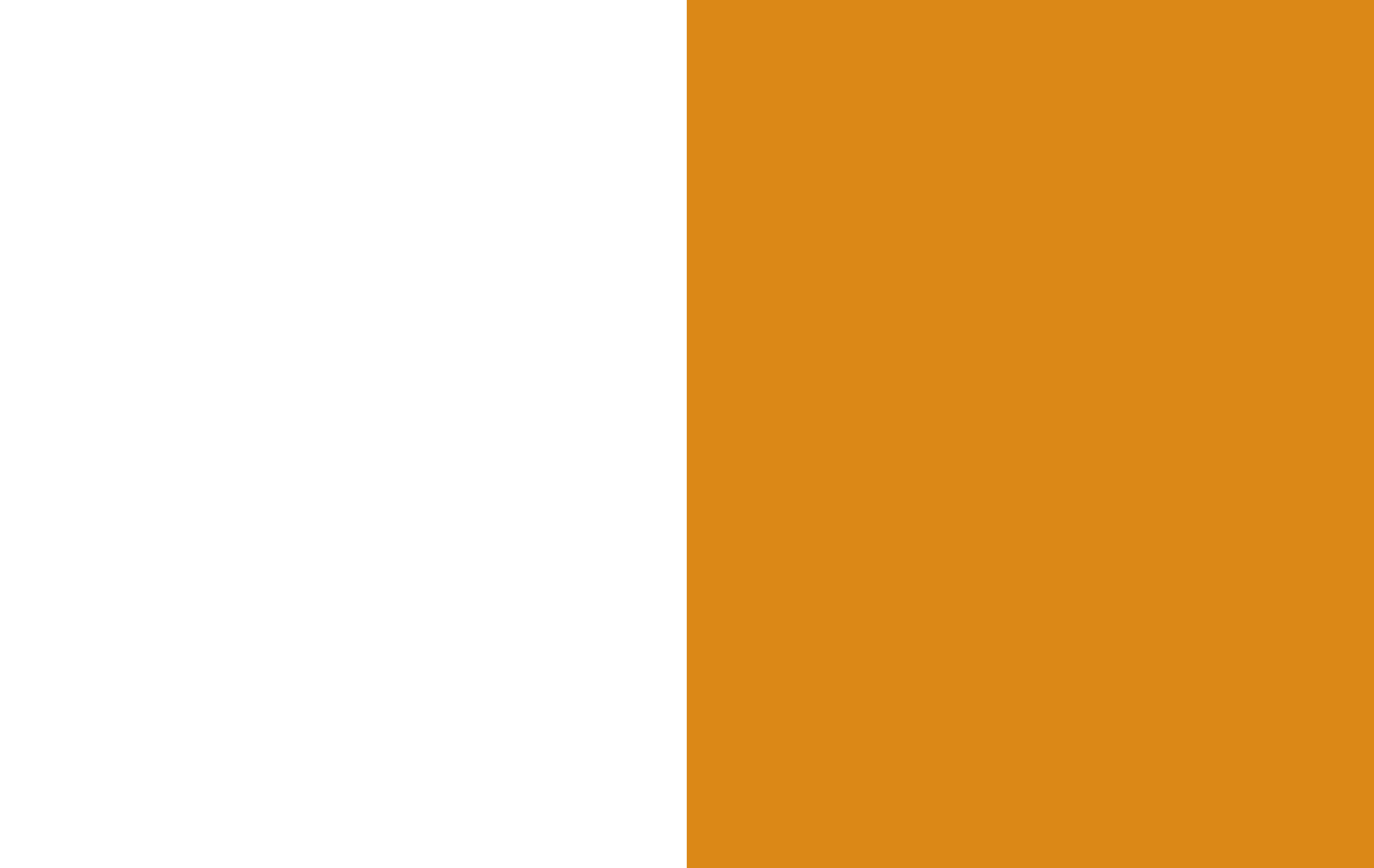
FINANSIERING
OG FORSIKRING

18.300

ANDRE
BRANCHER

39.600

TAL OM DANSKE UNIVERSITETER 2024

Uddannelse: Optaget på universiteternes bacheloruddannelser er faldet. På det humanistiske hovedområde er optaget faldet med 42 procent gennem den seneste 10-årige periode. Samtidig udgør de tekniske, naturvidenskabelige og sundhedsvidenskabelige uddannelser en større andel af bacheloroptaget end tidligere.

Forskning: Danmark hjemtager flest midler pr. indbygger fra European Research Council (ERC), hvor ansøgerne alene vurderes ud fra forskningens kvalitet.

Arbejdsmarked: 62 procent af universiteternes kandidatdimittender er beskæftiget i den private sektor. De fleste i branchen vidensservice.

Studentermobilitet og Internationalisering: Beskæftigelsesgraden for engelsksprogede kandidatdimittender er steget og 83 procent af de beskæftigede dimittender arbejder i det private erhvervsliv.

Økonomi og Personale: 69 procent af universiteternes tekniske administrative personale arbejder med uddannelse, forskning, formidling og myndighedsbetjening. De resterende 31 procent henføres til bygninger og generelle fællesomkostninger.

Danske Universiteter

Fiolstræde 44, 1. th.
1171 København K
Tlf. (+45) 3336 9800
www.dkuni.dk